CELJSKI tednik

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OKRAJA CELJE

Organizacije SZDL

PRI REŠEVANJU DRUŽBENIH PROBLEMOV

Vrsta velikih in zahtevnih nalog, ki so se v preteklem letu postavljale pred organizacije SZDL in so jih te največkrat prav dobro in celo odlično rešile, kaže, da aktivnost, z njo pa tudi vpliv in pomen SZDL raste. Organizacije SZDL so postale živi, dinamični in delovni organizmi v katerih se srečujejo, tehtajo in vsklajujejo mnenja. Vse manj organizacije razlagajo in pojasnjujejo in vse več aktivno sodelujejo pri formiranju stališč o vseh bistvenih vprašanjih, ki zanimajo občane. Važno je, da so organizacije v veliki meri prišle do spoznanja, da ne gre za to, da bi občanom šele dajali pravice, da sodelujejo v družbenem dogajanju. Te pravice nam vsestransko zagotavlja nova ustava. Bolj pa je važno, da naše metode, oblike in vsebino dela zastavimo tako, da občan lahko te ustavne pravice realizira, da mu kar najbolj praktično omogočamo in olajšamo, da s popolno odgovornostjo vpliva na dogajanja v komuni, na oblikovanje lokalnega in širšega javnega mnenja, da se njegovo mnenje upošteva in postane sestavni del raznih sklepov oblastnih organov in samoupravnih teles.

Ravno zato, ker se je SZDL okrepila, našla svojo vlogo in družbenopolitično funkcijo na terenu, bo morala bolj kot doslej pri svojem konkretnem delu izhajati iz stališč, da občan ne sme biti objekt, temveč aktiven ustvarjalec naše politike.

Pri našem vsakodnevnem delu se moramo izogibati napak in spodrsljajev, imeti stalen, živ kontakt s članstvom, tako da bo sleherni občan zainteresiran za aktivno sodelovanje SZDL. Bolj kot doslej moramo uvajati take oblike, sistem in metode dela, da bomo krepili vse organe družbenega upravljanja od občinskih skupščin do poravnalnih svetov in ostalih organov samoupravljanja.

Ob tako zastavljenem konceptu, pa naletimo na vprašanje informiranosti občanov, kajti odločanje lahko postane deklaracija, če občan ni dobro in pravočasno informiran o stvari, o kateri mora odločati. Ugotavljamo, da so sodobna informativna sredstva pripomogla, da so občani relativno dobro obveščeni o glavnih dogajanjih v svetu, o nekaterih najvažnejših problemih v Jugoslaviji, pa tudi v republiki, da pa so večkrat najslabše obveščeni o dogajanjih in problemih svoje komunalne skupnosti, saj za marsikatero važno odločitev zvedo šele »post festum«. Menim, da bi bilo samo koristno, če bi poleg družbenega plana in proračuna tudi o važnejših odločitvah in aktih občinske skupščine razpravljali pred sprejetjem v skupščini v KO SZDL oziroma v širšem krogu ljudi, tako da bi pri dokončni redakciji posameznega važnejšega akta ne sodelovala in odločala samo občinska skupščina. Doslej se nam je često dogajalo, da smo občane informirali o delu skupščine preko političnih organizacij. Tako se je SZDL pretvarjala v propagatorja in zagovornika teh organov. Potrebno bi bilo, da bi se skupščine same več ukvarjale s tem problemom in izkoristile vsa razpoložljiva informativna sredstva za čim objektivnejše obveščanje občanov. Znano je, da razpolagamo s tremi lokalnimi radijskimi postajami, dvema pokrajinskima listoma in da v nekaterih občinah izdajajo svoje liste. Vendar pa so vsa ta že obstoječa sredstva obveščanja največkrat slabo izkoriščena in ne dajejo efekta, ki bi ga po svojem značaju lahko dale. Ob boljšem izkoriščanju obstoječih sredstev in iskanju novih komunikacij, bi lahko dosegli, da bi zbori volivcev ne bili več pretežno sredstvo za informiranje občanov in da bi dejansko postali tisto, kar je njihov osnovni namen — forum odločanja.

F. Knafelc

PRED ZBORI OBČANOV – O STATUTIH KOMUN:

ZA KVALITETNE RAZPRAVE

V mesecu marcu bodo v glavnem v vseh občinah celjskega okraja zaključili razprave o osnutkih statutav komun. Občani, ki so šele pred kratkim govorili o družbenih planih, se bodo torej na zborih volivcev spet sestali. Tudi tokrat bo velik del odgovornosti za uspeh teh pomembnih razgovorov prevzela organizacija Socialistične zveze — zlasti še krajevne organizacije, ki bodo analizirale tudi zbrane pripombe.

Čeprav je bilo za sestavljanje osnutkov komun dovolj časa — saj je ponekod od prvih prednačrtov minilo že leto dni — je zdaj vendarle očitno, da to obdobje ni bilo povsod smotrno izkoriščeno. Večina občanov še vedno ni dovolj informirana o vsebini statuta; marsikje še vedno ne vedo, kako pravzaprav organizirati razprave o tem tako pomembnem aktu. Ne bilo bi prav, če bi zdaj zavoljo pomanjkanja časa — končni rok za sprejem statutov komun je namreč 9. april — trpela kvaliteta razprav med občani. Razumljivo pa je, da bodo le-ti lahko o statutu govorili le, če bodo imeli vsaj priložnost, da ga preberejo. V nekaterih občinah celjskega okraja — na primer v Velenju — so za to temeljito poskrbeli. Osnutek statuta so razmnožili v tolikih izvodih, da ga je dobila vsaka družina v občini. Toda žal, ni povsod tako! Marsikje so osnutek statuta dobili samo nekateri; to pa prav gotovo ni porok za solidno razpravo.

Zanimiva bo tudi tale odločitev: ali naj občani razpravljajo o osnutku statutov komun samo v krajevnih skupnostih, ali naj take razgovore pripravijo tudi v delovnih organizacijah. Nedvomno bi lahko iz razprav v delovnih kolektivih — seveda, če bi jih temeljito pripravili — zbrali zanimiva mnenja zlasti o tistem delu statuta, ki obravnava odnos delovne organizacije do komune. Toda verjetno bo za take priprave v teh dneh zmanjkalo časa, zato je odločitev najbolj pametno prepustiti občinam samim, ki bodo na podlagi izkušenj razprav o družbenih planih nedvomno najlaže ocenile vzroke, ki govorijo za ali proti sklicanju ponovnih zborov v delovnih organizacijah.

Pričakujemo, da bodo zbori volivcev temeljito razpravljali o osnutkih statutov komun. Verjetno bo največ pripomb na tisti del, ki govori o možnostih neposrednega vplivanja občanov na formiranje politike v komuni. To pa je seveda tudi prav, saj so sedanji zbori občanov nedvomno idealna priložnost za to, da se pogovorimo o neposrednih oblikah družbenega upravljanja.

In še to: razprave o statutih komun naj vodijo za to pripravljeni, dobro informirani ljudje. Bilo bi prav, da bi v občinah pripravili zanje tudi posebne krajše seminarje, na katerih naj bi statutarne komisije in pa predstavniki družbenih in političnih organizacij opozorili na najbolj zanimiva stališča v osnutkih statutov.

—ij

TUDI V MOZIRJU

PRIMANJKUJE STROKOVNJAKOV

Na zadnji seji občinskega komiteja Zveze komunistov Mozirje so razpravljali o analizi kadrov, ki jo je izdelala kadrovska komisija pri občinskem komiteju. Ugotovili so, da v občini zelo primanjkuje strokovnjakov, saj je v delovnih organizacijah zaposlenih samo 34 ljudi z visoko izobrazbo. Najbolj neugodno je stanje v šolstvu in občinski upravi, pa tudi v obrti, gostinstvu in kmetijstvu. Zanimiva je tudi številka, ki govori o tem, kako v mozirski občini skrbijo za strokovni naraščaj. Vseh rednih štipendistov je 86, izmed teh pa jih enajst obiskuje visoke, pet višje, sedemdeset pa srednje šole. Poleg tega imajo v občini okrog štirideset izrednih slušateljev visokih in višjih šol.

V razpravi so ugotovili, da nobena delovna organizacija v občini nima organizirane kadrovske službe. Zato so menili, da bo treba samoupravne organe opozoriti, da je solidna organizacija kadrovskih služb tudi eden izmed porokov za večjo in boljšo proizvodnjo.

V VELENJU

SKLAD ZA DRUŠTVENO DEJAVNOST

Danes sta oba zbora velenjske občinske skupščine razpravljala na svoji redni seji o predlogu odloka o ustanovitvi občinskega sklada za društveno dejavnost, ki ga je predložil Svet za društveno dejavnost. Sklad bi postopoma prevzel finansiranje celotne društvene dejavnosti v občini, razen političnih organizacij. Prevzel bi tudi finansiranje telesno vzgojne in kulturne dejavnosti, dosedanji sklad obeh dejavnosti pa bi se naj ukinil. Upravljanje sklada bi naj prevzel občinski svet za društveno dejavnost.

POSVET OBČINSKIH VODSTEV DRUŽBENIH ORGANIZACIJ V CELJU

PREMALO SREDSTEV za številne potrebe

V sredo dopoldne je bila v veliki dvorani Narodnega doma v Celju skupna seja občinskega odbora Socialistične zveze, občinskega komiteja Zveze komunistov in Zveze mladine, občinskega sindikalnega sveta, zveze združenj borcev NOV in odbornikov občinske skupščine Celje. Ta pomemben posvet je bil sklican z namenom, da bi pred dokončno razpravo in sprejemom družbenega plana in proračuna občine za leto 1964 — o čemer danes razpravlja občinska skupščina — pregledali pripombe, ki so jih k družbenemu planu prispevali občani na zborih volivcev. Tudi tokrat so udeleženci morali žal ugotoviti, da je za vse številne želje in potrebe v letošnjem letu na razpolago mnogo premalo sredstev. Zato bo marsikaj ostalo neizpolnjenega, počakati bo treba do prihodnjega leta. To je nujno zavoljo tega, da bomo v Celju že letos rešili vsaj nekatere najbolj boleče probleme. Na prvo mesto nedvomno sodi celjski vodovod, ki bi ga — tako predvideva osnutek družbenega plana — naj potegnili do konca leta do samega Celja. Ta investicija bo terjala skoraj pol milijarde sredstev. To pa je znesek, ki ga ne bo ravno lahko zbrati.

Letos bo treba začeti tudi z gradnjo šole na Lipi v Štorah, hkrati pa resno razmisliti tudi o stanju osnovnega šolstva v Celju. Iz leta v leto rastejo v okolici mesta nova naselja — letos naj bi zgradili kar 700 novih stanovanj — zato potrebujemo tudi nove šole. Podobno je s šolstvom druge stopnje, kjer naj bi letos dogradili vsaj delavnice pri srednje tehniški šoli in adaptirali ekonomsko srednjo šolo; podobno je z varstvenimi ustanovami in še številnimi drugimi gradnjami, ki zahtevajo veliko denarja.

Zavoljo vsega tega so udeleženci posveta poudarili, da je treba vso pozornost posvetiti ustvarjanju sredstev in v zvezi s tem smoternejšemu gospodarjenju v delovnih organizacijah.

V celjski občini bodo v teh dneh ponovno sklicali zbore občanov. Kljub temu, da bodo občani tokrat razpravljali o osnutku statuta komune, pa je prav, da jim odborniki odgovorijo tudi na vprašanja, ki so jih zastavili v zvezi z razpravo o družbenem planu.

—ij

STATUT OBČINE ŽALEC

znova v razpravi

Prvič je bil osnutek statuta občine Žalec v javni razpravi že preteklo leto. Z ozirom na novo ustavo in pripombe državljanov ter organizacij je občinska komisija izdelala nov osnutek, ki ga je te dni dala ponovno v javno razpravo.

Širši politični aktiv v občini se je že sestal in dal prve pripombe, občinska skupščina pa je že tudi sklicala zbore občanov, ki bodo osnutek statuta obravnavali v času od 29. marca do 5. aprila. Vse pripombe, ki bodo dane bo komisija skrbno proučila, nakar bo dopolnjen osnutek predložila občinski skupščini Žalec v obravnavo in sprejem.

—ne

Z LETNE KONFERENCE ZVVI MOZIRJE

V PRIHODNJE ŠE PESTREJŠE DELO

Ni še dolgo tega, ko je v Mozirju zborovalo združenje vojaških vojnih invalidov. Zdaj je v občini sedem krajevnih organizacij in 430 članov. Med letom so razmeroma dobro delali, najbolje pa se je odrezala organizacija iz Ljubnega ob Savinji. Letne konference občinskega združenja se je žal udeležilo malo članov, zato tudi razprava ni zajela vseh področij dejavnosti te organizacije. Največ pozornosti so posvetili analizi skrbi za šolanje otrok umrlih in socialno ogroženih osebnih invalidov in padlih borcev narodno osvobodilne borbe. Na raznih šolah se iz mozirske občine šola zdaj 41 takih otrok. Vsi, ki obiskujejo srednje in visoke šole, dobivajo primerne štipendije.

Na letni konferenci so sestavili še program dela, ki zagotavlja združenju vojaških vojnih invalidov tudi v prihodnjem obdobju zelo pestro delo.

SEJA BREŽIJSKE OBČINSKE SKUPŠČINE

Minuli torek je bila v Brežicah seja obeh zborov brežiške občinske skupščine. Odborniki so med drugim razpravljali o osnutku okraja Celje ter o statutu brežiške občine in o spremembi, oziroma dopolnitvi odloka o agrominimumu, ki se nanaša na obvezno zamenjavo semenskega krompirja.

VREME

OD 19. DO 29. MARCA

Okrog 21. marca močna ohladitev z burjo in s snegom do nižin, nato nekaj jasnih in hladnih dni. Nekako od 26. marca dalje po večini oblačno, včasih manjše padavine in toplo z jugozahodnimi vetrovi.

Jože Petek: Posnetek s pohoda na Štajersko

Razstava

O POHODU ŠTIRINAJSTE DIVIZIJE V CELJU

Ob dvajseti obletnici pohoda XIV. divizije na Štajersko, je pripravil Muzej ljudske revolucije iz Ljubljane potujočo razstavo dokumetov, fotografij in drugih zgodovinskih predmetov, ki so v zvezi s pohodom. Tako je razstavljeno orožje nekaterih komandantov in komisarjev XIV. divizije, razni predmeti, ki so jih zaplenili Nemcem med boji na Štajerskem in celo železni križ nemškega komandanta feldmaršala von Leera.

Razstava je bila najprej v Ljubljani, od tam so jo prenesli v Varaždin in Maribor. V petek pa je bila v Domu JLA slavnostna otvoritev razstave v Celju. Otvoritve se je med drugimi udeležil tudi narodni heroj, generalmajor Franc Rojšek-Jaka. Do sedaj si jo je ogledalo že veliko ljudi, predvsem učencev, dijakov in tudi pripadnikov celjske garnizije. Obisk bi bil prav gotovo še veliko boljši, če bi bila razstava kje drugje, v kakem bolj primernem prostoru, kot je dvorana Doma JLA.

Razstava bo ostala v Celju do sobote. Od tod jo bodo premestili v Črnomelj in na Primorsko.

LUBEJ ŠE V VODSTVU

Po drugem kolu občinskega prvenstva Celja v kegljanju za posameznike so že nastale nekatere spremembe pa čeprav je na čelu dolge lestvice udeležencev še zmeraj Jože Lubej, ki je v drugem kolu podrl 853 lesov in tako vodi s 1729 kegljі. Ostala najboljša mesta za njim zasedajo: 2. Marinček (Celje) 1688, 3. Šalič (Store) 1683, 4. Vanovšek (Celje) 1679, 5. Cater (Olimp) 1666, 6. Batistič (13. maj) 1662, 7. Št. Krajnc (Elektro) 1660, 8. Jančič 1657, 9. Šmon (Oba Celje) 1648, 10. I. Krajnc (Kladivar) 1645 itd.

Najboljši rezultat v drugem kolu je dosegel Vili Čater 878.

V DANAŠNJI ŠTEVILKI:

- Iz razprave tovarišice VIDE TOMŠIČ
- K dogodkom v »Metki« v preteklem tednu
- Profesor, ki »šola« eviček
- Varnost dela v kmetijstvu — slabo
- Obisk pri stoletnici v Podčetrtku
- Zaključek neuspele polemike
- Članki in dopisi iz naših komun
- Južno Pohorje v Muzeju
- Beseda občanov
- Priče obtožujejo (k procesu v Frankfurtu)

V PRIHODNJI ŠTEVILKI:

- Problem v žarišču: Kadri
- Smeh pri nas v gosteh
- Zanimivosti, roman, memoarji ...

CELJE, 20. MAREC 1964

Št. 11. Cena 20 Leto XVI.

Glavni urednik TONE MASLO
Odgovorni urednik JURE KRASOVEC
List izhaja ob petkih. Izdaja in tiska Časopisno podjetje »Celjski tisk«. Uredništvo in uprava: Celje, Trg V. kongresa 5, poštni predal 152. Telefon 24-25. Tekoči račun: 603-11-1-656. Letna naročnina 1000, polletna 500, četrtletna 250 din. Inozemstvo 2400. V prodaji 20 din

POGLED PO SVETU

MARJAN RAVNIKAR

Na obisku pri nas je bil velik borec za svobodo in velik državnik Ahmed Ben Bela. Ni slučaj, da je bil on tako prisrčno sprejet, obdan s toliko tovarištva in resničnega veselja, ko je bil med nami. Od vsega začetka so naši narodi spremljali njegovo delo. Nad vsako zmago alžirskega ljudstva smo se počutili, kot da je to naša zmaga in bili smo žalostni ob vesteh, ki so govorile o pokolih in zverinstvu francoskih ultrašev — oasovcev.

Danes je to že zgodovina. Sicer zgodovina, ki se ne pozablja. Toda žrtve niso bile zaman. Sedemletni boj je uspešno končan. Alžirski narod je svoboden in Ben Bela ga vodi iz ruševin, zaostalosti in revščine. Ob zmagi na bojnem polju pa je alžirsko vodstvo zagledalo novo borbo, ki ga je čakala in novega neprijatelja. 90 % ljudstva je bilo nepismenega, 2 milijona ljudi brez dela. Tovarne brez strokovnjakov, velika kmečka posestva brez kmetijcev, šole brez učiteljev itd. Bivši konolizator, pa tudi ostali njemu podobni, so bili prepričani, da bo takšno stanje uničilo revolucijo in da bodo oni z majhnimi provokacijami in pritiski prišli ponovno v Alžir, pa čeprav skozi druga vrata. No, zmotili so se. Niso računali na moč naroda, ki je odločil sam sebi krojiti usodo. Mi Jugoslovani poznamo iz svoje zgodovine podobne apetite, ki so jih zavezniki v in po II. svetovni vojni hoteli realizirati na naš račun. Nič se niso naučili. Še vedno ne poznajo psihologijo svobodnega naroda in to naroda, ki si je to svobodo krvavo sam izbojeval. Ben Bela in alžirski narod pa se je marsičesa naučil na naši praksi in naših izkušnjah. Ni potrebno naštevati vse podobnosti, ki vežejo in zbližujejo njih in nas. Preveč bi jih bilo. Niti ni čudno, da so posestva postala iz kapitalističnih socialistična. Da je samoupravljanje v njihovem gospodarstvu nuja, ki se sama ponuja alžirskemu narodu. Da je nacionalizacija nujno sledila. Še manj pa se je začuditi, da voditelj naroda, ki je dal skozi takšno kalvarijo in ki je tako indentična z našo, da stalno želi kontakta z nami in da je končno tudi osebno pri nas »med svojimi« kot je sam rekel.

Sigurno ni Jugoslovana, ki ni bil ponosen ob prihodu Ben Bele. Čutili smo vso simpatijo, ki jo goji alžirski narod do jugoslovanskega naroda. Čutili smo hvaležnost za moralno in ostalo pomoč, ki smo od vsega začetka lahko nudili borcem po alžirskih planinah in sedaj ob urejanju lastne države.

Velika je Alžirija po teritoriju. Velik je to narod po svojih moralnih kvalifikacijah. Velik je vpliv, ki ga danes ima Alžir v Afriki. Zakaj se ne bi potem veselili mi, če pride njihov voditelj k nam na obisk? To je dvojno veselje. Prišel je človek, ki nas razume, ki ceni naše napore in uspeh. Obenem pa je prišel človek, ki je trdno odločil iti po isti poti v borbi za mir, za boljše življenje kot mi sami. Obisk pomeni potrditev koncepcij naše notranje in zunanje politike, kar z drugimi besedami povedano pomeni, da nas afriški kontinent tako rekoč v celoti podpira. To je praktična zmaga v borbi za aktivno koeksistenco in še en poraz za tiste, ki so mislili, da kilometri lahko razdvajajo narode, ki imajo iste cilje.

POVZETEK IZ RAZPRAVE TOVARIŠICE VIDE TOMŠIČ V CELJU

SZDL - osnova za sodelovanje OBČANOV V UPRAVLJANJU

Kot smo že poročali, je bila prve dni tega meseca razširjena seja članov okrajnega odbora SZDL v Celju, na kateri so razpravljali o organizacijskih in vsebinskih vprašanjih dela organizacij SZDL. Na seji je v razpravi sodelovala tudi predsednica Glavnega odbora SZDL Slovenije, VIDA TOMŠIČEVA. Iz njenega prispevka povzemamo nekaj najbolj značilnih misli:

Smatram, da morajo delovne organizacije čim prej rešiti problem osebnih dohodkov pod 25.000 dinarjev. Ta akcija za standard je ne samo akcija za 25.000 dinarjev, temveč predvsem še akcija za uvajanje moderne proizvodnje, akcija za večjo in boljšo proizvodnjo. Problem osebnih dohodkov smo postavili ob vprašanju, ali je sploh mogoče, da imamo takšna delovna mesta, na katerih ni moči zaslužiti več kot 25.000 dinarjev. Je pa seveda vprašanje, kaj lahko pri

Predsednik GO SZDL Vida Tomšič

tem ustvari kolektiv sam in kaj lahko pričakujemo od spremembe instrumentov o delitvi dohodka. Vsekakor pa moramo za to akcijo pridobiti naše strokovnjake in jim dati pobudo, da proučijo organizacijo proizvodnje in da ocenijo zlasti tista delovna mesta, ki zaenkrat ne dajejo več kot 25.000 dinarjev. Gre pa tudi za tisto razrešitev protislovij, ki še nastajajo pri delitvi dohodkov.

In končno, če bi uspeli modernizirati proizvodnjo, izboljšati organizacijo dela, bi vsekakor vplivali tudi na zmanjšanje, če že ne na odpravo sezonske, nekvalificirane delovne sile. Tudi to je vprašanje, ki ga moramo proučiti in se o njem pogovoriti z ljudmi, s proizvajalci.

Tovarišica Tomšičeva je precejšen del razprave posvetila vsebinskemu značaju dela organizacij Socialistične zveze kot tiste politične osnove, preko katere ljudje sodelujejo v upravljanju. Na kongresu smo postavili, da je članstvo v Socialistični zvezi pravica slehernega občana Jugoslavije prav zaradi tega, ker ima vsak naš državljan pravico do aktivne udeležbe v upravljanju. Spričo tega je Socialistična zveza osnova, instrument slehernega občana, da preko nje sodeluje v upravljanju.

Zaradi tega se morajo vsa stališča razčiščevati znotraj Socialistične zveze v obliki borbe mišlenj. Naša dolžnost je hkrati, da odpravimo vzroke nepravilnosti, ki se pojavljajo, v demokratični razpravi pa moramo najti najboljšo pot in jo spraviti tudi v življenje. To pa istočasno pomeni, da morajo v Socialistični zvezi priti do izraza vsa mišljenja in nadalje, da ta mišljenja tudi vsklajujemo.

Del svoje razprave je predsednica Glavnega odbora SZDL Slovenije namenila še nekaterim problemom, ki zadevajo žene. V tej zvezi je opozorila, da se tu in tam čujejo glasovi, naj bi problem zoposlovanja žensk reševali z višjimi otroškimi dodatki. Toda, s tem problema ne bomo rešili, je poudarila tovarišica Tomšičeva. Ob tolikšni zaposlenosti žensk, ki je pri nas v Sloveniji skoraj najvišja v Evropi, in ob perspektivi, ki jo imamo, je edina rešitev samo v povečanju družbenih skladov za delo in ustanavljanje otroških ustanov in onih, ki lahko razbremenijo zaposleno ženo ostalih del in dolžnosti.

—mb

OB RAZPRAVI O OSNUTKU STATUTA OKRAJA:

Jasneje določiti vlogo okraja

Proti koncu preteklega tedna se je sestal izvršni odbor okrajnega odbora Socialistične zveze Celje, da bi pod predsedstvom Jožeta Marolta razpravljal o osnutku statuta okraja. Izvršni odbor je po temeljiti in izčrpni razpravi posredoval statutarni komisiji vrsto pripomb, ki so jih podprli z obsežnimi in prepričljivimi utemeljitvami.

Osnutek statuta okraja Celje — kot ga je predložila statutarna komisija — je precej splošen. Kljub temu, da je sestavljen skrbno, ima torej eno izmed tistih slabosti, ki bremenijo tudi skoraj vse osnutke statutov komun. Niso namreč redki primeri, ko so prednačrti v nekaterih poglavjih celo splošnejši od ustav, to pa je seveda napak in bo treba v prihodnjih dneh popraviti.

Člani izvršnega odbora so menili, da je v uvodu osnutka statuta premalo jasno nakazana vloga okraja. Praksa namreč kaže, da se le-ta močno spreminja in da prihaja čedalje bolj do izraza usmerjajoča vloga okraja. Tako je treba torej tudi v statutu razčistiti, kakšne pristojnosti naj zadrži okraj in kaj naj prevzamejo komune. V statutu naj bi tudi jasneje nakazali skrb za razvoj nerazvitih področij, dolžnosti okrajne skupščine do občinskih, precizirali postopek pri sprejemanju družbenega plana okraja itd.

Občinski odbori Socialistične zveze pa bodo v teh dneh tudi v občinah organizirali razpravo o osnutku okrajnega statuta.

Ob robu

Zakaj? Kdaj?

OBČANI V ROGAŠKI SLATINI TERJAJO POJASNILA?!

Zbor volivcev v Rogaški Slatini je bil živahen, veliko je bilo vprašanj, kar pomeni, da jim marsikaj, kar se v občini dogaja, ni dovolj jasno, čeprav so sami neposredni upravljalci.

Čudno je to, da zdaj, ko so določeni ukrepi postali že dejstvo, vprašujejo po vzrokih zanje. Tako so terjali pojasnila; o preselitvi banke v Šmarje pri Jelšah, o preselitvi podružnice Zavoda za socialno zavarovanje, kar je zdaj na sedežu občine. Prepozno razpravljanje! Kdaj bodo gradili zdravstveni dom v Rogaški Slatini? Kdaj bodo gradili trgovino, ki pa je že letos v družbenem planu. Kdaj se bo pričela gradnja osrednje osnovne šole? Kdaj bodo gradili otroško zdravstveno ustanovo? Zanjo se krepko zavzema krajevna organizacija SZDL, ki išče dodatne vire sredstev. Upajmo, da uspe! Potreb je resnično veliko, rešiti jih bo mogoče samo sčasoma. V Rogaški Slatini se dosti tega spreminja, še več pa se bo, če bodo složno, v enotni krajevni skupnosti reševali probleme.

s. r.

NEMOGOČE RAZMERE

V kostanjeviškem hotelu vladajo nemogoče razmere. Strežno osebje je skregano s higieno in brez vsake vljudnosti do gostov, tako da gost že po nekaj trenutkih razočaran zapusti lokal. Če k temu dodamo, da je pred vrati začetek turistične sezone, je komentar odveč. Vzrokov je več, vendar je še možnost, da se hitro nekaj ukrene, ker tovrstno upravljanje z družbeno lastnino nima nobene zveze z našo skupnostjo. Sodobno opremljen lokal izgleda zaradi nesnage slabše kot beznica.

Z OBČINSKE KONFERENCE ZDRUŽENJA BORCEV NOV V MOZIRJU

BORCI NOV NAJ SODELUJEJO POVSOD

Pred kratkim je bila v Mozirju letna konferenca občinskega Združenja borcev NOV. Na njej so razpravljali o aktualnih problemih, poiskali način za njihovo rešitev.

V občini je 10 krajevnih organizacij ZB, skupaj s 1.977 člani. V preteklem letu so nekatere krajevne organizacije ZB dosegle lepe uspehe.

Komisija za varstvo spomenikov in grobov je lani uredila 4 grobišča. Z lani postavljenim spomenikom in grobnico v Ljubnem ob Savinji je sedaj v občini 6 spomenikov, 23 spominskih plošč in 23 spomeniško urejenih grobišč v katere je bilo prekopano 198 padlih borcev in talcev NOV. Je pa še vedno 12 neurejenih grobišč z 324 pokopanimi padlimi borci NOV. Za ureditev le-teh bi rabili blizu 15 milijonov dinarjev. Menijo, da tega ne bo zmogla komuna sama, na pomoč bi morala priskočiti širša skupnost.

Prav posebna skrb je bila posvečena oddihu in letovanju borcev. Tako je lani letovalo v taboru borcev v Rovinju 128 članov ZB in svojcev. Združenje je skrbelo tudi za otroke padlih borcev. Na raznih šolah se sedaj šola še 30 otrok. Za šolanje teh otrok je bilo lani izplačano iz družbenih sredstev nad 3 in pol milijone dinarjev. Več težav pa so imeli pri zaposlitvi teh otrok, ki končajo šolanje. Dalje; življenjske razmere otrok po vojni umrlih borcev in invalidov NOV in nekaterih otrok še živečih borcev so neugodna. Takih otrok je v občini 447, povprečni mesečni dohodek na otroka je le 4.800 din.

V razpravi so se zavzeli za ustanovitev občinskega sklada za pomoč borcem NOV. V sklad bi se stekala vsa sredstva, tako dotacije iz občinskega proračuna, prispevkov delovnih organizacij itd.

Lani so se več ali manj vse organizacije ukvarjale tudi z reševanjem gmotnih in stanovanjskih vprašanj borcev. Teh vprašanj je še vedno dosti. Pri reševanju stanovanjskih problemov in zaposlitvi borcev pa organizacije ZB marsikdaj naletijo tudi na nerazumevanje. Žalostna je ugotovitev, da še do danes niso bili vsi borci zdravniško pregledani, ker je bilo premalo finančnih sredstev. To akcijo je treba v letošnjem letu zaključiti.

Obilico dela je imela tudi komisija za borce. Skupno je obravnavala 145 prošenj za priznanje posebne dobe. Ugodno je rešila le 58 zahtevkov, ostale pa le delno, ali pa jih je morala zavrniti, ker so bili zahtevki nepopolni ali pa tudi neopravičeni.

V razpravi so še poudarili; naj bi osnovne organizacije ZB bolj sodelovale z organizacijami SZDL na vasi, dokončno bi bilo treba urediti pokojninsko zavarovanje za borce, ki tega še nimajo urejenega.

Razpravljali so tudi o pomoči hribovskim krajem, ki so med NOV veliko žrtvovali. Davčne obveznosti za te kmete bi bilo treba prilagoditi tako, da bi lahko na svojih posestvih še naprej gospodarili in obenem tudi primerno živeli.

—er

ŠENTJURSKA OBČINSKA SKUPŠČINA SPREJELA DRUŽBENI PLAN ZA LETOŠNJE LETO:

Kmetijstvu vso pozornost

V torek dopoldne se je v klubu občanov v Šentjurju sestala občinska skupščina in sprejela predlog družbenega plana in proračuna za leto 1964.

Šentjurski družbeni plan predvideva, da bo v letošnjem letu družbeni bruto proizvod narasel za 17,8 odstotka, družbeni proizvod za 15,2 in narodni dohodek za 16,5 odstotka. Tako bi naj torej narodni dohodek na prebivalca znašal nekaj več kot 175 tisoč dinarjev, kar je za 17,4 odstotke več kot v preteklem letu. Planska predvidevanja narekujejo tudi 16-odstotno povečanje fizičnega obsega industrijske proizvodnje in 6,9-odstotno povečanje kmetijske proizvodnje. V ta namen bodo morali v družbenem sektorju močno povečati površine, dvigniti stalež živine, uvesti industrijski način vzreje mesnatih prašičev in povečati površine družbenega sektorja.

V letu 1964 bodo v družbenem sektorju kmetijstva pridobili okrog 200 hektarov novih površin in to predvsem v nižinskih predelih v okolici Šentjurja, Ponikve, Slivnice in Planine. Več sto milijonov dinarjev bodo porabili za izgradnjo hleva za bekone in pitance, za gradnjo in opremo hladilnice, za skladišče žita, nabavo opreme in mehanizacije, za nasade ribeza itd. Ker je v šentjurski občini kmetijstvo še vedno vodilna gospodarska panoga, ji je tudi letošnji družbeni plan posvetil vso pozornost. Ob zaključku razprave pa so odborniki poudarili, da je realizacija planskih predvidevanj odvisna od vseh delovnih ljudi, ne glede na to, če so zaposleni v kmetijstvu ali industriji.

—ij

PRIHODNJI TEDEN

ZBORI OBČANOV O STATUTU KOMUNE

V ŠENTJURSKI OBČINI

Prihodnji teden se bodo v šentjurski občini začeli zbori volivcev, na katerih bodo občani razpravljali o občinskem statutu. Čeprav osnutka statuta niso dobili v vsakem gospodinjstvu, si v vodstvih političnih organizacij v Šentjurju vendarle obetajo živahno razpravo. Že nekaj časa o osnutku komune namreč izredno podrobno razpravljajo politični aktivi posameznih krajev, ki so prevzeli tudi organizacijo in skrb za kvalitetno izvedbo zborov občanov. V Šentjurju menijo, da bodo občani največ govorili o neposrednih oblikah družbenega upravljanja, seveda pa tudi tokrat ne bodo mogli mimo problemov domačega kraja.

19 KRAJEVNIH SKUPNOSTI

NAJ BI BILO V ŽALSKI KOMUNI

Že več kot leto dni potekajo razprave o tem, koliko krajevnih skupnosti naj bi bilo na področju občine Žalec. Mnenja so bila zelo deljena, vendar je na podlagi razprav na zadnjih zborih občanov ugotovljeno, da bo na področju občine ustanovljenih 19 krajevnih skupnosti.

Krajevne skupnosti bodo imele sedež v naslednjih krajih: Liboje, Petrovče, Galicija, Vinska gora, Ponikva, Andraž, Letuš, Braslovče, Polzela, Šempeter, Gotovlje, Žalec, Griže, Šešče, Prebold, Trnava, Gomilsko, Tabor in Vransko. Na zborih občanov, ki bodo krajem tega meseca, bodo krajevne skupnosti ustanovili in izvolili svete teh skupnosti. Da bi bilo delo kar najbolj plodno, je zelo važno, da bi izvolili v svete krajevnih skupnosti prizadevne občane.

D. T.

Slabe zdravstvene razmere v Laškem

Po podatkih, ki so jih na zadnjem zasedanju skupščine komunalne skupnosti socialnega zavarovanja v Celju posredovali zastopniki iz Laškega, so tamkajšnje zdravstvene razmere dokaj kritične. Predvsem je pereče vprašanje zdravstvenih kadrov, saj imajo letno le po enega do dva zdravnika, trenutno le dve priučeni bolničarki in nobene medicinske sestre. V normalnih razmerah pa bi v Laškem potrebovali vsaj 3 splošne zdravnike in 2 zobozdravnika, 3 medicinske sestre in 4 babice. Razen tega bi bilo nujno postaviti potrebno zgradbo, ki bi zdravstveno službo združila pod skupno streho. Pri tem velja povzeti, da v Laškem zdravstvene službe še vedno niso združili, kot v ostalih občinah, marveč imajo še vedno pet samostojnih zavodov, s katerimi komunalni zavod za socialno zavarovanje sklepa ločeno pogodbe.

Vzroke za takšen položaj laškega zdravstva velja pripisovati pomanjkanju stanovanj, kar kaže po eni strani slabo razumevanje ustreznih činiteljev za potrebe zdravstvene službe, po drugi strani pa tudi določeno nerazumnost. Če je namreč res, da imajo zdravstveni delavci v Laškem 6 stanovanj, v službi pa sta v občini le 2, medtem ko so ostali zaposleni izven občine, je navsezadnje vendarle vprašanje, če je dolžna laška občina (ali pač tisti, ki je lastnik stanovanj) v nekem smislu reševati stanovanjsko stisko ali delati uslugo recimo drugi občini. To samo pomeni, da bi morala pač občina, oziroma pristojna ustanova, kjer je zdravstveni delavec zaposlen, poskrbeti za njegovo stanovanje.

Kolektiv je hotel vedeti

K DOGODKOM V »METKI« PRETEKLI TEDEN

Kolektiv tovarne »Metka« je pretekli teden imel zbor, ki pa je bil nenavaden samo zaradi okoliščin kako in zakaj je do zborovanja prišlo. Nekateri ljudje, ki nimajo razčiščenih pojmov o takih in še mnogih drugih stvareh, so raznesli ob tem krilatico, češ da gre za »prekinitev dela« ali grobo, celo za »stavko«.

Ne bi tu teoretizirali o tem kaj je eno in kaj drugo. Povemo naj samo to, da je v našem sistemu zbor kolektiva ena izmed ustaljenih oblik samoupravljanja, zlasti takrat, kadar gre za važnejša vprašanja. Če je v »Metki« bil zbor kolektiva, potem je moral biti za to žrtvovan del delovnega časa, saj v tej tovarni delajo v treh izmenah. Tudi ko so lani v kolektivu imeli zbor kolektiva v svojstvu predvolilnega sestanka ob izbiri kandidatov za občinsko, republiško in zvezno skupščino, so tudi »prekinili delo«.

Nekoliko nevsakdanje pa je, da tokrat pobudo za množični sestanek kolektiva niso dale politične organizacije niti vodstvo podjetja, temveč kolektiv v celoti. Kaj je pri tem nenavadnega, kajti če problemi so, če je o njih treba spregovoriti, se najdejo zainteresirani pobudniki. Seveda je toliko bolj žalostno, če politične organizacije, samoupravni organi in vodstvo podjetja ni ocenilo razpoloženja in probleme v kolektivu tako, da bi bili oni tisti, ki bi dali pobudo. Ker pa se le-ti niso zavedati svojih dolžnosti, se je kolektiv zavedal svojih pravic.

Kaj je hotel vedeti kolektiv »Metke«, ko so prejšnjo sredo delavci prve in druge izmene terjali pojasnila. Hotel je vedeti za stvari, ki bi morale biti vedno prezentne kolektivu. Šlo je za vprašanja gospodarjenja, delitve dohodka in odnosov v kolektivu. Da se ne bi spuščali v podrobnosti, naj navedemo samo glavne ugotovitve, ki so prišle na dan ob navedenem zborovanju kolektiva »Metka«:

● Kolektiv ni bil nikoli v celoti informiran o razmerah gospodarjenja v tovarni, o nabavi surovin, o produktivnosti celega podjetja, o o formiranju dohodka, in delitvi dohodka v posameznih obratih ter podobno.

● Podjetje ima pravilnik o delitvi osebnega dohodka in je po mnenju strokovnjakov izven podjetja celo precej dober. Toda delitev ni bila vsklajena z njim, bila so celo velika odstopanja in o tem organi upravljanja niso bili seznanjeni.

● Politične organizacije so bile precej pasivne, bile so v močni odvisnosti od vodstva, nekateri znaki pa kažejo tudi na materialno odvisnost, kar meji že na korumpiranost.

● Neurejeni so bili medsebojni odnosi, tako med vodilnimi uslužbenci v upravi, pa odnos teh do mojstrov in končno še odnos mojstrov do delavk in delavcev.

● Organi upravljanja, tako delavski svet in upravni odbor, kot obratni delavski sveti, se niso uveljavili. Njihova vloga in dejavnost je zelo nazadovala. Bili so dostikrat celo orodje vodstva podjetja za ukrepe, ki jih je uprava ukrenila ali zavračala v nasprotju s predlogi in stališči delavcev.

Na zborovanju so izvolili 11-člansko komisijo, ki bo imela nalogo v štirinajstih dneh raziskati vse možnosti, odstraniti vse ovire, da bi odpravili nesorazmerja, ki sedaj obstajajo v sistemu delitve. S pomočjo strokovnjakov bo komisija predložila način, kako to tudi dejansko izvršiti. O tem bo komisija poročala na prihodnjem množičnem sestanku, ki bo moral biti prav kmalu.

Obratovanje tovarne je bilo prekinjeno za 1 uro in 15 minut, kar pa je vsekakor vredno dejstva, da so se mnoge stvari pojasnile in da se bo marsikaj moralo v tem kolektivu premakniti na bolje.

-ec

Nov zakon o zasebnih gostiščih

Zakon o gostinskih obratih samostojnih gostilničarjev, ki bo kmalu izšel, je liberalnejši od zakona iz leta 1954 in bo legaliziral že dosedanjo prakso v turističnih krajih. Po novem zakonu bodo lahko zasebni gostilničarji vodili naslednje vrste gostinskih obratov: gostilne, prenočišča, bifeje in penzione. Bifeji in penzioni so novost v tem zakonu, vendar pod bifeji ne smemo razumeti samo neke vinotoče, marveč bodo morali imeti tudi kaj za prigrizek — hladna jedila. Zakon tudi ne izključuje zasebnih gostinstev v industrijskih krajih. Zasebni gostilničarji bodo smeli zaposlovati tujo delovno silo in sicer do 5 delavcev. V to delovno silo so prav tako všteti družinski člani, če jim je opravljanje gostinskega posla glavni poklic. Zasebni gostinski obrati smejo imeti vajence, ki pa ne bodo šteti med zaposleno delovno silo. Ta novost je važna zato, ker bo gostilničar lahko vzgojil svojega naslednika, ki bo prevzel obrat. V novem zakonu so tudi vidni pogoji, ki jih mora izpolnjevati tisti, ki prosi za dovoljenje. Ti pogoji se nanašajo na poslovne prostore gostinskih obratov in na določeno strokovnost gostilničarja. Poslovni prostori morajo biti primerno higiensko-tehnično urejeni in opremljeni. Gostilničar za te prostore ne sme uporabljati svojega stanovanja. Izjemoma bodo lahko občinski upravni organi pogojno dovoljevali vodenje gostinskih obratov tudi tistim gostilničarjem, ki nimajo zahtevane strokovnosti, morali pa si bodo v roku največ dveh let pridobiti določeno strokovnost oziroma strokovno usposobljenost in za ta čas v svojem obratu zaposliti vsaj eno osebo s priznano strokovnostjo.

Takšna sprostitev predpisa o zasebnih gostiščih je nujno posledica naraščajočih potreb po tej dejavnosti, ki jih narekuje hiter razvoj domačega in tujega turizma. V zakonu je sicer določeno, da se dovoljenje za ustanovitev gostinskega obrata ne sme odreči, če prosilec izpolnjuje predpisane pogoje, vendar bodo morale občine voditi pravilno politiko, ki bo ustrezala potrebam po gostinskih storitvah v določenem kraju.

Kot vidimo, daje zakon široke možnosti za razvoj zasebnih gostišč, seveda tistim, ki izpolnjujejo minimalne pogoje, katera določa novi zakon o zasebnih gostiščih. S strani občinskih organov pa lahko pričakujemo mnogo milejšo davčno politiko.

D. Ivan

Varnost pri delu v kmetijstvu - ničla

● Od šestnajstih se je posvetovanja udeležilo 5 direktorjev!

● Enak odstotek poškodb v kmetijstvu kot v metalurgiji!

Gospodarska zbornica Celje je pripravila v torek posvetovanje direktorjev kmetijskih organizacij. Razpravljali so o problematiki higiensko-tehničnega varstva v kmetijskih gospodarskih organizacijah, torej o človeku-proizvajalcu, njegovi varnosti pri delu ter o skrbi za njegovo socialno stanje.

Na posvetovanje so bili povabljeni direktorji vseh šestnajstih kmetijskih gospodarskih organizacij v okraju. Udeležilo pa se ga je **pet direktorjev.** Nekatere gospodarske organizacije so poslale varnostne tehnike (3), ki naj bi jih zastopali na posvetovanju (ti pa so imeli posebno posvetovanje že prejšnji dan, kjer so ugotovili, da je pri vodstvih organizacij premalo razumevanja za higiensko-tehnično varstvo!). Zaključimo lahko, da se zdi marsikateremu direktorju vprašanje človeka manj važno, kot pa recimo vprašanje vzreje živine. Kajti na posvetovanjih o proizvodnih problemih je bila vedno dobra udeležba!

Na tako nezainteresiranost kaže tudi poročilo, ki ga je podal okrajni inšpektor za delo **Franc Kleč.** V njem ugotavlja skrajno slabo stanje higiensko-tehničnega in delovno-pravnega varstva v kmetijskih gospodarskih organizacijah. Pravilniki, ki urejajo delovno-pravne odnose v določenih organizacijah, so največkrat (če sploh obstajajo, prepis obstoječih predpisov in niso prilagojeni posebnim pogojem v gospodarski organizaciji. Neurejeno je tudi sprejemanje delavcev v začasno delovno razmerje, kar je posebno pereče ravno v kmetijstvu, ki zaposluje veliko sezonske delovne sile.

Na področju higiensko-tehničnega varstva je stanje še slabše. Le ena gospodarska organizacija ima kolikor toliko zadovoljiv pravilnik o higiensko-tehničnem varstvu. Večina pa sploh nima pravilnika. Tako je potem majhna tudi skrb za varnost pri delu. Delavci delajo s stroji, ne da bi bili dobro seznanjeni z njimi. Tudi stroji niso opremljeni po predpisih o varnosti in v precej primerih sploh nimajo obratovalnega dovoljenja. Ravno tako niso delavci seznanjeni s škodljivostjo raznih škropiv, so brez ustreznih zaščitnih oblek itd.

Posledica vsega tega je veliko število poškodb pri delu. Tako se je v preteklem letu na področju celjskega okraja poškodoval vsak 7,5 delavec zaposlen v kmetijstvu. Za primerjavo bi povedal, da je odstotek poškodb v kmetijstvu ravno tako velik kot v metalurgiji, kjer so znatno večje možnosti poškodb.

Analiza pa je pokazala, da je velika večina poškodb v kmetijstvu subjektivnega izvora, to se pravi, da bi jih lahko s pravilno vzgojo ljudi zmanjšali. Ta pa je nemogoča, če v kmetijskih organizacijah ni urejeno vprašanje higiensko-tehničnega varstva, če vodstva za to nimajo razumevanja.

Obstoj posebne službe, ki bo skrbela za varnost pri delu, pa je tudi ekonomično upravičena. Za ilustracijo naj navedemo, da je v celjskem okraju vsako leto okrog **5 milijard!** škode zaradi poškodb pri delu.

L. Š.

Kaj je z sredstvi

ZA POSLOPJE OBČINSKEGA SODIŠČA V ŽALCU?

Na zadnjem zasedanju občinske skupščine v Žalcu so med drugim obravnavali tudi poročilo o delu občinskega sodišča za preteklo leto. Poročilo ugotavlja, da je dela na sodišču iz leta v leto več. To dejstvo opozarja na problem prostorov, ker je očitno, da v dosedanjih prostorih in pri tolikšnem delu sodišče ne bo moglo več poslovati, zlasti še, ker se bo pristojnost občinskih sodišč z novim zakonom o sodiščih znatno razširila.

Žalsko sodišče gostuje v zgradbi komunalne banke, ki je tudi sama zelo na tesnem. Sodišče nima zadosti razpravnih sob, po več sodnikov uraduje v istem prostoru, razen tega v zgradbi sploh ni čakalnic.

Zaradi teh nevzdržnih razmer so že leta 1961 pričeli graditi sodno poslopje; gradnja se je sicer nadaljevala še leta 1962, tako da je bil objekt dograjen v surovem stanju, vendar so nadaljnja dela zaradi pomanjkanja sredstev ustavili.

Novo sodno poslopje so pričeli graditi z republiškimi in okrajnimi sredstvi in ga brez njih ne bodo mogli dograditi. Kaj je torej s kreditom, ki so ga pristojni republiški organi obljubili že lansko leto?

Ž. M.

V ŽALSKI OBČINI

SKLAD ZA INVALIDE IN BORCE

Na zadnji seji občinske skupščine v Žalcu je med drugimi sklepi in odloki bil sprejet tudi odlok o ustanovitvi sklada za zadeve invalidov in borcev NOV občine Žalec.

Sredstva, ki se bodo stekala v ta sklad bodo namenjena za uspešno reševanje nalog pri zaščiti invalidov in borcev NOV, za njihovo zdravje, za prekvalifikacijo, za izplačila priznavalnin, za šolanje otrok padlih in po vojni umrlih borcev ter žrtev fašističnega terorja. Skupščina je iz proračunskih sredstev za ta sklad namenila letos 6,250.000 dinarjev.

V tem času sprejema iz navedenega sklada mesečno pomoč 40 oseb, od tega 27 priznavalnin in 13 pomoč v času študija.

R. S.

PROFESOR V ŠOLANJU CVIČKA

NA POL SLUŽBENI OBISK VINARSKE KLETI IN RAZGOVOR S KONRADOM KOZOLJEM, UPRAVNIKOM VINSKE KLETI V KOSTANJEVICI NA DOLENJSKEM

Kostanjeviška kmetijska zadruga odkupi letno okrog 350 tisoč litrov dolenjskih vin. Od tega je okrog 80 % pristnega dolenjskega cvička. Na področju zadruge je skoraj 400 hektarjev vinogradov, vendar je mnogo teh površin zasajeno s samorodničnimi trtami. Od vinogradov z žlahtno trto je velika večina starih nasadov, ki dajejo manjše količine vin.

Pri odkupu žlahtnih vin predstavlja največji problem mešanje s samorodnimi vini in skladkorjem. Zato pri odkupu stremijo za tem, da odkupujejo grozdje neposredno po trgatvi. Vendar kmetje neradi prodajajo grozdje verjetno zaradi posebnih ritualov, ki se pri teh priložnostih izvajajo. Zaradi mešanja žlahtnih vin s samorodnicami in sladkorjem, ki kvari kvaliteto dolenjskega cvička, je zadruga nabavila posebno luč z infra žarki, ki kaže sestavine in odstotek barvila samorodnih vin.

Obiskali smo prostore, kjer odkupljena vina »šolajo«. To so kleti kostanjeviškega gradu. Med razgovorom z upravnikom vinogradov in kleti, Konradom Kozoljem smo vina tudi poskušali. Ogromni sodi so kot modrijani ždeli lepo uvrščeni ob steni. Na koncu kleti sta dva bazena, ki sprejmeta več desetin vagonov vina. Iz njiju črpajo vino v sode, kjer se stara in šola. Upravnik, nekdanji izredni študent Višje agronomske šole v Mariboru, nam je rade volje odgovoril na nekatera vprašanja:

— Nismo poznavalci vin, vendar se nam zdi, da je med cvički, ki so v prodaji, precejšnja razlika!

»Žal — res! Imamo dolenjski cviček in »dolenjske cvičke!«

— Dolenjskega cvička se proizvede le določena količina, prodanega je mnogo več.

»Tudi to je res. Mi imamo stalne odjemalce, ki že nekaj dosetletij odkopujejo naša vina. V Celju je na primer eno tako, to je gostinsko podjetje Ojstrica. Ti stalni odjemalci so jamstvo naše kvalitete.«

— Čudno se nam zdi, da kot študent nisi v Mariboru nikoli povedal, da si profesor, profesor cvička? To bi nam prestarim bajtam dvignilo tvojo vrednost.

»Kot izreden študent nisem prišel do besede!«

— Kaj misliš o proizvodnji cvička?

»Da ima cviček svojo draž, morajo biti vina pristna, dolenjska. Naš cviček raste in zori od Zavod preko Bočja, Šutenjskega vrha, Brezovce in Gradišek do Gradove peči. To je okrog 400 hektarjev površin. Največ pridelamo žametne črnine, kraljevine, modre frankinje, belih namiznih vin in nekaj rizlingov. To so obenem vina, ki tvorijo dolenjski cviček.«

— Kaj je jamstvo kvalitete?

»Pristnost vin. Ljudje radi primešajo nekatere stvari. Mi stremimo za tem, da bi odkupovali grozdje in ga sami stiskali.«

— Postaja mi toplo, vendar bi vseeno še želel ponovno poizkusiti kozarček iz soda, ki je pred bazeni.

»Videti ti je, da so ti všeč ženske, tam je namreč Frankinja...«

P. s.: Pisano tri dni pozneje. Opomba pisca.

Nani

RAZPRAVA O SERVISIH V STANOVANJSKI SKUPNOSTI CENTER:

KLJUB OLAJŠAVAM – IZGUBA

Splošno je znano, da pri nas v Sloveniji še nismo prišli na zeleno vejo, kar zadeva male obrtne delavnice. Uslužnostni servisi, ki so jih ustanovile stanovanjske skupnosti, so razen nekaj izjem v dokaj težkem gmotnem položaju.

Občani v središču Celja, pravzaprav v stanovanjski skupnosti Center, so pred nedavnim na svojem zborovanju o tem veliko govorili. Tudi v tej stanovanjski skupnosti so večinoma vsi servisi zaključili leto 1963 z deficitom, čeprav je znano tudi to, da so ti servisi oproščeni nekaterih dajatev. Ne samo upravi za dohodke, tudi nam občanom se zdi čudno, zakaj ti servisi ne uspevajo. Tudi o kvaliteti uslug je bilo na zborovanju veliko povedanega. Precej kritike je bila deležna uslužnostna delavnica v Zidanškovi ulici, zlasti zaradi slabe kontrole opravljenih delovnih ur pri izvrševanju uslug. Upajmo, da bo v bodoče položaj boljši, precej pa si obetajo od novega vodstva, ki je bilo postavljeno lani ob koncu leta.

L. C.

V ŽALCU GRADIJO NOVO

POŠTNO POSLOPJE

Žalska pošta se nahaja v neprimernih prostorih. Zato je podjetje PTT Celje že preteklo leto naročilo načrte za novo stavbo. Te dni je gradbeno podjetje »Gradnja« Žalec začelo gradnjo na prostoru poleg Narodne banke. Stavba bo dvonadstropna. V pritličju bodo poslovni prostori pošte, v prvem nadstropju poslovni prostori Komunalne banke Celje, v drugem nadstropju pa uprava pošte in avtomatska telefonska centrala. Otvoritev nove pošte bo predvidoma 29. novembra letos.

—ak

V »BOHORJU« REKONSTRUKCIJA

Lesno industrijsko podjetje »Bohor« iz Šentjurja predvideva že v letošnjem letu začetek rekonstrukcije svojih dveh obratov v Šentjurju in Mestinju. Pravzaprav bo letos prišla na vrsto samo furnirnica v Šentjurju, kjer bodo močno mehanizirali proizvodnjo in uvedli tekoči trak. V ta namen bi potrebovali okrog 75 milijonov dinarjev. Lastnih sredstev imajo 25 milijonov, za razliko pa nameravajo najeti kredit. Računajo, da bodo s to, prvo fazo rekonstrukcije lahko začeli že v kratkem, medtem pa bodo pripravili vse potrebno za drugo fazo, ko se bodo lotili modernizacije pohištvenega obrata v Mestinju.

OBISK V »JUTRANJKI«

OD OBRTI – DO TOVARNE

Sevniško obrtniško konfekcijsko podjetje »Jutranka« prerašča v tovarno. Nekdanji obrat trgovskega podjetja »Sloga« se je po osamosvojitvi preusmeril na proizvodnjo ženskih kopalk in otroške konfekcije ter z dobro organizacijo dela dosegel zavidljive uspehe. Lanskoletni proizvodni plan je podjetje preseglo za 40 %, letos pa bodo začeli z lastnimi sredstvi rekonstruirati tovarno.

Podjetje zaposluje v rednem in priložnostnem delovnem razmerju okrog 260 ljudi. Od tega je okrog 90 % ženske delove sile, povprečna starost redno zaposlenih je nekaj čez 22 let. Z lanskoletno realizacijo 240 milijonov dinarjev je podjetje preseglo proizvodni plan za približno 40 %. V letošnjem letu so dali večji poudarek proizvodnji ženskih kopalk, katerih proizvodnja zajema skoraj 70 %. Podjetje si je uredilo tudi svoj modelarski oddelek, ki pripravlja lastne modele. Letos bodo zaposlili še 50 delavk. S povečano delovno storilnostjo in izkoriščanjem notranjih rezerv bodo letos proizvodni plan spet presegli.

Z reorganizacijo delovnih prostorov in rekonstrukcijo, ki zavirajo proizvodnjo, bodo začeli v letošnjem letu. V nove obratne prostore, ki bodo dokončani predvidoma že letos, bodo montirali 22 novih strojev za konfekcijsko proizvodnjo. Rekonstrukcija bo predvidoma stala okrog 80 milijonov dinarjev. Po rekonstrukciji in po izpopolnitvi opreme bodo dane tudi realne možnosti za prehod na 42-urni delovni teden.

Zaradi velikega povpraševanja po njihovih izdelkih na domačem trgu, se podjetje do sedaj ni vključevalo s svojo proizvodnjo v tuja tržišča, vendar bodo po končanih rekonstrukcijskih delih in povečanju proizvodnje dane možnosti tudi za izvoz.

I. S.

Analiza o varstvu otrok

MED 1200 DRUŽINAMI ŽALSKE OBČINE

V žalski občini je bila lani izdelana aaliza o otroškem varstvu, ki je zajela 1200 družin, katerih matere so zaposlene. V teh družinah je 1876 otrok do 15 let starosti. Ugotovitve te analize so, da je le 190 otrok v vzgojnh ustanovah žalskega zavoda, ki ima svoje podružnice še v Preboldu, Žovneku, Libojah in Grižah. Kaj pa želje staršev? 410 družin želi varstvo svojih otrok v vrtcih, 169 družin v kombiniranih ustanovah, 148 družin varstvo v večjih stanovanjskih blokih, 291 družin pa varstvo otrok v šolah.

Poseben problem varstva otrok nastaja na podeželju, ker družine kmetijskih posestev niso v večjih centrih, toda marsikje bi se dalo problem urediti tako, kot so storili v Žovneku, zlasti še zato, ker so kmetijski delavci zaposleni tudi po 10 in več ur na dan.

Prej smo omenili oddelke žalskega zavoda in pri tem pogrešili Braslovče, Šempeter in Petrovče. Tudi tu je veliko družin, ki potrebujejo varstvene ustanove.

Še en problem je: v varstvene ustanove so vključeni predvsem predšolski otroci, šolski pa so večji del prepuščeni cesti. Enako je z varstvom otrok do 2 ali 3 let, ki jih zaposlene matere navadno morajo puščati same ali improviziranemu varstvu sosešćine. Problemov je še dosti, od igrišč do prehrane, toda vse to ni ostalo nezapaženo. Postopoma bo mogoče marsikaj urediti, če se bodo za stvar zavzeli vsi činitelji.

G. K.

Za 1. maj v Konjicah

Pred nedavnim je občinski sindikalni svet sklical širši posvet s predstavniki občinskih političnih forumov, na katerem so obravnavali program letošnjih praznovanj ob prazniku dela in dneva mladosti. Že v tem mesecu bodo posamezne organizacije in društva organizirala nekatere prireditve.

POPRAVEK

V črtici »Ksaver Meško in poštarjeva Pepika« v prejšnji številki Celjskega tednika je tiskarski škrat v zadnjem stavku povzročil napako. Meško namreč ni dvajsetleten napisal svoje prve pesmi, ampak dvanajstleten.

DEJAVNOST Z ZABAVNOSTJO

Boštanj je majhen trg iznad Save. Do njega se pride po vijugasti cesti, ki je prepolna kotanj. Na bregu se stiska gruča hišic in šola. Na velikem, odprtem prostoru pred šolo je ob delavnikih pravi živžav šolskih otrok. Ob nedeljah se trg umiri, vsaj na zunaj. Po trgu zavlada mir.

Tistega dne ni bila nedelja. Vsenaokrog je preveval otroški smeh in krik. Cin, cin, cin. Trg se je počasi umiril, le neka učenka je počasi podrsovala proti šolski zgradbi s skalpiranim kolenom, trofejo nesrečno končane igre. V ozki sobi z nekaj stoli in radioaparatom smo našli tovarišico Elico Pečnik. Plavo dekle, ki se je preteklo jesen vključilo v trško življenje. Kratko pristriženi lasje so ji nagajivo silili v oči, podobno kot smo mi silili vanjo z vprašanji. Njene stanovske tovarišice so nam pri tem pridno pomagale.

»Čudi vas, da prirejamo mladinsko prireditev »Pokaži kaj znaš«? Zakaj bi bilo to čudno? Zaradi naslova? Tovrstne prireditve so lahko zelo zanimiv pokazatelj dela in uspehov raznih aktivov.«

»Kot je na primer naš...« je pripomnila v smehu kolegica z očali.

»Mi poskušamo vskladiti dejavnost z zabavnostjo,« je nadaljevala Elica Pečnik! Ko smo sestavljali letošnji program dela našega mladinskega aktiva, smo sklenili, da bomo priredili »Pokaži kaj znaš« za vse okoliške aktive. Organizirali smo prostore, naštudirali nekoliko satiričnih točk, ki bodo poživile oddajo, v nedeljo bomo imeli avdicijo...«

»V začetku je bilo težko. Po pregledu ankete, ki smo jo izvedli, smo šele ugotovili, da mladina želi delati. Tako imamo vsak sestanek obogaten s predavanji, ki jih pripravljamo sami. Pri nas udeleležba ni vprašanje. Prirejamo tudi plese. Ker mnogo mladincev ni znalo plesati, smo se najprej vadili. Danes je lepo. Moti nas le, da do danes še ni nobena organizacija niti društvo prijateljev mladine našla potrebe in časa, da bi nam tu in tam pomagala«.

Aktiv nima svojih prostorov, svoje sestanke in zabave prirejajo v šoli, vendar jih to zaenkrat še ne moti. Delajo. Ponekod pa so dani vsi pogoji, opremljene dvorane in ne delajo.

Turizem in še kaj

V BISTRICI OB SOTLI

Čeden kraj je Bistrica ob Sotli sredi slikovite pokrajine stisnjena pod klanec Čehovec, ki se vzpenja na Orlico. Mogočne kunšperške razvaline vabijo k razgledu po Obsotelju in Hrvatskem Zagorju v neposredni bližini Kumrovca. Vse naokrog pa je polno zanimivosti: vekovno stara kužna znamenja, zanimiva gorska cerkev, stek Bistrice in Sotle, kjer je nekoč besnela puntarska bitka in neposredna bližina sosednjega Kumrovca, ki se naglo razvija. Zatorej ni čudno, da so se bistriški občani na zadnjem zboru večidel pogovarjali o turizmu, v katerem vidijo največ perspektiv za svoj kraj.

Zgodovinska znamenja, spomenike je potrebno pravočasno zaščititi, da ne razpadejo, ker je to prava kulturna zakladnica, ki je ne smemo brezskrbno zanemarjati. Lani jim je nekdo obljubil sredstva za ureditev klopi po izredno lepih sprehajališčih, ki so tam naokoli, pa ni bilo nič. To Bističanom ne ugaja. Sami so se lotili gradnje lovske koče nad razvalinami kunšperškega gradu, pri čemer bi jim bilo potrebno pomagati. Poleg vseh starinskih spomenikov, pa bi si radi postavili še spomenik, ki bi naj obujal spomin na žrtve fašističnega nasilja, ko so bili Obsoteljčani množično preseljeni s svojih domov v nemška taborišča. Sklenili so še, da si bodo čimprej z lastnimi sredstvi zgradili gasilski dom, vendar prosijo, da bi jim pomagali nabaviti gasilski avto. Veseli pa so, da bodo letos dobili sredi naselja protiprašno cesto; tudi to je lep prispevek za razvoj njihovega kraja, ki je pomemben tudi za turizem. Seveda potreb je še veliko, zlasti se potegujejo še za stanovanja, ki jih potrebujejo prosvetni in zdravstveni delavci v kraju.

r. s.

Uspela predavanja

Konjiška delavska univerza je organizirala v nekaterih vaseh predavanja o dednem pravu. Za predavanje je bilo veliko zanimanja, saj je nekatera obiskalo mnogo občanov tudi iz oddaljenejših vasi. V Stranicah je predavanje poslušalo okrog sto, v Žičah pa okrog 80 občanov.

V. L.

KOMPOLSKI PIONIRJI IMAJO

ZELO LEPE NAČRTE

Pionirski odred »Cvetke Jerinove« v Kompolah nad Štorami je sklenil, da se bo vključil v natečaj v okviru Jugoslovanskih pionirskih iger pod geslom »Tehnična kultura mladine«. Sodelovali bodo s temo varnost prometa na cestah in estetsko oblikovanje tehničnih izdelkov. Pri prvi bodo poživili delo prometnega krožka, izdelali rekvizite za prometno vzgojo in slike z vsemi prometnimi znaki. Ob zaključku natečaja pa bodo organizirali tekmovanje vseh mladih kolesarjev. Pri drugi temi pa bodo izdelali maketo šole z bližnjo okolico po natančnih merah, ki bodo pozneje služila kot učilo. Za izvedbo vsega tega pa seveda potrebujejo materialno pomoč. Najprej so se s prošnjo za pomoč obrnili na bližnjo železarno Štore, kjer so prošnjo ugodno rešili in jim dali razen material kot lesonit, vezane plošče, mehko žico, lesene palice, barvo in podobno.

ŽELITE NAGRADO?

NAROČITE SE NA CELJSKI TEDNIK!

KAKO JE BRIJOV FRANČA NOSIL POŠTO

Vesel in močan fant je bil Brijov Franča. S tremi sestrami je živel v leseni hišici ob Sotli. Nemci mu že od prvega dne niso ugajali. Sotlo so naredili za mejo med Slovenci in Hrvati in postavili bodečo ograjo. Franča je prvi napravil pri jezu luknjo in vsak dan tihotapil na Hrvaško sol, sem pa tobak in purane. Bil je zvijačen kot lisičji rep!

Kmalu se je znašel med kozjanskimi partizani. Postal je kurir. Sam je neštetokrat prečkal jez ob Pajkovem mlinu. Bilo je septembrsko popoldne 1944. Čakal je sredi kuruze na njivi pri Vrhunci v Imenem. Puško, ki jo je hranil še s stare vojske, je držal v roki. Že je nameraval kreniti čez travnik, ko je zaslišal voz na cesti. Iz vasi so drveli Nemci. To so bili graničarji, ki so bivali v gradu nad Podčetrtkom. Odkar so jih partizani napadli v vasi, so samo podnevi zapuščali kameniti grad. Verjetno so spet peljali krompir in moko, ki so jo vzeli kmetom. Dva sta priganjala konje, sedem pa jih je sedelo zadaj na vrečah. Franča se je zvito nasmehnil.

»Bum!« se je pokadilo iz koruze. Nemce je kar odpihalo z voza. Poskakali so v obcestni jarek. Franča ni več ustreril. Dolgo je bilo vse tiho. Nemec je počasi dvignil kapo, ki jo je nataknil na nož. Premikal jo je gor in dol, sem ter tja, pa nič. Strojnico je potisnil čez rob na cesto. Konji so dirjali že daleč proti trgu.

Nemci se niso upali dvigniti. Plazili so se po komolcih kot žabe. Šele pri Šelekarjevi hiši so hitro zbežali za vogal. Franča je naglo stekel z Vrhunce na drugi griček, da je lahko meril na ovinek. Nemci so sklonjeno krenili ob ograji. Prvi je nesel naperjeno strojnico. Eden je imel na puški napravo za metanje malih min. Dva sta imela brzostrelke, ostalih pet pa navadne puške. Tedaj je spet počilo. Kakor bi trenil, so graničarji ležali v jarku. Zdaj so pričeli streljati na slepo v gozd, kot da bi imeli pred seboj sto partizanov. Dolgo so divje streljali.

Franča pa je za njihovim hrbtom mirno prestopil mejo s partizansko pošto. S hrvaškega brega je gledal, kako so Nemci enega nesli in sklonjeno lezli v trg. Od tistega dne še podnevi niso upali več v vas. Iz gradu je prihajala samo še cela četa in to sredi dneva.

Da bi v Žalcu jedli zdravo meso...

Vse mesnice na območju žalske občine oskrbuje z mesom in mesnimi izdelki obrat »Mesnine« KK Žalec iz Celja. V letu 1963 so v mesnice žalske občine prepeljali — s posebnimi hladilnimi kamioni — preko 500 ton mesa in mesnih izdelkov. Ob tako velikem prometu je bilo seveda potrebno urediti, zgraditi hladilne prostore ali nabaviti hladilne omare. Poleg tega pa vrši veterinarska inšpekcija redne preglede iztovorjenega mesa in v sodelovanju s sanitarno inšpekcijo kontrolira higiensko stanje v mesnicah, prodajalnah, gostiščih in obratih družbene prehrane, ugotavlja užitnost mesa in mesnih izdelkov, meso dvomljive vrednosti pa pošilja na bakteriološko in kemično preiskavo.

Rojena sem 1865. leta

»Rojena sem 16. marca 1865.« je rekla Jera JURŠETOVA iz Podčetrtka. Ne, nismo se zmotili! To ve ves kraj. Letos so pripravili še posebno prisrčen obisk, saj njihova teta Jera stopa že v stoto življenjsko leto. O, to je že zgodovina! Prisrčna prijatelja sta tudi s šolskim upraviteljem Jožetom Brilejem, s katerim se takole mimogrede pred vrati njene hišice, kjer prebiva, večkrat pomenita. Letos je krajevna organizacija SZDL poskrbela za še več. Pionirji so v nedeljo pred hišo izvedli cel spored. Predsednik občinske skupščine Jožko Lojen je častitljivi občanki izročil denarno darilo. Obiskali so jo tudi še predstavniki občinskega odbora SZDL, saj je najstarejša šmarska članica SZDL, ki se pogostokrat udeležuje zborovanj.

Jera Juršetova je resnično čvrsta slovenska korenina. Prisluhnite samo, kaj vse še zmore.

— Zdrava sem kot riba! Še nikoli v življenju nisem bila pri zdravniku!

— Berem, berem! Pa šivam tudi! Berem časopise, zlasti še »Celjski tednik«. Preberem vse, še tisto čisto drobceno in brez očal. Tako sem srečna!

— Vse življenje sem v Podčetrtku. Priženila sem se sem, pa ne od daleč. Tu onkraj brega iz Sodne vasi sem prišla. Vdova sem že od 1933. leta. Mož je bil krojač, bolehen, pa ga je vzelo. Hčerki imam v Zagrebu in v Črni gori. V hiši sem sama, toda ljudje mi pomagajo.

— Vesela, zadovoljna sem zmeraj. Kaj pa mi manjka, če je zdravje! O, upam, da bom še vsaj nekaj let. Za stoletnico se bova, če se nama bo zdelo, zasukala tu pri Staroveškem. Pojem zmeraj rada. (Oči so se ji živo iskrile in zapela je poskočno ljubezensko pesem. Potem je nadaljevala še tisto: »Sinoči sem na vahti stal...«

— Ste slišala, »imela je fanta luštnega«. Tudi jaz sem ga imela, seveda, hehe!

— Tako? stari bi radi bili? Ej, veste, jejte in pijte, pa ne preveč! Pa ljubezen mora biti, lepa, seveda! Prvo pa je, da sta zdravi in zadovoljni; jeziti se nikar! Jaz sem bila zmeraj zadovoljna!

— Oja, tudi danes sem srečna! Glejte, pritisnite tam; elektriko tudi imam! Ljudje so dobri z menoj. Kaj naj še rečem!

— Tako sem vesela, da ste me obiskali! In tovariš nadučitelj, me imajo prav radi in zmeraj »narihtajo«, da kaj dobim. Zadnjič so mi prinesli košarice rož, za 8. marec! Hvala, da ste prišli! In kar slikajte me!«

To je Jera Juršetova iz Podčetrtka! Živahna vesela ženica, polna vere v življenje, skromna, dobra! Upajmo, da se ji bo izpolnila želja, da bo za stoletnico veselo zaplesala, kot je že lani ob prvem prazniku gornjega Obsotelja s svojim rojakom in soobčanom Janezom Straškom, ki je v svojem 93. letu še prav čvrsta korenina. Da bi le še dolgo pela in bila srečna!

r. s.

Jera Jeršetova in Jože Brilej

ENA PRVIH LEKARN V EVROPI

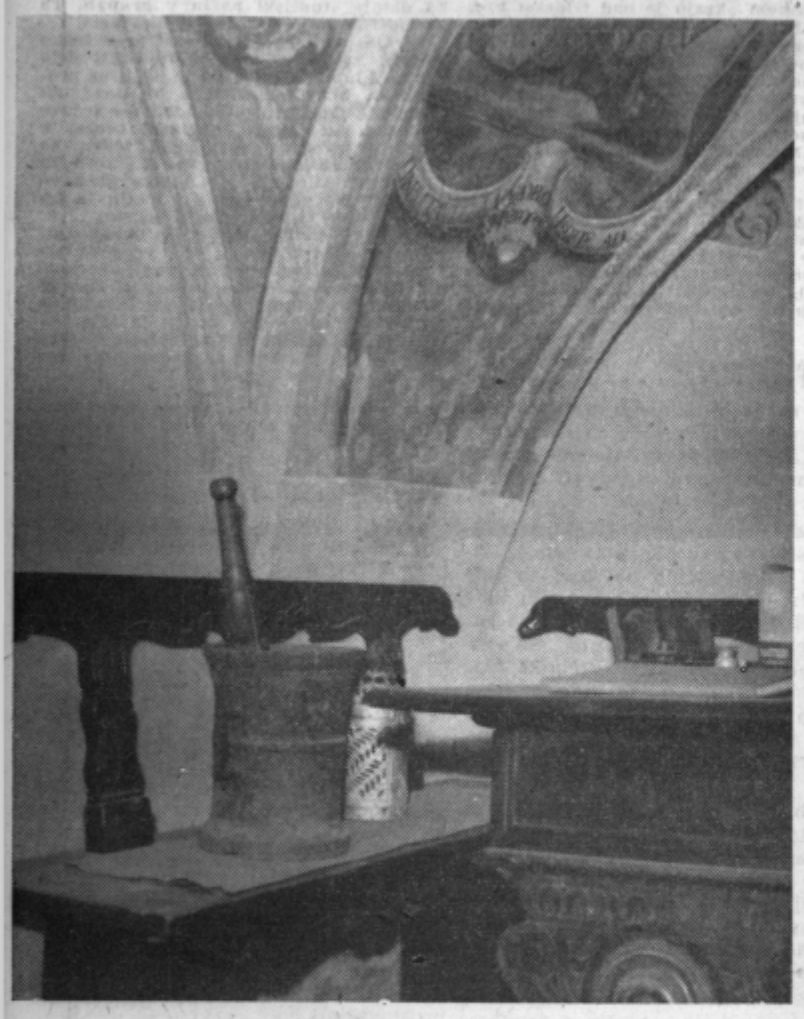

V Olimskem gradu je še danes lepo ohranjen prostor, v katerem so pred skoraj petsto leti menihi Pavlinci ustanovili apoteko. Ves prostor je poslikan s freskami, ki so bile pred nedavnim restavrirane. Freske predstavljajo svetopisemske zgodbe, pod njimi pa so upodobljeni pri vhodu COSMAS in DAMIANUS ter DIOSKORIDES in GALENUS, prvi arabski in grški zdravniki. Na drugi strani pa sta upodobljena Arabec AVICENNA in Rimljan THEOPHRASTUS, prva, ki sta z mešanjem zelišč delala zdravila. V prostoru je shranjen možnar, v katerem so mešali zdravila, druga oprema pa je bila med vojnama uničena.

Olimski grad in najstarejšo apoteko obišče vsako leto več tisoč domačih in tujih gostov.

B.

KONCERT »SLAVČKA«

V sredo, 25. tega meseca bo ob 20. uri nastopil v veliki dvorani Narodnega doma mešani pevski zbor »Slavček« iz Trbovelj. Zbor, ki uživa velik sloves in ki ga vodi znani dirigent Jože Škrinar, bo v svojem koncertnem programu izvedel med drugim dela Mokranjca, Gallusa, Tomca in Gobca.

Občinstvo na ta nastop še posebej opozarjamo.

OB ZAKLJUČKU RAZPRAVE

o »javnem« ocenjevanju

Odločili smo se, da razpravo okrog »javnega« ocenjevanja in nekaterih drugih problemov, ki so bili s tem v zvezi nakazani, zaključimo. Razloga sta predvsem dva:

- ker ni bilo zadostnega interesa (in verjetno tudi ne potrebe), da bi o vprašanjih javno razpravljali, in
- ker se je razprava, kolikor je je bilo, z delnimi izjemami pravzaprav oddaljila od osnovne teme.

Tako je ostalo v glavnem le pri dobrem namenu, čeprav je bilo pričakovati, da se bodo (v več kot treh primerih) odzvali zlasti tisti, ki naj bi razpravljali, ker bi mogli že po svoji poklicni praksi »prispevati kak žarek« k osvetlitvi načetih problemov. Toda namesto stvarnih pripomb, ki bi k zadevi karkoli prispevale, so se tu in tam porajali očitki, ki so skušali že v načelu diskriminirati vsakršno pozitivno vrednost polemike. Ne da bi se zdelo potrebno utemeljevati pomen, ki ga pametna, konstruktivna javna razprava vsekakor ima, vsaj mislimo, da bi mogli tudi v tem primeru z njo doseči le pozitiven učinek in narediti prosveti kvečjemu uslugo, četudi bi se nam ta kdaj pa kdaj pokazala v luči striptiza!

Ob tem se seveda v celoti strinjamo z ugotovitvijo, da javno ocenjevanje ne more biti in ni osrednji problem, in ker ni, tudi ne vidimo opravičila, da kdo označuje celo kot družbeni problem. Toda pripomniti velja, da dejansko sploh ni šlo za to. Tako je tudi avtor »Javnega« ocenjevanja prav presodil, ko je zapisal, da je »javno« ocenjevanje le delček nekega mnogo širšega problema. Ta širši problem so prav gotovo razredne skupnosti, a še širši problem prav gotovo **pedagoške metode in metodika pouka** in šele potem vse tisto, kar zaokroža vzgojni proces v celoto. O reformi našega šolstva namreč ne moremo govoriti, ne da bi pri tem v prvi vrsti govorili o reformi učnih metod! Reformirati nekaj zgoj na zunaj, pomeni toliko kot zamenjati staro obleko z novo ali olepšati videz! Pa še celo to ne vedno, kajti če danes pojemo hvalo na primer kakšnemu urejenemu šolskemu vrtu, kjer se šolarji tudi praktično učijo, vendarle pozabljamo, da so to isto počeli že pred kakim stoletjem in več, le da morebiti takrat z več uspeha in praktične koristi kot danes!

Stvar je pravzaprav v tem, da so nam dandanes deklaracije, ki skušajo naše šolstvo postaviti v sodobnejše okvire, docela jasne. To pomeni, da teoretično točno vemo, kakšno naj bi bilo naše šolstvo v praksi, toda ni dosti znamenj, po katerih bi lahko sklepali, da je teorija že tudi praksa. S tem seveda nikakor ne zanikamo dejstva, da ne bi bili doslej nič storili, kakor tudi, da bi bilo mogoče karkoli pomembnejšega storiti v razmeroma kratkem času. Priznavamo celo, da imamo opraviti z zelo dolgim procesom. A vendarle: kaj je tisto, kar recimo abiturientom srednje šole zadnjih let daje prednost pred abiturienti iz leta 1950?

Da bi mogli presojati to, kar smo ali pa tudi nismo dosegli, seveda ne zadostuje, da se zadovoljujemo s spošnostmi. Nov šolski duh, če o njem že slišimo in govorimo, je, čeprav je duh, konkreten. Pomeni predvsem novo vsebino, nove učno vzgojne metode. Toda v čem je novost, če je učenec ali dijak danes obremenjen v bistvu z istim balastom in podvržen v bistvu istim metodam kot pred deset in več leti, ki mu zlasti ne dopuščajo večje dejavne samostojnosti?!

Žal je razprava v glavnem šla mimo tega, za naše pojme osrednjega problema, ki pa smo ga v uvodnem prispevku resda nakazali pretežno le z naslovom. (V kolikor lahko izključimo domnevo, da utegne biti tudi odnos do spraševanja, o katerem smo govorili, v zelo tesni zvezi z metodiko.)

NEKAJ O »CANKARJEVCIH«

Dandanes kaj radi pozabljamo na tiste, ki nam posredujejo umetniške užitke, še zlasti, če niso deležni pozornosti tiska in javnosti. Da je vzrok v hitrem tempu življenja, vsi vemo, zato pa se tem raje predamo poslušanju, ko se nam ponudi priložnost. Ni redek slučaj, da amaterji z vso ljubeznijo do reproduktivne umetnosti dosežejo celo profesionalce.

Ansambel SKUD »Ivan Cankar«, ki že desetletja deluje med nami, je po kratkem presledku znova pričel z delom. Ustanovljen je bil po osvoboditvi in je že leta 1951 dosegel prvo mesto v tekmovanju amaterskih ansamblov v Beogradu. Občasno sodelovanje doma in v svetu znanih umetnikov — pianistke M. Lorkovič, violinista K. Rupla, B. Rajhove in drugih, operne pevke B. Glavakove, Gašperšičeve in Kovača — mu je zagotovilo posebno mesto med tovrstnimi ansambli pri nas doma, pa tudi v tujini — da omenimo samo izredno uspelo gostovanje v Trstu 1953. leta.

Stalno uhajanje sodelavcev v Ljubljano, Maribor in Zagreb je oslabilo ta korpus, tako da je pred dvema letoma prenehal delovati. Novembra lani pa je nanovo zaživel in pripravil v nekaj mesecih popularen program, ki ga toplo priporočamo vsem ljubiteljem glasbe.

Neutrudni dirigent, aranžer in vodja ansambla prof. Dušan Sancin, kljub vsem težavam še vedno vztraja na svojem mestu, saj sodelovanje dobrih glasbenikov odtehta vse težave in neprijetnosti, vaje v poznih večernih urah in dokajšnje nezanimanje ustreznih činiteljev, da bi ansamblu nudili pomoč.

Letos je ansambel SKUD »Ivan Cankar« za svoj prvi koncert pripravil med drugim tudi nekaj arij iz Prodane neveste in Planinske rože z Žoharjevo in Koresom, Leharja, Bizeta in Gregorca, poleg cele vrste drugih skladb, ki jih vedno radi poslušamo.

Koncert bo predvidoma 6. aprila, na kar že sedaj opozarjamo občinstvo.

B. M.

Dve okrogli

Z ŽALSKE ŠOLE

Šolo je v februarju obiskal pedagoški svetovalec. Oglasil se je tudi v II. a razredu tukajšnje šole, kjer so prav takrat pri spoznavanju prirode in družbe ponavljali o vodnem prometu. Učitelj je med drugim hotel vedeti, če so ti otroci zapomnili, kdo usmerja ladjo v določeno smer. Pa se oglasi Andrej in možato odgovori: »K r č m a r!« Odgovor bi se moral glasiti brez »č«. Mogoče je Andrej mislil na pijančevo barko, ki jo pa res usmerja krčmar.

—o—

Dober mesec kasneje je razredni učitelj sklical starše na posvet. Malo po končanem pouku stopi Ivanček k učitelju in mu reče: »Prosim, tovariš! Mamice ne bo, ker ima gripo; atek pa je službeno zadržan. Ali lahko kar jaz počakam na roditeljski sestanek?«

Ocena konferenc - povprečno

Ob koncu prejšnjega in v začetku tega meseca so bile v vseh občinah našega okraja konference Svobod in prosvetnih društev, na katerih so razpravljali o kongresnih tezah, predlogu statuta in drugih aktualnih kulturnih vprašanjih.

Te konference je na svojem zadnjem sestanku, ki se ga je udeležil tudi tajnik Zveze Svobod Dane Robida, ocenilo predsedstvo okrajnega Sveta Svobod in prosvetnih društev v Celju.

Kakor je bilo ugotovljeno, so na konference v vseh občinah vabili predstavnike družbenopolitičnega življenja, vendar se jih ti ponekod niso udeležili. Najbolje so uspele konference v Brežicah, Konjicah, Krškem, Sevnici, Mozirju in Laškem, slabo pa predvsem v Celju, Šentjurju in Velenju. Medtem ko so se ponekod skušali uveljavljati preživeli, izrazito društveno uokvirjeni koncepti kulturno prosvetnega dela, so drugje zahajali v podrobnosti, ki so šle mimo osnovnega namena konferenc, še posebej pa je bilo premalo razprav o tezah, ki jih marsikje sploh ni nihče pogledal in zato o njih tudi ni mogel diskutirati. Prav tako so premalo govorili o filmski vzgoji in drugih vsebinskih vprašanjih. Pač pa je bilo precej kritičnih pripomb na račun Prosvetnega servisa v Ljubljani, ki ne razpolaga z ustrezno dramsko literaturo.

O klubih so največ razpravljali v Brežicah, Celju, Žalcu in Velenju, pri čemer so se predstavniki občinskih odborov SZDL in občinskih komitejev ZKS zavzemali zlasti za hitrejši razvoj te oblike kulturne dejavnosti, ki naj bi postala zametek družbenih centrov.

V splošnem, kakor kaže analiza, so konference vendarle uspele. Važno je že to, da so k razpravi pritegnili vsaj v večini občin tudi družbeno politične činitelje, žal pa še vedno vse premalo predstavnikov delovnih organizacij.

Ob tem so seveda važne tudi pripombe, ki se nanašajo na teze bližnjega kongresa. Omeniti velja ugotovitev, da kažejo te v pogledu idejno programske usmeritve velike premike, v podrobnosti pa vendarle premalo obdelujejo problematiko posameznih dejavnosti. Tako na primer knjižnice. Tudi poglavje, ki govori o finansiranju kulture, ni dovolj dobro obdelano. Spričo novih oblik kulturne dejavnosti, v katero sodijo zlasti klubi, bi kazalo o tem še posebej razmišljati. Kongres naj bi posvetil več pozornosti razpravi o kulturnem življenju našega delovnega človeka.

PREDAVANJE O KAVKAZU

V okviru torkove tribune, ki jo vsak teden prireja celjska delavska univerza, bo 24. tega meseca ob 19. uri predaval v Narodnem domu novinar **Ante Mahkota.** Predavanje, ki nosi naslov O KAVKAZU, bodo spremljali tudi diapozitivi.

IV. REDNI OBČNI ZBOR PREŠERNOVE DRUŽBE

bo v nedeljo, 5. aprila 1964 ob 10. uri v Klubu ljudskih poslancev, Ljubljana, Puharjeva 7.

Dnevni red:

1. Poročilo tajništva
2. Poročilo nadzornega odbora
3. Volitve glavnega odbora

Prešernova družba

Ob razstavi Olafa Globočnika

(V FOYERU SLG)

Življenjska pot Olafa Globočnika je bila burna. Slikarsko razpoložen estet izvirnega temperamenta se je rodil v slikoviti megleni Ljubljani (1904), ki budi v občutljivih dušah slikarski čut, kakor so ga nekoč čudovite Benetke. Realko je obiskoval v Mariboru in v svojem službovanju v Celju se je spoznal s Štajersko, ki jo je upodabljal v risbah. Slikar je zmes realizma in romantike na prelomu med starim in novim; ni modernist, pač pa pristaš tako imenovane »Četrte generacije«, ki pomeni prelom med impresionizmom in moderno smerjo v času, ko je bil pri Slovencih impresionizem na višku.

Ko danes gledamo Globočnikovo razstavo, lahko ugotovimo, da je šel v svojem smislu dalje, čeprav so ga zunanje okoliščine precej ovirale. Ker je ozko vezan na svojo rodno grudo, takratne ideale in lepoto, se njegovi estetski nazori niso veliko spremenili. Prav tako tudi ne njegova ljubezen do lepote, domovine, morja in ljudi. Tako riše in slika v raznih tehnikah figuralni génre, portrete, akte, krajino in tihožitja. Problemsko in kritično razgledan Globočnik meni, da je važno, da realizacija likovnih idealov ostane v mejah možnosti. Če bi omenili stremljenja njegovih sošolcev, ki so v glavnem Hrvatje — Krsto Hegedušić, Djuro Plančić idr., ugotovimo, da so ostali v okvirih realističnega upodabljanja.

Osrednja slika razstave je »Deklica v velemestu«. Glavna figura je portret črnolaske, ki drži v rokah Picassojevo sliko »Deklica s konjskim repom«. Poza je popolnoma posneta po njegovi stari sliki »Lotos«, ki je bila razstavljena doma in v tujini. Deklice so povzete iz njegove bližine, saj so to portreti njegovih učenk, ki izražajo različne značaje, temperamente in ideale svojega časa. Diskreten kolorist z ozadjem mesta, ki jih je rodilo, naj bi prikazal rezultanto današnjega dekleta.

Globočnik upodablja domačega preprostega človeka, njegovo veselje in žalost. Opazen je njegov jasen smisel za génre, ki ga tudi sicer ne zataji. »Veseli harmonikaši« dočarajo hrupno štajersko nedeljsko popoldne, njegove »Žanjice« so popolnoma vezane na zemljo in življenje. Z veliko vnemo in resničnim zanimanjem je risano »Veselje v gostilni« in »Ples«, ki vzbuja radostne akorde podeželske nedelje.

Nova nota so rože v temperni tehniki. Ta preizkušena stara tehnika je morda napotila umetnika, da ji je prilagodil nova dela.

Od njegovih prejšnjih motivov Pirana sta tu razstavljeni le dve olji. Vsak človek nosi v sebi ideale naše lepe domovine, njene bodočnosti in procvita, zato ni čudno, da je Globočnik s posebno ljubeznijo upodabljal naša primorska mesta, ki so bila šele po vojni priključena naši domovini.

Razstava Olafa Globočnika je posvečena celjskemu občinstvu z namenom, da vidi razvojno stopnjo slovenskega umetniškega stremljenja in razvojne faze različnih obdobij slovenske moderne.

Tatjana Šapla Milavec

Veseli harmonikaši

GOVORIJO CELJSKI KULTURNIKI:

O AMATERIZMU

VLADO KROFLIČ:

Priznati moramo, da so današnje oblike amaterizma v krizi, kar je pravzaprav škoda. Znano je, koliko zdravega razvedrila nudi sodelovanje posameznika v kakem društvu. Zdaj bi že vsak klub v stanovanjski ali krajevni skupnosti hotel opravljati vlogo rekreacije, vendar se takšno delovanje zaradi slabe organizacije, objektivnih ali subjektivnih vzrokov izrodi in klub preneha z delom. Stremeti bi morali zlasti za tem, da bi bila klubska dejavnost na določeni kulturni višini, da bi poskrbeli za spontane razgovore obiskovalcev, za primerna predavanja, razvedrilo idr. Prav tako bi morali klubi delovati navzven, ne pa zaprto kot recimo klub ekonomistov. Vsi klubi bi morali med seboj sodelovati — vsaj z izkušnjami. Pri tem bi bili seveda predvsem strokovnjaki v veliko pomoč in oporo.

Tudi v amaterizmu govorimo o decentralizaciji. Dosedanja praksa pa kaže, da so okrajni forumi svojo vlogo kaj slabo odigrali, saj pošiljajo na občinske forume okrožnice za takšno ali drugačno akcijo, ki naj jo izvršijo neprofesionalni kadri, okrajni forum pa predstavlja profesionalce. Od neprofesionalnih kadrov ne moremo zahtevati, da bodo po svoji redni službi ves prosti čas zapravili za to, da bodo pripravili morda eno samo prireditev.

V zvezi s pravilniki o dodeljevanju sredstev Svobodam velja pripomniti, da bi morali ti stimulirati dejavnost in kvaliteto in ne število nastopov. Vsekakor nam bodo morali dodeliti večja sredstva, če bodo želeli, da bomo svojo dejavnost izboljšali.

Prihodnjič: Slavko Belak — Pomanjkljivost v obveščanju.

Brez kulture ni napredka

»Seveda, vsakokrat, ko bi naj govorili o kulturi, sem na Šmarskem tisti srelovod, ki vanj udari,« je pričel tov. Marijan Ungar. »Saj z veseljem delam na tem področju, pri Delavski univerzi in prosvetnih društvih, toda včasih me poštemo mine.

Intervju

Oni dan, ko sem si ogledoval družbeni plan za letos in posebej še predlog občinskega proračuna, me je pogrelo. Kultura je spet mačehovsko »podprta«. Zadnji čas je že, da se zavedamo, da brez kulture ni napredka. Tu ne gre za neko visoko kulturno reveptiranje, temveč za to, da bi omogočili najosnovnejšo kulturno dejavnosti in ljudi usposobili za spremljanje in osvajanje kulturnih dobrin.

Tov. Marijan Ungar

To je potrebno predvsem proizvajalcem in samoupravljavcem, ki so kreatorji svega dogajanja. Prihodnost z vsemi tehničnimi dosežki bo terjala vedno bolj kulturno izoblikovanega človeka.

In statut? Nikakor ne sme ostati splošna dekleracija, h kateri tako radi nagibamo. Šmarska občina dejansko še ni gospodarsko razvita, zato težko sprejema prevelike obveze. Vendar bi se tudi v statutu morali izogibati: »občina podpira, skuša skrbeti . . .« To so zelo raztegljivi pojmi! Še bolj pa gre za odnos gospodarskih organizacij do kulture in izobraževanja. Tu bo še treba veliko napraviti. Moram reči, da se je zadnja leta veliko spremenilo, kar se pozna tudi pri upoštevanju DU, ki ima vedno več dela, vendar še miselnost, da je kultura potrebna gospodarstvu, ni povsod dovolj razumljiva. Upam pa, da bo,« je dejal predsednik Zveze Svobod in prosvetnih društev v Šmarju.

R. Lešnik

IZ NAŠIH KOMUN

TUDI KARTE SO POTREBNE . . .

Z razvojem gospodarstva vsake države se pojavljajo potrebe po izdelavi raznih vrst kart.

Praksa je pokazala, da nobenih večjih del na zemljiščih ni mogoče solidno in ekonomično izvršiti, če za njih predhodno ni bil izdelan projekt. Za študij projekta in za sam projekt pa so neobhodno potrebne dobre topografske karte v večjih in manjših merilih.

Za urbanistično ureditev mest in naselij, kjer se rešujejo obširni problemi iz vseh mogočih področij, so potrebni načrti večjih meril, to je 1:1000 ali 1:500, ki morajo poleg horizontalne predstave vsebovati tudi višinsko predstavo terena.

Zaradi pomanjkanja takih geodetskih osnov, ki so bile potrebne za izdelavo urbanističnih načrtov, so bile na področju občine Žalec v letih 1961 do 1963 izvršene vse potrebne geodetske meritve za naselja Žalec, Šempeter, Polzela, Parižlje in Prebold. Načrti, izdelani na podlagi teh meritev, pa niso izdelani do končne faze, to je, teh še ni mogoče uporabiti za potrebe katastrske evidence in zemljiške knjige.

Da bi bila znatna sredstva, ki so bila vložena v izdelavo teh načrtov, racionalno izkoriščena in da bi se ti načrti, ki so visoko kvalitetni, mogli čimprej uporabiti za te namene, je katastrski urad poleg ostalih geodetsko-katastrskih del v okviru sedemletnega plana, predvidel dopolnitev načrtov.

F. M.

ŽIVAHNA DEJAVNOST OZN V OKRAJU

V celjskem okraju je nad trideset klubov OZN, ki zelo dobro delajo. Klubi so predvsem na osnovnih in srednjih šolah. Številčno so zelo množični. Klub OZN na III. osnovni šoli šteje dvesto članov, na I. osnovni šoli petdeset članov, na gimnaziji dvajset itd. Vsi sestanki so odprti za vso mladino, tako da je organizacija klubov OZN najbolj množična za mladinskimi urami.

Klubi delujejo na tri načine, ki so prilagojeni starostni stopnji članstva. Na osemletkah se je uveljavil način ambasadorstva: učenec o neki državi zbira podatke in o njej na sestanku kluba poroča. Drugi način je študijski in je zahtevnejši. Prilagojen je učnemu načrtu srednjih šol. Na srednjih šolah ravno tako deluje študijski način v grupah. To je tudi najbolj dovršena oblika dela.

Okrajni center se je znašel pred težko nalogo. Treba je bilo koordinirati delo v vseh klubih. Center pa je bil brez prostora in brez materialnih in finančnih sredstev. Vendar so premagali vse težave in ustanovili najprej občinski center v Celju, v kratkem (prihodnji teden bo ustanovna skupščina) pa bo ustanovljen v Brežicah. Urejajo tudi stalno razstavo v izložbi Narodne banke v Celju in izdajajo informativno glasilo Bilten.

Občinski center Celje je okrajnemu centru odvzel veliko breme. Njegova prvenstvena naloga je ustanavljati nove klube in v svoje vrste pritegniti čimveč mladine. Prihodnji teden bo ustanovna skupščina center Brežice, ki je zelo potreben. V brežiški občini delujejo samo štirje klubi, možnosti za ustanovitev novih pa so. Najprej mislijo klube ustanoviti na osemletkah. Nekaj klubov pa bo ustanovljenih tudi na vaseh, tako imenovani «terenski klubi«, klubi z mešanim članstvom šolske in delavske mladine. Delovali naj bi predvsem pozimi. Da bi center bolje deloval, so se povezali z OK ZMS, s SZDL in z Delavsko univerzo.

Okrajni center pa ima namen ustanoviti tudi prvi klub v Sloveniji, v katerem bodo predavali v esperantu. Povezali se bodo z esperantskim društvom. V kratkem pa pripravljajo sprejem tujih študentov, ki bi predavali več klubom naenkrat. Aprila pa bodo priredili seminar za vodstveni kader.

J. P.

ODKRIVANJE KAPNIŠKE JAME

Pred nedavnim je kostanjeviška jamarska sekcija začela z ureditvenimi deli Studene jame. Jama je blizu Kostanjevice, njeni hodniki in dvorane pa so obogatene z neprecenljivimi kapniškimi lepotami. Prihodnjo nedeljo bodo nadaljevali z **ureditvijo** vhodnega rova hodnika, ki pelje do jezera. Za popolno ureditev in varnost obiskovalcev pa je potrebno še sredstev, saj vsa dosedanja ureditvena dela opravljajo člani jamarske sekcije prostovoljno.

B.

Nagrade čakajo na žreb!

Naročite se na „Celjski tednik“. Zdaj je zadnji čas, da boste vključeni v žrebanje, ki bo v soboto 28. marca

V LOKI PRI ZIDANEM MOSTU — DELAVNA ORGANIZACIJA RK

Organizacija Rdečega križa v Loki pri Zidanem mostu je spet pridobila deset novih članov in šteje sedaj že 252 članov. Po številu članstva je tako na tretjem mestu v sevniški občini. Pa tudi drugače je ta organizacija zelo delavna. Lansko leto so ob priliki proslave 100. obletnice RK, pripravili igrico Frana Roša »Desetnica Alenčica«. Sodelovali so tudi v krvodajalski akciji, v kateri je dalo kri 19 krvodajalcev. Organizacija RK pomaga tudi prebivalcem 4 hiš v Radežu, ki si gradijo vodovod. Za prihodnje pa nameravajo prirediti več predavanj, na katerih bodo predvajali tudi zdravstvene filme in sklicali sestanke po vaseh, na katerih naj bi obravnavali zdravstvene zadeve v zvezi s posameznimi naselji.

Č.

V SEVNICI REORGANIZACIJA ŠOLSTVA

Zaradi izredno slabega stanja šolskih objektov in visoko izobraženega vzgojnega kadra, so v sevniški občini pristopili k preusmerjanju učencev na popolne osemletne šole. Te šole se bodo s tem kadrovsko in finančno okrepile. Nova šola, na kateri so gradbena dela pred zaključkom, bo razbremenila dosedanje šole.

Č.

V PODGORJU BO ŠOLA UKINJENA

V Podgorju bodo takoj po dograditvi nove šole v Sevnici, ukinili šolo. Učence bodo s posebnim avtobusom prevažali v Sevnico. Pripravljajo sredstva in načrt za presek cestišča, ki bo skrajšalo dosedanje cestišče za nekaj kilometrov ter s tem omogočilo hitrejši in cenejši prevoz učencev.

O.

Prometna kronika

ZALETELA STA SE NA NEPREGLEDNEM OVINKU

Pretekli teden je vozil po cesti proti Celju s tovornim avtomobilom CE 56-04, naloženim z lesom, šofer **Franc Turnšek.** V Socki pri Vojniku se je na nepreglednem ovinku srečal z osebnim avtomobilom CE 57-05, ki ga je vozil **Andrej Kuzman.** Voznika sta se opazila na kratki razdalji in pričela zavirati. Ker pa je bila cesta poledenela, nista mogla preprečiti trčenja. Pri tem sta se poškodovala sopotnika v osebnem avtomobilu **Pavel Kuzman** in **Magda Kitak.** Škodo na osebnem avtu pa cenijo na približno 160 tisoč dinarjev.

ZALETEL SE JE V OBCESTNI ZID

V soboto je vozil po cesti proti Ljubljani voznik osebnega avtomobila LJ 154-68 **Jernej Gostič.** V vasi Zajesovnik pod Trojanami se je zaradi zasnežene ceste in prevelike hitrosti zaletel v obcestni zid. Pri tem je nastala na osebnem avtomobilu škoda za 300 tisoč dinarjev.

Z AVTOM V POTOK

V soboto se je pripetila v vasi Šentflorjan pri Šoštanju težja prometna nesreča. Voznik osebnega avtomobila CE 38-64 **Ivan Rogeljšek,** je zaradi neprimerne hitrosti in zasnežene ceste zavozil na ovinku s ceste v potok Florjanščico. Pri tem sta se telesno poškodovala sopotnika v osebnem avtu **Gabrijel Stropnik** in njegova žena **Marija.** Škodo na osebnem avtomobilu pa so ocenili na približno 200 tisoč dinarjev.

OSEBNI AVTO V TOVORNJAK

V nedeljo zvečer se je na Mariborski cesti v Celju zaletel **Franc Cvek** z osebnim avtomobilom CE 65-64 v tovornjak SK 39-11, šofer **Risto Madjaro,** ki je parkiral pred gostilno Svetel. Na osebnem avtomobilu je nastalo za približno pol milijona škode.

SMRT POD LOKOMOTIVO

Kmalu po polnoči od sobote na nedeljo se je smrtno ponesrečil motorist Vlado Mlakar. Z motorjem je peljal po cesti na Ostrožno. Pred železniškim prelazom je pričel zavirati, ker je opazil, da so zapornice spuščene. Pri tem pa je tako nesrečno padel, da ga je zaneslo na železniški tir. Ravno tedaj je vozil po progi tovorni vlak. Strojevodja je sicer kakih 200 metrov od prelaza opazil motorno kolo na progi in pričel zavirati, toda, ker je bil vlak naložen, ga ni mogel pravočasno ustaviti in lokomotiva je zavozila preko ležečega Mlakarja, ki je bil takoj mrtev.

POŽAR V DELAVSKI BARAKI

V sredo popoldne se je vnela baraka v delavskem naselju »Ingrada« v Ribarjevi ulici v Celju. Do požara je prišlo zato, ker so preveč kurili peč, ki je bila v baraki. Od kurjenja so se dimne cevi tako segrele, da se je vnela lesena stena. Ker so celjski gasilci požar omejili, je nastalo le za okrog 100 tisoč dinarjev škode.

Veliko nagradno žrebanje

KOMUNALNA BANKA CELJE s podružnico **CELJSKO MESTNO HRANILNICO** in ekspoziturami objavlja veliko nagradno žrebanje. V poštev pridejo vsi vlagatelji, ki bodo v času od 15. januarja do 31. marca 1964 vložili na hranilno knjižico najmanj 50.000 dinarjev in to vlogo vezali na odpovedni rok nad 12 mesecev.

Take vloge sprejema Komunalna banka Celje, Celjska mestna hranilnica in ekspoziture v Žalcu, Mozirju, Laškem, Slov. Konjicah, Šmarju pri Jelšah, Šentjurju, Brežicah, Videm-Krškem in Sevnici.

NAGRADE:

1 HLADILNIK

1 ELEKTRIČNI ŠTEDILNIK

1 TRANZISTOR

1 ELEKTRIČNI GRAMOFON

1 ELEKTRIČNI BRIVSKI APARAT

Razen žrebanja imajo vlagatelji še to ugodnost, da se njihove vloge obrestujejo po višji obrestni meri od 6 do 7 %.

Vlagajte svoje prihranke, koristili boste sebi in skupnosti!

Komunalna banka Celje

GIBANJE PREBIVALSTVA

CELJE

od 8. marca do 14. marca je bilo rojenih 35 dečkov in 33 deklic.

POROČILI SO SE:

Franc Smole, mehanik iz Pijovc in Marija Šmid, medicinska sestra iz Šentjurja pri Celju. Ivan Pavlič, strojni ključavničar iz Žalca in Golavšek Rožalija, tovarniška delavka iz Šešč. Franc Moškotevc, vodovodni inštalater in Marija Hrovat, delavka, oba iz Laškega. Karel Lorenčak, tekstilni tehnik iz Celja in Laznik Alojzija, uslužbenka iz Šent Petra v Savinjski dolini.

UMRLI SO:

Jožef Dimitrovič, kmetovalec iz Zagaja (59). Martin Štante, upokojenec iz Celja (79). Ivan Medved, upokojenec iz Celja (68). Terezija Zupanek, delavka iz Socke (49). Mihael Božiček, delavec iz Trebč (67). Olga Duh, otrok iz Trbovelj (3 mesece). Matija Petelinšek, upokojenec iz Gorice (75). Jožefa Amom, gospodinja iz Teharja (76). Ignac Jekl, kmetovalec iz Ločen dola (70). Jernej Videnšek, upokojenec iz Celja (74). Rafael Bezovšek, kmetovalec iz Arclina (68). Marija Povh, upokojenka iz Celja (76). Frančiška Poglednik, soc. podpiranka iz Rečice ob Savinji (88).

ZALEC

Od 7. marca do 14. marca je bila rojena 1 deklica in dva dečka.

POROČILI SO SE:

Ivan Zore, soboslikar in pleskar iz Kasaz in Ana Germ, keramična slikarka iz Liboj, Milan Sajovic, strojni delovodja iz Kisovca in Frančiška Tevž, natakarica iz Šmartnega ob Dreti. Aleksander Bric, trgovski poslovodja iz Šmartnega ob Dreti in Angela Tevž, natakarica iz Šmartnega ob Dreti. Franc Posedel, tekstilni tehnik iz Ločice ob Savinji in Marija-Karolina Žarn, tovarniška delavka iz Dolenje vasi. Stanislav Krumpak, mizarski pomočnik iz Kristan vrha in Ana Tanjšek, poljedelka iz Dobriča. Ivan Skornik, rudar iz Potoka in Teodora Orešnik, delavka iz Podvrha.

UMRLI SO:

Janez Goričar, upokojenec iz Polzele. Helena Ramšak, upokojenka iz Podvina Janez Kolar, upokojenec iz Braslovč (84). (74). Mihael Gasenburger, upokojenec iz Podvina (69). Filips-Jakob Čuljk, kmet iz Parižlj (81). Helena Hrovat, gospodinja iz Tabora (71). Elizabeta Rataj, rojena Kač, gospodinja iz Arje vasi (77). Frančiška Kač, kmetovalka iz Arje vasi (85). August Humski, kmet iz Kamne gore (73). Antonija Dolinšek, soc. podpiranka iz Dobriše vasi. Anton Mastnak, upokojenec iz Griž (77). Josip Stojan, upokojenec iz Žalca (87). Elizabeta Sorčan, rojena Kok, gospodinja iz Grajske vasi (75). Neža Valant, soc. podpiranka iz Šmatevža (84).

ŠENTJUR PRI CELJU

Od 7. marca do 14. marca ni bilo rojstev.

POROČILI SO SE:

Franc Žibret, upokojenec iz Planine in Jožefa Robič, poljedelka iz Dobropolja. Alojzij Lončarič, traktorist iz Planine in Marija Pajek, poljedelka iz Lok pri Planini.

UMRLI SO:

Frančiška Jereb, preužitkarica iz Trnovca (65).

BREŽICE

Od 7. marca do 14. marca 1964 je bilo rojenih 5 deklic in 8 dečkov. Porok ni bilo.

UMRLI SO:

Terezija Najger, rojena Žertuš, družinska upokojenka iz Bukovja (70). Miha Orešar, invalidski upokojenec iz Dobenega (84).

LAŠKO

Od 7. marca do 14. marca 1964 je bila rojena 1 deklica.

POROČILI SO SE:

Fuks Friderik, poljedelec iz Podpeči nad Marofom in Dragica Senica, poljedelka iz Marijine vasi. Otmar Kranje, pomožni skladiščnik iz Veličanov in Vilhelmina Šalej, delavka iz Debrega.

UMRLI SO:

Terezija Kozmus, upokojenka iz Lahov grabna (68). Gabrijela Brečko, kmetovalka iz Lahovgrabna (53). Kristina Knez, roj. Brezjan, preužitkarica iz Sedraža (83). Frančiška Mušerlin, rojena Teršek, preužitkarica iz Harij (76). Franc Pušnik, kmetovalec iz Curnovca (72).

KRONIKA NESREČ

— Štanko Pungeršek iz Trnovelj si je pri delu v Cinkarni poškodoval oko.
— S. K. iz Celja si je prerezal žile na roki.
— Jovan Bordijević iz Celja je dobil pri padcu poškodbo na glavi.
— Dvoletni Bojan Voglar iz Zabukovice se je opekel z vročo vodo.
— Rudolf Čadej iz Liboj, si je poškodoval nogo.
— Jože Dolenc iz Košnice si je pri padcu poškodoval rebra in roko.

-C-

CELJSKI TRG

NIČ NOVEGA

Na tržnici je še vedno vse po starem. Pomlad noče in noče zalti na prazne stojnice. Trg je sicer za tiste redke kupce dovolj preskrbljen, vendar pa sploh marsičesa primanjkuje. Če ne bi bilo neke Dalmatinke, ki je pretekli teden pripeljala v Celje velike količine špinače, bi bili verjetno ostali brez te priljubljene zelene zadeve. Iz Dalmacije dobivamo tudi solato, ki je zavoljo tega tudi precej draga.

Krompir smo lahko v preteklem tednu kupili po 35 do 55 dinarjev kilogram, belo glavnato zelje po 140, rdeče po 70 do 100, kislo pa po 80 do 100 dinarjev kilogram. Po 80 dinarjev pa je bila tudi repa. Špinača se postavlja z zelo različno ceno. V družbenem sektorju je po 280 dinarjev pri privatnih proizvajalcih pa med 300 in celo 600 din za kilogram. Motovilca skorajda ni, kar ga pa je, ga prodajajo po 500 do 800 dinarjev. Jabolka so po 50 do 100 dinarjev, suho sadje po 150 do 200, suhe slive po 250 itd. Na tržnici je spet nekaj presenetljivo lepega grozdja, ki pa je žal precej drago — 400 dinarjev kilogram. Dobili so tudi lepe banane po 300 dinarjev, še vedno pa je precej limon in pomaranč, ki morajo nadomestiti bogato izbiro poletnih dni.

Jajčka so v preteklem tednu prodajali po 25 do 30 dinarjev perutnine pa kot po navadi skorajda ni bilo.

-ca

OBJAVE IN OGLASI...

KOMPAS OBVEŠČA

VABIMO NA IZLETE V:

1. CARIGRAD — desetdnevni avtobusni izlet v juniju; istočasno ogled Sofije; prijave do 21. marca.
2. AZURNA OBALA — sedemdnevni avtobusni izlet v maju. Istočasno ogled Milana, Torina, Genove; prijave do 21. marca.
3. DUNAJ — avtobusni izleti od aprila do septembra na mednarodno cvetlično razstavo.
4. PO JADRANSKEM, JONSKEM, SREDOZEMSKEM, EGEJSKEM IN MARMORNEM MORJU — 14-dnevno potovanje v drugi polovici aprila; prijave do 26. marca.
5. BENETKE — dvodnevni avtobusni izlet za delovne kolektive in organizacije; po želji ogled Trsta in Gorice.
6. PO SLOVENSKI KOROŠKI — stalni dvodnevni avtobusni izleti za delovne kolektive.

PRVOMAJSKI IZLETI:

1. PO SEVERNEM JADRANU — tradicionalni tridnevni izlet s posebno ladjo — Reka—Mali Lošinj—Susak—Rab—Crikvenica—Rijeka — odhod iz Ljubljane 1. maja. Prijave do 20. aprila.
2. RIM—NEAPELJ — sedemdnevni avtobusni izlet; prijave do 30. marca.
3. PARIS — sedemdnevni izlet z avtobusom in vlakom; prijave do 19. marca.
4. ATENE — sedemdnevni izlet z vlakom. Prijave do 25. marca
5. AVSTRIJA, ŠVICA, ITALIJA — sedemdnevni avtobusni izlet; prijave do 25. marca.

Prijave za izlete sprejemajo vse poslovalnice KOMPAS, kjer dobite tudi programe izletov v BERLIN, MÜNCHEN, AMSTERDAM in ROTTERDAM, LONDON, KØBENHAVN, MOSKVO in TOKIO.

Pred vsakim izletom obiščite turistično podjetje KOMPAS — Celje. Organiziramo kolektivna potovanja in izlete po Jugoslaviji in v inozemstvo z modernimi turističnimi avtobusi, z rednimi in posebnimi vlaki, ladjami obalne in rečne plovbe in posebnimi letali. Kompas Celje posreduje prodajo vseh vrst vozovnic za železniški, pomorski in letalski promet. Kompas posreduje v najkrajšem času nabave potnih listov, vizumov ter menja tuja plačilna sredstva in sprejema depozite.

KOMPAS Celje daje brezplačno vse prometne in turistične informacije, prodaja razglednice, zemljevide, spominke, filatelistične znamke itd. Pred vsakim potovanjem se posvetujte v poslovalnici.

Se priporoča KOMPAS CELJE
Tomšičev trg 1 — tel. 23-50

● GLEDALIŠČE

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE

Petek, 20. marca 1964 ob 19.30 uri: Alexandre Rivemale: REZERVIST. Komedija. Gostovanje v Zagorju.
Sobota, 21. márca 1964 ob 20. uri: Miha Remec: SREČNI ZMAJI. Gostovanje v Velenju.
Nedelja, 22. marca 1964 ob 16. uri: SMEH NI GREH. Večer poljske satire. Gostovanje v Topolšici.
Četrtek, 26. marca 1964 ob 19.30 uri: Alexandre Rivemale: REZERVIST. Komedija. Gostovanje v Trbovljah.
Petek, 27. marca 1964 ob 15.30 uri: Miha Remec: SREČNI ZMAJI. I. šolski abonma. Stojišča so še na razpolago.

● KINO

KINO SVOBODA ŠEMPETER

Od 21. do 22. marca 1964 »AVANTURE MLADEGA ČLOVEKA«, ameriški barvni CSP
25. marca 1964 »ZA VEDNO SKUPAJ« egiptovski film
26. marca 1964 »OTOKI« — juggoslovanski film

KINO SEVNICA

21. in 22. marca 1964 »ZALJUBLJENI DETEKTIVI« nemški film
25. marca 1964 »KROG ZABLOD« angleški film

● ZAHVALE

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo dr. Mikcu za ves trud, kakor tudi zdravnikom in strežnemu osebju internega oddelka celjske bolnice pri zdravljenju Ivana Smerca. Družina Kladnikova.

ZAHVALA

Vsem zdravnikom, posebno pa primariju dr. Ciku in dr. Peterlinu, bolniškemu in strežnemu osebju ginekološkega oddelka celjske bolnice, se iskreno zahvaljujem za ves trud in prizadevanje ob času moje bolezni.

Hvaležna Rozika Vodeb, Celje

● PRODAM

REALITETNA PISARNA, LJUBLJANA, TAVČARJEVA 6,

proda:
Hišo enodružinsko, novo, garaža, vrt, takoj vseljivo, Savinjska dolina, 4,500.000.
Gostilno v obratu, takoj vseljivo, pri Zidanem mostu, cena po dogovoru.
Hišo s štirimi stanovanji in vrtom 4.200 m² Trbovlje, 2,900.000.
Hišo enodružinsko nedokončano pri Polzeli, 2,500.000, plačilni pogoji ugodni.
Vse podrobnejše informacije dobite v naši pisarni.

Posestvo z gospodarskim poslopjem (7 ha zemlje) ob glavni cesti, prodam. Rečica pri Laškem 11.
Kuhinjsko kredenco, skoraj novo in športni voziček prodam. Pirnat, Šempeter, Doberteša vas v Savinjski dolini.
Motor »Lambreta« LB-57 prodam po ugodni ceni. Griže 65.
Prodam kuhinjsko pohištvo. Naslov v upravi lista.
Dobro ohranjen moped T-12, dvosedežni prodam (prevožen 5000 km). Mariborska cesta 66.
Prodam dobro ohranjeno spalnico po ugodni ceni. Naslov v upravi lista.
Leseno uto, štedilnik TOBI, prodam. Teharska cesta 50, Celje.
Dobro ohranjeno pohištvo s trdega lesa: postelja, nočna omarica, omivalna miza, prodam ali zamenjam za hlevski gnoj. Naslov v upravi lista.
Vinograd z žlahtno trto, 1,5 ha, poslopje z inventarjem v konjiškem okraju (cena 2,000.000 din), dvosobno stanovanje, poleg celjskega trga, parcele z gradbenim dovoljenjem na Ostrožnem, dvosobno stanovanje s kopalnico, kletjo 80m² vrta naprodaj. Informacije pri Covnik, Celje, Savinova 9.
Poslovni prostor za obrtnika prodam. Naslov v upravi lista.
Zastava 600I D ugodno prodam. Naslov v upravi lista.
Vseljivo enostanovanjsko hišo prodam za gotovino 2,700.000 din. Bukovžlak 20.
Prodam čebele. Informacije v Čebelarski poslovalnici, Celje, Tomšičev trg 7.
Manjše posestvo s sadovnjakom in vinogradom v okolici Šmarja pri Jelšah ugodno prodam. Naslov v upravi lista.
Kavč, mizico in dva fotelja prodam. Vprašati pri vratarju Celjskega tiska.
Ugodno prodam skoraj nov globok otroški vozliček. Naslov v upravi lista.
Vseljiva hiša, trosobna, z gospodarskim poslopjem in nekaj zemlje v Šentjurju, naprodaj. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Gotovina«.
Prodam nova vrata, odlične izdelave, s kromiranim okovjem, najraje za celo stavbo skupaj (tudi na ček), najboljšemu ponudniku. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Vrata«.

● KUPIM

Vseljivo, manjšo, tudi staro hišo z vrtom v okolici Celja ali v Savinjski dolini, kupim. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Takoj«.

● SLUŽBE

Iščem žensko za varstvo otroka od 4 do 5 ur dnevno. Izmenično. Jelena Tomanič, Celje, Prežihova 4.
Gospodinjsko pomočnico z znanjem kuhe sprejme tričlanska družina. Knez, Celje, Slomškov trg 5.
Gospodinjsko pomočnico sprejme štiričlanska družina. Plača dobra. Naslov v upravi lista.
Osebo, ki bi varovala 5 ur dnevno 3 mesece starega otroka na domu sprejme: Petrovič, Celje, Miklošičeva 4/III.

● STANOVANJA

Kdor mi preskrbi ali odstopi eno ali dvosobno stanovanje, mu nudim posojilo v znesku 200.000 din. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Celje«.
Sobo iščem za dobo petih mesecev. Nujno! Krumpak Nace, Celje, Gospodarska zbornica Celje.
Opremljeno sobo s posebnim vhodom oddam mirni uslužbenki. Pismene ponudbe na upravo lista pod »Periferija«.
Oddam opremljeno sobo dvema ženskima osebama. Naslov v upravi lista.
Oddam opremljeno sobo moški osebi. Plačilo nekaj mesecev naprej. Naslov v upravi lista.
Moškemu oddam opremljeno sobo. Plačilo za 6 mesecev naprej. Naslov v upravi lista.

ŽIVINOZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA

Od 21. do 28. marca 1964 Umek Ciril, veterinar, Celje, Kersnikova 37 (vogal Kersnikove in Dečkove ceste).

● RAZPISI

RAZPIS

Tajništvo krajevne skupnosti Soštanj razpisuje naslednja delovna mesta:

1. FINANČNEGA KNJIGOVODJO
2. BLAGAJNIKA
3. VODJO SOBOSLIKARSKEGA SERVISA
4. VODJO ZIDARSKEGA SERVISA
5. VODJO ELEKTRO-RADIO SERVISA
6. SOBOSLIKARSKE POMOČNIKE (3)
7. ELEKTRO-MEHANIKA
8. GRADBENEGA DELAVCA

Pogoji: pod 1. in 2. srednjestrokovna izobrazba in praksa na teh delovnih mestih. Pod 3., 4. in 5. kvalifikacija in praksa. Pod 6. in 7. kvalifikacija.

Pismene ponudbe z navedbo podatkov o kvalifikaciji in dosedanji zaposlitvi dostaviti tajništvu krajevne skupnosti Soštanj do 25. 3. 1964.

Nastop službe takoj ali po dogovoru. Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

● RAZNO

Strokovno čistim sadno drevje in režem brajde. Dopisi: Vrusnik, Teharska c. 38.
Vzamem v oskrbo otroka za 8 ur dnevno. Naslov v upravi lista.
Vrt ali parcelo do 300 m² vzamem v najem. Cvetko Martina, Celje, Muzejski trg 8.
15. marca sem pred pošto izgubil zdravstveno izkaznico na ime: Fendre Stanko, Zg. Hudinja 48. Najditelja prosim, da mi jo vrne proti nagradi.
Namesto venca pokojnemu Cirilu Kavčiču so stanovalci bloka Čopova ulica 11, poklonili Zvezi slepih v Celju 3000 din. Iskrena hvala.

KMETIJSKI KOMBINAT ŽALEC, OBRAT »MESNINE« CELJE

obvešča vse svoje potrošnike, da poslujejo mesnice od 20. 3. 1964 dalje, kakor sledi:
1. POSEBNA MESNICA:
Vsak torek in četrtek od 7. do 12. ure, ob sobotah od 6. do 12. ure in od 13. do 18. ure.
2. MESNICA »KONJIČEK«
Vsak torek in četrtek od 7. do 12. ure, ob sobotah od 6. do 12. ure in od 14. do 18. ure.
3. MESNICA »KRESNICA«
Vsak torek, sredo in petek od 7. do 12. ure ter ob sobotah in dneh pred prazniki od 6. do 12. ure in od 13. do 18. ure.
4. MESNICA »LIBOJE«
Vsak ponedeljek, sredo in petek od 7. do 12. ure ter ob sobotah in dneh pred prazniki od 6. do 12. ure in od 13. do 18. ure.
5. MESNICA »GOMILSKO«
Vsak torek od 7. do 11. ure, sredo od 7. do 9.30 ure, četrtek od 7. do 12. ure in sobotah od 7. do 12. ure.
6. MESNICA »TABOR«
Vsako sredo od 10. do 12. ure in ob sobotah od 14. do 17. ure.

Smatramo, da bodo potrošniki ta ukrep pravilno razumeli iz razloga, ker je vsklajen s krajevnimi potrebami.

● TURIZEM

OBČNI ZBOR CELJSKE TURISTIČNE ZVEZE

Občni zbor Celjske turistične zveze bo v torek, dne 24. tega meseca ob 10. uri v salonu hotela »Celeia« in 20. tega meseca, kakor je bilo prvotno predvideno.

VELIKA IZBIRA SPOMINKOV

Olepševalno in turistično društvo sporoča, da je v njegovem informacijskem uradu v Stanetovi ulici na voljo velika izbira zelo lepih spominkov po primernih cenah.

LEPO MESTO

Naslednja številka časopisa Lepo mesto izide v začetku prihodnjega meseca. Med drugim objavlja razgovore z gostinskimi in turističnimi delavci, reportažo o gostinstvu, članek o pustnih prireditvah, kulturne prikaze, kritike, ocene, vrsto celjskih bodic v verzih ter zanimivosti iz Celja, Velenja, Frankolovega, Mozirja, Vitanja in Rogaške Slatine. Nove naročnike sprejemajo v Turističnem informacijskem uradu v Stanetovi ulici. Naročnina za dve leti znaša 100 dinarjev.

SITA

IZLETNIK

IZLETNIK CELJE — PUTNIK BEOGRAD vabimo vas na naše majske izlete:

— MÜNCHEN mednarodni obrtniški velesejem — štiridnevno potovanje z avtobusom
— ISTANBUL, SOFIJA — dvodnevni izlet z avtobusom
— PARIS, NICA, MONTE CARLO, MILANO, BENETKE — desetdnevno potovanje z vlakom
— RIM, NEAPELJ, POMPEJI, CAPRI, FIRENCE, BENETKE, TRST — desetdnevno potovanje z vlakom.
— KIJEV, LENINGRAD, MOSKVA — luksuzno potovanje preko BUDIMPEŠTE z vlakom (spalni in jedilni vagon), avion — štirinajstdnevno potovanje
— BUDIMPEŠTA — dvodnevno potovanje z avtobusom
— ATENE, SOLUN, PELOPONEZ, DELFI — desetdnevno potovanje z avtobusom
— BENETKE — dvodnevni izlet z avtobusom
— TRST — enodnevni izlet z avtobusom
— DUNAJ — štiridnevni izlet z avtobusom
— KOROŠKA — enodnevni in več dnevni izleti z avtobusom

Za delovne kolektive smo pripravili še naslednje izlete:

Dvodnevne izlete z avtobusom:
— VRSIČ, TRENTA, GORICA
— ZAGREB, KARLOVAC, PLITVICE, SENJ, REKA
— POSTOJNA, KOPER, PIRAN, PULA, OPATIJA, REKA

Enodnevne izlete z avtobusom:
— LOGARSKA DOLINA
— POHORJE
— BLED, BOHINJ, KRANJSKA GORA
— NOVO MESTO, BAZA 20, KOČEVJE, RIBNICA, LJUBLJANA
— POSTOJNA, PREDJAMSKI GRAD

VSE TURISTIČNE USLUGE VAM SOLIDNO NUDI IZLETNIK TURISTIČNA AGENCIJA, POSLOVALNICA CELJE, Titov trg 5 — nasproti avtobusne postaje, telefon 28-41.

POSLUŽUJTE SE NAŠIH AVTOBUSOV ZA POSEBNE VOŽNJE!
Se priporoča IZLETNIK CELJE

Sadna drevesca:

pritlične jablane
pritlične hruške
enoletne češplje, marelice
in breskve

lahko nabavite v drevesnici »Mirosan« p. Petrovče, vsak dan od 7. do 15. ure.

Upravni odbor in komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij podjetja »SANA« tovarna čokolade, bonbonov, keksov in pecilnih praškov Hoče pri Mariboru, razpisuje naslednja delovna mesta:

ŠEF KOMERCIALE

Šolska izobrazba: visoka ali višja šola; pogoj: visoka strokovna izobrazba s 3-letno komercialno prakso na vodilnem delovnem mestu, višja strokovna izobrazba s 6-letno prakso na vodilnem delovnem mestu.

ŠEF LABORATORIJA

Šolska izobrazba: visoka ali višja strokovna izobrazba; pogoj: kemik, tehnik s 3- letno prakso v laboratoriju, diplomant I. stopnje fakultetnega študija z 2- letno prakso ali inženir kemije oziroma živilske stroke.

ŠEF TRŽIŠČA

Šolska izobrazba: višja šolska izobrazba z 2- letno prakso v komercialni službi, srednja šolska izobrazba s 5-letno prakso v komercialni službi.

Razpis velja do zasedbe delovnih mest. Nastop službe takoj. Osebni dohodki po dogovoru.

Podjetje »AVTO CELJE« Celje sprejme v delovno razmerje in v uk naslednje delavce oziroma vajence:

4 VISOKOKVALIFICIRANE ALI KVALIFICIRANE PRODAJALCE

4 VISOKOKVALIFICIRANE ALI KVALIFICIRANE DELAVCE AVTOMEHANIKE

6 VISOKOKVALIFICIRANIH ALI KVALIFICIRANIH DELAVCEV AVTOKLEPARJEV

2 VISOKOKVALIFICIRANA ALI KVALIFICIRANA DELAVCA AVTOLIČARJA

VEČJE ŠTEVILO VAJENCEV ZA AVTOKLEPARSKO IN AVTOLIČARSKO STROKO — pogoj: končana osemletka

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri komunalnem podjetju »Ceste — kanalizacija« Celje razpisuje prosta delovna mesta:

1 DELOVNO MESTO USLUŽBENCA-KE z dovršeno srednjo ekonomsko šolo za dela v računovodstvu

1 DELOVNO MESTO GEOMETRA

1 DELOVN OMESTO INDUSTRIJSKEGA TEHNIKA ali STROJNEGA TEHNIKA z najmanj 5-letno prakso

1 DELOVNO MESTO GRADBENEGA DELOVODJE, po možnosti z minerskim izpitom

1 DELOVNO MESTO UPRAVLJALCA BULDOZERJA

1 DELOVNO MESTO UPRAVLJALCA AVTOBAGERJA (LIEBCHER)

1 DELOVNO MESTO STROJNIKA ZA GREDER

Osebni dohodki so določeni po Pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Ponudbe je poslati pismeno do vključno 31. marca 1964.

Svet združenja študijskih centrov višjih in visokih šol v Celju razpisuje za takojšen nastop delovno mesto

TAJNICE ZDRUŽENJA

Pogoj za sprejem: končana ekonomska srednja šola, obvladanje administracije in finančno materialnega poslovanja ter najmanj dve leti prakse. Osebni dohodki po dogovoru.

Grand hotel »Union« v Ljubljani sprejme takoj

VEČ KVALIFICIRANIH NATAKARJEV ALI NATAKARIC, POMIVALKE V KUHINJI IN SNAŽILKO RESTAVRACIJSKIH PROSTOROV.

Osebni prejemki po Pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Prošnje poslati na direkcijo z navedbo dosedanje zaposlitve.

ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT - ŠPORT

NAJBOLJŠI V OKRAJU

ZAPIS Z OBČNEGA ZBORA OBČINSKE ZVEZE ZA TELESNO KULTURO V ŽALCU

— Glede na delo, ki ste ga opravili, ste prav gotovo najboljša občinska zveza za telesno kulturo v celjskem okraju, je med drugim v razpravi na nedeljskem letnem občnem zboru zveze za telesno kulturo žalske občine ugotovil predsednik okrajne zveze za telesno kulturo Franc Vitanc. Hkrati s tem priznanjem je tudi čestital vsem prizadevnim amaterskim telesnovzgojnim delavcem za tisto požrtvovalno delo v organizacijah, ki navadno ne dobi ustreznega družbenega priznanja. Delček te resnice je bil očiten tudi v udeležbi gostov, saj se je uspešnega pregleda dela udeležil le predstavnik občinskega odbora SZDL Žalec, medtem ko so vsi ostali manjkali. Udeleženci zbora so zlasti pogrešali predstavnika občinske mladinske organizacije.

V uvodnem delu občnega zbora sta o delu, uspehih in problemih poročala predsednik **Rudi Pur** ter sekretar občinske zveze za telesno kulturo Žalec, **Vlado Veber. Če bi se ustavili pri težavah, potem bi morali omeniti finansiranje telesnovzgojne dejavnosti, strokovne kadre ter igrišča, telovadnice in ostale športne objekte.** Finansiranje je pereče zlasti v tistih krajih, kjer ni večjih gospodarskih organizacij, ki so odmaknjena od središč. Sicer pa primanjkuje sredstev na vsakem koraku, ne samo za redno delo organizacij, marveč še predvsem za investicije, za vzdrževanje objektov itd. **Spričo vsega tega bo treba uveljaviti stalno obliko finansiranja telesnovzgojne dejavnosti, in zagotoviti, da se bodo v občinski sklad za telesno kulturo stekala zadostna sredstva. To si telesnovzgojna aktivnost v žalski občini tudi zasluži, saj združujejo vsa društva okoli 6.000 članov, kar je približno 19 odstotkov vseh prebivalcev.**

Navzlic precejšnji množičnosti telesne kulture v občini, pa niso dosegli ustrezne kvalitetne ravni. Vse to opozarja na strokovno pomanjkljivo delo v osnovnih organizacijah, oziroma na pomanjkanje vaditeljev, zlasti pa še trenerjev.

Četudi so dobili nekaj objektov v Žalcu, na Polzeli in Vranskem, pa navzlic temu pri gradnji novih naprav ni dosežen zadovoljiv napredek. Potreba po izgradnji telovadnic in igrišč je zlasti pereča v Žalcu, Petrovčah, Preboldu in Braslovčah. Podobne težave se pojavljajo tudi pri vzdrževanju domov. V tej zvezi so opozorili, da bi morala skrb za njihovo vzdrževanje prevzeti celotna občinska skupnost, ne pa samo društva. Več igrišč kot doslej pa bo treba urediti pri šolah.

Občinska zveza za telesno kulturo v Žalcu združuje vsega skupaj 45 osnovnih organizacij. Hvaležna je ugotovitev, da so našli skupen jezik z vsemi organizacijami, ki se ukvarjajo s telesno kulturo. Zato ta zveza ne povezuje samo 11 partizanskih društev ter 7 šolskih športnih organizacij, marveč tudi 12 strelskih družin preko občinskega strelskega odbora, 10 enot taborniške organizacije, 2 šahovska kluba, 2 planinski društvi ter 1 kegljaški klub. V vseh teh organizacijah dela 62 vodnikov ter 5 instruktorjev, kar je vsekakor premalo. **In ker smo že pri strokovnih kadrih še to — delo občinske zveze za telesno kulturo v Žalcu si je spričo obsežnosti in nalog težko zamisliti brez profesionalnega strokovnega delavca; tudi tega bodo morali najti in namestiti. Stvar odgovornih činiteljev v občini pa je, da zagotovijo zanj ustrezna sredstva.**

V razpravi so načeli še vrsto drugih vprašanj. Tako so opozorili, da bi morali v društvih več napraviti za vadbo ženskih oddelkov. **Z dogovori in razumevanjem vseh činiteljev pa bi lahko dosegli še večjo izkoriščenost nekaterih domov v vaseh in krajih Spodnje Savinjske doline. Kritičen je zlasti primer v Petrovčah, kjer stoji več ali manj prazna dvorana zadružnega doma, temošnji Partizan pa nima prostorov za svoje osnovno delo. Kako se dajo ti problemi zadovoljivo rešiti, so zlasti pokazali v Grižah.** Ne povsem zasedeno je tudi kegljišče v Zabukovici. V težkem položaju so se znašli na Taboru, kjer so uredili telovadnico, je pa zmanjkalo sredstev za plačilo vseh del.

Na zboru so sprejeli program tekmovanj, ki predvideva občinska prvenstva v atletiki, v nogometu za pionirje, v košarki za vse oddelke, prav tako v rokometu, nadalje v odbojki, v vajah na orodju, v namiznem tenisu in smučanju. Poleg tega bodo v okviru praznovanja občinskega praznika (tokrat v Preboldu) večja tekmovanja v različnih panogah.

M. B.

Naš komentar

REMIJA IN PORAZ

Prvo kolo spomladanskega dela tekmovanja v slovenski nogometni ligi je za nami; lahko rečemo, da z več ali manj pričakovanimi izidi, vsaj kar se tiče celjskih enajstoric. Kladivar je zamudil priložnost, da bi tudi v tekmi izven konkurence ter z oslabljeno postavo premagal drugo moštvo Olimpije. Tako se je dvoboj končal z miroljubnim izidom 3:3.

Celjski železničarji so v srečanju s favoritom prvenstva, trboveljskim Rudarjem, dokazali, da bodo še marsikomu prekrižali račune. Tokrat je le za las manjkalo, pa bi jo Trboveljčanom pošteno zagodli, saj so gostje iz Zasavja dosegli nebdločen rezultat tik pred zaključkom dvoboja. Tekma se je končala z rezultatom 1:1.

Olimp, od katerega smo največ pričakovali, je razočaral že v prvi spomladanski tekmi na blatnem igrišču. Ekipa iz Nove Gorice si je zmago z rezultatom 4:0 pošteno priborila. Navzlic porazu še ne kaže vreči puške v koruzo.

Po tej prvi preizkušnji v letošnjem letu, ki je povsod, spričo razmočenih igrišč, zahtevala veliko naporov igralcev, je Kladivar ostal na vrhu lestvice z 20. točkami ter tekmo manj od zasledovalcev. Celjani so zadržali četrto mesto; sicer pa imajo 14 točk. Olimp tiči na zadnjem mestu s komaj dvema točkama. Do najbližjega soseda, Delamarisa, ga loči šest pik.

V drugem zavrtljaju povratnega dela tekmovanja bo Kladivar doma igral z Aluminijem. Lansko srečanje v Kidričevem se je končalo s Kladivarjevo zmago 2:0. Celjski železničarji bodo odšli v goste kranjskemu Triglavu. Lani so zmagali Celjani s 3:1. Olimp pa bo nastopil v Trbovljah, kjer ga čaka tak nasprotnik, ki je lani na igrišču pod Golovcem zabeležil visoko zmago 8:1. Torej tudi tokrat zanj nič kaj dobri obeti.

Zagrebčani boljši od Celjanov

Dominko Uršič na »dilcah«

V soboto je bilo na smučiščih Slemena pri Zagrebu devetindvajseto srečanje mestnih reprezentanc Celja in Zagreba v smučanju. Tokrat so se pomerili v veleslalomu. Tekmovalci niso imeli najbolj idealnih pogojev; medtem ko je v gornjem delu proge sijalo sonce, je bil zadnji del zavit v meglo.

Kakor med posamezniki, tako so Zagrebčani zmagali tudi v ekipnem ocenjevanju. Od Celjanov pa se je najbolje držal izkušeni Dominko Uršič, ki je zasedel častno drugo mesto.

Med posamezniki je zmagal Zagrebčan Bahovec v času 1:32.4. Ostala najboljša mesta pa so zasedli: 2. Uršič (C) 1:33.4, 3. Markulin (Z) 1:34.1, 6. Janko Četina 1:36.7, 7. Peter Četina 1:37.1, 8. Marjan Nunčič 1:37.7, 9. Herbert Košič 1:38.3, 11. Peter Kopinšek 1:38.5, 14. Pavel Čater 1:39.9 itd.

V ekipnem ocenjevanju (vsako reprezentanco je sestavljalo po dvanajst tekmovalcev) je Zagreb zbral 16:13.9, Celje pa 16:36.9 minute.

Prihodnje leto bo na vrsti jubilejno, trideseto srečanje celjskih in zagrebških smučarjev. Tekmovanje bo v organizaciji celjskega smučarskega kluba.

DRUŠTVENI KROS KLADIVARJA

V nedeljo, 22. tega meseca ob 10. dopoldne bo društveni kros Kradivarja, ki bo hkrati veljal kot izbirno tekmovanje za sestavo ekip, ki bodo teden dni pozneje sodelovale na državnem prvenstvu v krosu v Indiji.

ZMAGA TRBOVELJSKIH TELOVADCEV

V nedeljo je bil v Štorah dvoboj v vajah na orodju med člani trboveljskega in štorskega Partizana. Domačini so nastopili brez svojega najboljšega člana, Tineta Šrota. Dvoboj je bil zelo zanimiv. Telovadci iz Štor so vodili vse do zadnjega orodja z več kot sedmimi točkami prednosti. Ker pa v zadnji disciplini zaradi poškodbe ni nastopil Jože Šrot, so v končni oceni zmagali Trboveljčani, ki so zbrali 199.10 točke, medtem ko so jih Štorčani dosegli 198.85.

Domačini so v ekipnem ocenjevanju zmagali na štirih orodjih in to na konju z ročaji, krogih, bradlji ter drogu, gostje iz Trbovelj pa v preskoku čez konja in parterju.

Med posamezniki so največ točk zbrali: Trogar (T), Edi Šrot (Š), Bezgovšek (T) ter Pavčič (Š).

ŠPORTNIKI ZA PRVI MAJ

V počastitev mednarodnega praznika, prvega maja, je občinski sindikalni svet Celje razpisal tekmovanje v delavskih športnih igrah, ki se jih bodo lahko udeležile ekipe vseh sindikalnih podružnic. Tekmovali bodo v malem nogometu, odbojki, namiznem tenisu, šahu, kegljanju, rokometu in streljanju. Tekmovanja bodo v Štorah; začela pa se bodo 15. aprila.

Partizan-Kovinar Štore ima v programu še telovadni dvoboj z reprezentanco Maribora.

A. M.

PRIJETNO SREČANJE STRELCEV V ARTIČAH

V okviru kontrole ligaškega tekmovanja so se v nedeljo v Artičah srečali domači strelci s člani strelske družine iz Šempetra v Savinjski dolini. Srečanje ni bilo pomembno samo zaradi športnega tekmovanja, marveč predvsem še zaradi prijetnega razpoloženja in programa, ki so ga pripravili domačini. Tako so jim razkazali kraj, peljali pa tudi v šolo na razstavo, ki so jo pripravili tamošnji pionirji.

Četudi je strelska družina v Artičah stara komaj eno leto, se je že zdaj lepo uveljavila. Zato je prav, da je tudi v občinskem strelskem odboru v Brežicah našla hvaležno oporo.

V ekipnem ocenjevanju so zmagali domačini s 1.438 krogi pred strelci iz Šempetra, ki so dosegli 1.373 krogov. Med posamezniki pa je zmagala Šempetrčanka Milena Ramšakova s 163 krogi, pred Francem Držaničem iz Artič 161 ter Adijem Klavoro iz Šempetra s 156 krogi.

FOTOKRONIKA

Naši poklici

V današnji številki predstavljamo nekaj ustvarjavcev oziroma oblikovavcev našega tednika, istočasno pa tudi najbolj znane poklice v grafični industriji.

Prva slika nam predstavi **jedkarja,** ki skupaj z reprodukcijskim fotografom pripravlja in izdeluje klišeje. Jedkarji in reprodukcijski fotograf nam s svojim delom omogočajo, da lahko v časopisu objavljamo še tako zahtevne fotografije in ilustracije.

Tiskar na drugi sliki upravlja izredno zapleten in zahteven tiskarski stroj. Stroj sicer ni tisti, na katerem tiskamo časopis, ker je le-ta mnogo prevelik, da bi ga lahko nazorno prikazali na tako majhni fotografiji, je pa eden najsodobnejših in kvalitetnejših strojev, na katerem tiskamo večbarvne prospekte, reklamne kataloge, večbarvne reprodukcije, razglednice, etikete itd. To so dela, ki zahtevajo od grafičnega delavca obilico znanja, izkušenj smisla za lepoto in ljubezni do poklica.

Na tretji in četrti sliki sta **ročni** in **strojni črkostavec.** Oba poklica sta visoko cenjena, saj sodi, recimo delo pri časopisu pravzaprav med manj zahtevna dela. Opraviti je treba mnogo zahtevnejše stvari kot so razne znanstvene knjige, knjige v tujih jezikih, tehnični in večbarvni prospekti itd.

Vsi grafični poklici so zelo zahtevni. Dela pa so prijetna, raznolika in zanimiva. Na to opozarjamo zlasti zato, ker je za te poklice Časopisno podjetje »Celjski tisk« v Celju tudi v šolskem letu 1964-65 razpisalo prosta učna mesta. Razumljivo je, da so pogoji za sprejem precej zahtevni, podjetje zahteva od kandidatov dokončano osemletko s prav dobrim oziroma z odličnim utpehom.

Podjetje sprejema le kandidate s stalnim bivališčem v mestnem področju Celja.

G. E.

Čudodelna piščalka

V ZDRAVILIŠČU NOVO CELJE

Mladinski ansambel »Delavskega odra« je minulo nedeljo na otroškem oddelku v zdravilišču Novo Celje odigral mladinsko igro Čudodelna piščalka. S svojimi vzgojiteljicami in bolniškimi sestrami so otroci z zanimanjem spremljali predstavo in se od srca nasmejali, ko je Gojko zapiskal na piščalko in je »trdosrčni minister Debelin« moral zaplesati in preklicati kazen za njega in sestro Cvetko. Posebno so uživali, ko je ozdravljena princesa Violeta zaplesala z medvedom Rjavkom.

Ob zaključku se je v imenu uprave in otrok zahvalila igralcem Silva Šut iz Gresovčaka pri Ljutomeru in jih ponovno povabila. Mladi igralci Delavskega odra so obljubili, da bodo radi še prišli.

Mali Ivan Jurgec iz Ptuja je glede igre rekel: »Lepa je! Najbolj mi je bil všeč medved, ko je rešil Gojka, Cvetko in mamo pred hodobno Čuribabo in Mrkunom.

J. Z.

ŠAH

V nedeljo, dne 22. marca 1964 ob 9. uri, se bo vršilo v veliki dvorani Narodnega doma, pod pokroviteljstvom predsednika občinske skupščine, Celje, tov. Učakar Marjana, X. brzopotezno prvenstvo šestčlanskih mestnih reprezentanc Slovenije.

Na tem turnirju bodo nastopili najboljši slovenski šahisti.

Prijatelji šahovske igre vabljeni! Vstop prost!

ZA 2 TOČKI PREMALO

Prvi del izbirnega tekmovanja za sestavo državne kegljaške reprezentance je končan. V tem delu tekmovanja je nastopil tudi Celjan Jože Lubej, ki je zbral vsega skupaj 81 točk in zasedel 22. mesto. Glede na to, da je 20. mesto osvojil tekmovalec, ki je zbral 79 točk, je bil Lubej le za dve piki prekratek za udeležbo v nadaljnji preizkušnji.

—o—

Starejši člani so imeli doslej en nastop. V vodstvu je Vinko Mejač, član Olimpa, s 383, 2. Miljač 379, 3. Kolenc 373, 4. Vodičar 364, 5. Kerstanj 361, 6. Filipič 361 itd.

ZAČETEK ŽENSKE LIGE

V soboto in nedeljo, 21. in 22. tega meseca bo ženska kegljaška ekipa Celja nastopila v Kranju in Ljubljani na ekipnem republiškem prvenstvu. Naslednja dva nastopa bosta 4. in 5. aprila v Celju oziroma Mariboru. Celjsko ekipo bodo sestavljale štiri tekmovalke iz Štor ter po dve članici KK Celja in Ingrada.

DRUGA IN TRETJA OSNOVNA ŠOLA

V nedeljo je bilo na vrsti drugo in zadnje kolo zimske atletske lige za učence in učenke osnovnih šol v Celju. Med učenci je zmagala II. osnovna šola s 933 točkami, 2. IV. osnovna šola 799, 3. III. osnovna šola 767 itd. Pionirske: 1. I. osnovna šola 635, 2. II. osnovna šola 592, 3. Hudinja 183 točk.

RADIO CELJE

META RAINER: RANE...

Tudi v tednu od 23. do vključno 28. marca bo v oddajah celjskega radia kronika vsak delavnik ob 17.00, obvestila ob 17.10, oddaja naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo ob 17.35 ter zabavna glasba in reklame ob 17.45.

Razen tega bodo v tem tednu na vrsti še naslednje govorne oddaje:

ponedeljek, 23. marca: športni pregled ob 17.25;

sreda, 25. marca: šola za starše ob 17.20;

četrtek, 26. marca: radijska univerza ob 17.25.

Glasbene oddaje pa se bodo zvrstile takole; vsakokrat ob 17.15:

ponedeljek, 23. marca: ansambel Les Paul;

torek, 24. marca: pesmi o pomladi;

sreda, 25. marca: dve popevki;

četrtek, 26. marca: stari angleški napevi;

petek, 27. marca: naši zbori pojo;

sobota, 28. marca: za prijeten konec tedna.

V nedeljo, 28. marca pa bo spored Radia Celje takle:

12.00 — pogovor s poslušalci, 12.10 — obvestila, 12.15 — naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 12.25 — nekaj poskočnih za prijetno razpoloženje in ob 12.45 — Meta Rainer: Rane (pesmi iz časa NOB).

Radio Celje oddaja na srednjem valu 202 metra.

NOVICE IZ ŠTOR

Sindikalna podružnica enote livarne sive litine je pretekli teden zborovala. Ugotovili so zelo lep uspeh pri izpolnjevanju proizvodnega programa za leto 1963. Presegli so ga zaumhibfskpzfmum dek pa zya 64 odstotkov. Zlasti je narastla proizvodnja nodularne litine in sicer za štirikrat v primerjavi z letom 1962. Razprave na konferenci so bile posvečene proizvodni problematiki, gradnji novega obrata in izboljšanju delovnih pogojev.

—o—

Na razširjeni seji sindikalne podružnice železarne Štore, ki je bila včeraj, so razpravljali o poročilu komisije za higiensko tehnično varstvo in o tezah novega pokojninskega zakona. Izvleček tez so posredovali vsem delovnim enotam in bo o njih razpravljal kolektiv.

—o—

Pretekli torek je v železarni bila seja političnega aktiva o problemih železarne in o nalogah političnih organizacij sta se z navzočimi pogovarjala tajnik republiškega odbora sindikata rudarstva in industrije tov. Urh in tov. Ivan Pertinač z občinskega sindikalnega sveta v Celju.

11

TEDNIKOV ROMAN — HUMORESKA — SLIKANICA — ROMAN — HUMORESKA — SLIKANICA — TEDNIKOV ROMAN -

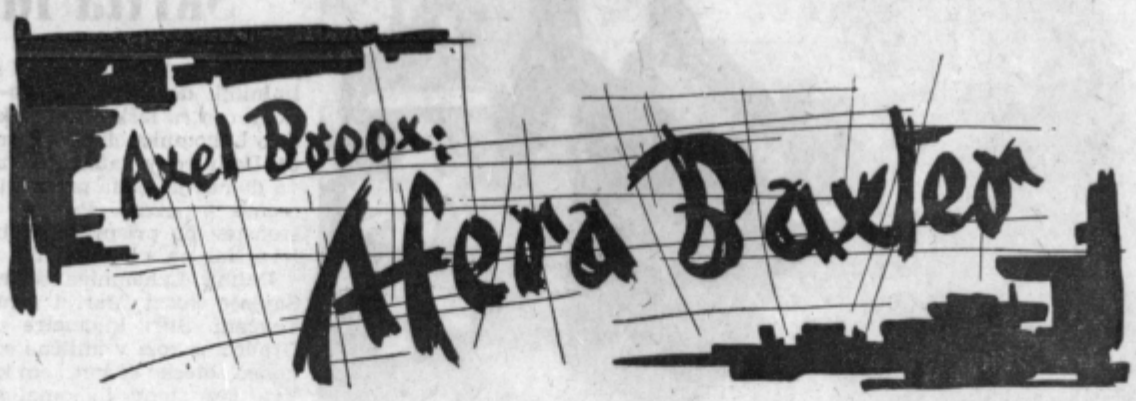

»Hope, strasten kadilec, cigarete, prižgane z vžigalico, ki smo jo pravkar našli, ni pokadil do konca.«

»Kaj pa umetni zobje in zlat vžigalnik?«

»Človek, ki je kadil to cigaro, jo je držal med zobmi; pravi zobje ne pustijo takih sledov. Ker smo našli samo Hopovo vžigalico, je dal neznanec torej znamenje z vžigalnikom, ker pa Havane kadijo samo premožni ljudje, je zelo verjetno, da je bil vžigalnik zlat.«

Heppel se je zasmejal: »Rekli ste, da živi dve milji...«

»Približno. Nikjer ni pepela, cigara je torej že skoro dogorela, ko je prispel sem. Rahel vonj po portskem vinu pove, da si je cigaro prižgal po večerji, cigara pa gori največ pol ure. Če predpostavimo, da se je odpravil na pot, takoj ko jo je prižgal, je prehodil približno dve milji.«

»Kaj pa če se je del poti peljal v kočiji?«

»Na tak sestanek se nihče ne vozi v kočiji!«

Heppel se je veselo namuznil in segel v žep po pipo.

»Lotite se pisanja, mr. Clay,« je rekel. »Poznam nekoga, ki nima niti pol toliko domišljije kot vi, pa služi s psanjem takih reči kar čedne denarce.«

»Vam torej ogorek in vžigalica ne pomenita...«

»Tega nisem rekel. Čisto mogoče je, da je imel Hope v ponedeljek ponoči sestanek v senčnici. Zanimivo je vsekakor, da nam tega ni povedal.«

— — —

Na pošti nas je doletelo razočaranje. Pričakoval sem, da bomo imeli opravka s prijazno starejšo gospo, ki bo vesela, če nam bo mogla postreči z izčrpnimi podatki. Toda za okencem je sedela preklasta škrofulozna devica pri petindvajsetih, ki se je vneto ukvarjala z reševanjem križanke.

Heppel je kupil nekaj znamk, da bi navezal pogovor. Poštarica pa je vrgla denar v predal in se spet lotila svoje križanke. Inšpektor jo je z najprijaznejšim glasom vprašal po pismih.

»Žares nimam časa, da bi se zanimala za pisma drugih ljudi,« je odsekano zabrusila detektivu. »To je proti predpisom.« Njen svičnik je pri tem hitel po papirju in pisal ETNA.

Tedaj se je vmešal Clay.

»Formular za starostno pokojnino, prosim!«

»Za vas?« je rekla strogo. »Za pokojnino ste premladi!«

»Ko bom dobil formular, očitno ne bom več.«

Devica se je namrdila, nam obrnila hrbet in pričela iskati po predalih. Clay je bliskovito segel skozi okence, zgrabil blok s kopijami telegramov in ga skril pod plašč.

»Tega ne bi smeli,« je rekel Heppel, ko smo zapustili pošto. »Dekle bo imelo nevšečnosti.«

»Nič ne de. To bo zanjo pravi blagoslov. Oho! Poglejte!«

»Oddano popoldne po umoru.«

Bili so trije telegrami: dva za London, eden za Glasgow; vsak je vseboval po dve besedi in podpis.

»Telegrami za stave na konjskih dirkah«, je rekel Heppel.

Vprašal sem ga, kako to ve.

»Briskfoot, Elijah in Clutterbuck! Trije podpisi, za katerimi se najbrž skriva en človek.«

»Ali ni mogoče, da bi bili trije v torek stavili na istega konja?«

»V tem primeru je zelo dvomljivo. Telegrami so bili oddani ob isti uri«.

DVANAJSTO POGLAVJE

Četrt ure pozneje smo spet na Lincotu. Na naše zvonenje se je pojavil Freeman.

»Pismo za vas, sir,« je rekel Heppelu. »Prišlo je z drugo pošto.«

Inšpektor je pogledal poštni žig, pisma pa ni odprl.

»Vreme je prelepo, da bi ostali v hiši,« je rekel, »Prebral ga bom na vrtu.«

»Iz East Teddinga,« je rekel Heppel, ko smo počasi stopali proti mrežastim vratom, ki so vodila med grede, na gosto zasajene s številnimi rožami. »Bomo videli, če je Freeman pismo na klub konservativcev res oddal.«

Ostal sem, da bi si ogledal čudovito vrtnico. Sklonil sem se k ogromnemu cvetu; pri tem sem pogledal skozi majhno odprtino v živi meji, ki je obdajala rotundo. Zagledal sem dve roki: žensko, na kateri se je svetlikal diamanten prstan, in drugo, ki je bila sicer tudi mehka in bela, a je nedvomno pripadala moškemu. Ženska roka je držala bel zavojček. Tedaj je nekdo zašepetal: »Spravite denar! Nekdo je tu!« Potem sta se roki spet ločili.

Ko sem se pridružil Clayju in Heppelu, me je slikar vprašal, od kdaj se zanimam za botaniko.

Po poti iz rotunde sta prišla čez čas mrs. de Manca in Levis Hope, kar me ni posebno presenetilo. Brez vsakršne vznemirjenosti sta se napotila proti nam. Tajnik je bil prijazen in rožnat kot vedno.

»Vi pa zgodaj vstajate, inšpektor,« je rekel Hope.

»Spada k mojemu poklicu,« je odvrnil Heppel.

Nekaj minut smo kramljali, potem sta tajnik in njegova spremljevalka odšla.

»Gospod Hope kaže nagnjenje do odročnih kotičkov,« je pripomnil slikar, ko je gledal za njima.

»Poslali so mi pismo, ki ga je v ponedeljek pred umorom natipkala miss Eyre. Tri vrstice,« je rekel Heppel.

Ko smo se čez čas vrnili v grad, smo v avli srečali Delio Eyre.

»Samo besedico, če utegnete,« jo je prijazno ogovoril Heppel. »Včeraj ste rekli, da ste tipkali pet minut?«

»Da.«

»Ali ste takrat napisali samo eno pismo?«

Delia je prikimala. Tedaj je Heppel potegnil iz žepa pismo.

»Je to tisto pismo, ki ste ga natipkali?«

Nekaj časa je premišljala.

»Da, seveda je.«

»Za te tri vrstice ste porabili pet minut?«

»Oh, seveda! Pozabila sem vam povedati, da sem ga morala napisati dvakrat, ker sem se prvič zmotila.«

—o—

Dopoldne je hotel Heppel govoriti s širom Johnom, toda Freeman mu je povedal, da se je mladi lord pred dobro uro odpeljal v London.

Heppel je naročil slugi, naj telefonira po avto.

»Prej ali slej bi tako moral na Scotland Yard,« mi je rekel. »Gresta z mano?«

»Jaz ne,« je odvrnil Clay. »Imam še nekaj drobnih opravkov.«

Dve uri pozneje sva iztopila pred poslopjem Scotland Yarda. Detektiv mi je dal znamenje, naj mu sledim. Nekaj časa sva hodila po labirintu hodnikov in stopnišč in se končno ustavila pred odprtimi vrati majhnega, mračnega prostora. Soba je bila pusta; gole stene, na katerih se je tu pa tam krušil omet, so bile obarvane z umazano zeleno barvo, ki je bila od prahu že skoro čisto obledela. Na obešalniku je visel star klobuk, pisalna miza je bila odrgnjena, na njej ni bilo drugega kot velik tintnik in pola popackanega pivnika. Edini okras je predstavljala neokusna stoječa ura z oguljenimi amorčki iz bronce, ki je hripavo tiktakala na kaminu.

»Darilo hvaležne soproge,« je pripomnil Heppel, ki je opazil moj pogled.

»Ker ste ji rešili moža?«

»Ker sem mu priskrbel deset let ječe.«

Zanemarjena, starikava tajnica je sedela za mizo poleg okna.

»Mackenzie je pravkar telefoniral iz neke trgovine na Newman Street.«

Heppel je vzel kup pisem in jih drugo za drugim odpiral.

»Kaj je rekel?«

»Lord Baxter je parkiral pred številko osemnajst.«

Inšpektor je bil videti presenečen. Vprašal je, če Mackenzie ve, kdo tam stanuje.

»Da. Mrs. Maud Johnstone.«

»Nemara je le naključje,« je zamrmral Heppel zase. »Najprej greva nekaj pojest, potem pa bova obiskala mrs. Johnstone.«

Taksi naju je odložil na začetku Newman Street; nisva še dolgo hodila, ko se je Heppel ustavil pred velikim izložbenim oknom prodajalne avtomobilov. Za vogalom elegantne limuzine je sedel mlad mož z bledim obrazom in sivimi očmi. Skrbno oblečeni prodajalec mu je nekaj uslužno pojasnjeval.

Vstopila sva.

»Ali imate prospekt s podrobnejšim opisom?« je vprašal kupec.

Prodajalec je vzdihnil in oddrsal proti ozadju trgovine.

»Tam je, nama je rekel Mackenzie hitro in z gibom glave pokazal vežna vrata na nasprotni strani ceste. »Pol ure je že tam.«

Potem nama je povedal, da mu je zjutraj telefoniral eden izmed agentov, ki so nadzorovali ceste do Lincota, da je sir John na poti v London. Pričakali so ga na cesti in mu sledili do Newman Street. Toda oseba, ki jo je iskal, je bila najbrž zdoma, ker se je takoj spet vrnil iz hiše. Dve uri je sedel v kavarni in se je prejle spet vrnil.

Tedaj me je Heppel sunil od okna. Na pločniku se je pojavil lord John in se napotil proti svojemu avtu. Mackenzie je skočil izza volana in že je bil na cesti; sédel je v črno limuzino, ki ga je čakala, in se počasi odpeljal za avtom sira Johna.

Ko sva hotela oditi iz trgovine, me je Heppel nenadoma zadržal: »Poglejte!« Po pločniku je prihajal Maks Rothmann.

Pred hišo, iz katere je bil pravkar odšel lord John, se je ustavil, pogledal nazaj in potem izginil v veži.

»Ne bo vas spoznal,« mi je zašepetal inšpektor. »Pojdite za njim in poglejte, h komu je šel.«

V veži sem slišal korake po kamenitih stopnicah. Če je bil namenjen v zadnje nadstropje, bi ga moral dohiteti. Potem so se koraki ustavili; pozvonilo je. Tekel sem do tretjega nadstropja in videl, ko so se vrata pravkar zaprla. Bila so vrata številka šest.

VITA ŽILINSKAJTE:

STROGI BON-TON

(Humoreska)

Bilo je soparno, prašno popoldne... Sicer pa v takšnem primeru vreme niti ni važno. Šla sva vzdolž glavne mestne ulice. Jaz in on. Oprostite, on in jaz.

— Boš morda jabolko? sem vprašala.

— Ne, je odsekal.

Z zadovoljstvom sem sama pričela jesti jabolko. On me je nezadovoljno pogledal:

— Ne spodobi se na ulici jesti jabolko. To je nekulturno...

Zaletelo se mi je in zakašljala sem.

— Tudi kašljanje ni spodobno. Človek se mora vzdržati.

Kaj naj bi rekla, pripomba je bila popolnoma umestna. Oblila me je rdečica in obraz sem si zakrila z roko.

— Kdo nosi jabolko v roki? Spravi jo v žep. Lahko se zgodi, da naju kdo sreča.

Nisem še utegnila spraviti nesrečne jabolke v žep, že sva srečala znanca. Veselo sem ga pozdravila:

— Zdravo! Kako živiš?

Moj sopotnik me je ostro pogledal in didaktično rekel:

— Kaže, da ne znaš niti pozdravljati. Kaj je tako težko reči enostavno dober dan?

— Ni težko, sem priznala.

Srečala sva ženo z otrokom. Ta naju je pogledal in pri tem naredil tako smešno grimaso, da sem se nehote zasmejala.

— Že spet! je vzkliknil moj svetovalec. — Smejati se na vsa usta v središču mesta! Kaj bodo rekli ljudje? Ne morem te več učiti...

Obljubila sem mu, da se bom spodobno obnašala; zastala sem, da bi premestila težko torbo iz ene roke v drugo.

— Stopi, prosim te, na desno stran, da ti s to torbo ne bom strgala hlače.

— Kje si videla, da moški hodi na desni strani? Učim te, učim, pa nič od vsega!

Poslušno sem težko torbo zopet premestila v desnico in nadaljevala sva pot — po strogem bon-tonu.

Iz naftalina

ANEKDOTA

Fridrich II. se je tako zanimal za gardo, da je osebno poznal vsakega vojaka. Brž ko je zagledal v vrstah kak nov obraz, je stopil k novincu in ga — skoraj vselej v istem vrstnem redu — vprašal, kako se piše, koliko je star, koliko časa je v armadi in ali je dobil kruh in zaslužek.

Zgodilo se je, da je stopil v gardo mlad Francoz, ki ni znal besedice nemško. Tovariši so ga naučili nemške odgovore na znani vrstni red kraljevih vprašanj, da ne bi bilo zadrege.

Nekaj dni pozneje obišče gardo kralj, zapazi novinca in začne s spraševanjem, vendar pomotoma z drugim vprašanjem:

— Koliko časa si že v armadi?

— Enaindvajset let, veličanstvo! strumno odgovori nič hudega sluteči Francoz.

Kralj je nekoliko presenečen, a vseeno nadaljuje:

— Koliko si pa potem star?

— Šest mesecev, veličanstvo!

— To je pa že preveč! zagrmi kralj, — ali si norec ti ali pa jaz!

— Oba, veličanstvo! si oddahne gardist.

MISLI

Nesreča je že sama dovolj velika, srečo pa je mogoče prav občutiti šele takrat, če jo z vami uživa še kdo.

Mark Twain

Pravo prijateljstvo je tisto, ko od prijateljev pričakujemo veliko — toda nikoli ničesar ne terjamo.

S. B.

JUŽNO POHORJE V MUZEJU

RAZPIS OB RAZSTAVI V SLOVENSKEM ETNOGRAFSKEM MUZEJU V LJUBLJANI

V Slovenskem etnografskem muzeju v Ljubljani je od srede decembra odprta razstava o etnografskih značilnostih južnega Pohorja. Pripravili so jo etnografi s sodelovanjem in finančno pomočjo konjiške občine. Prikazan je material, ki so ga našli v doslej zelo malo znanem področju prvih pohorskih obronkov nad Vitanjem do Skomarja in Resnika ter Zreč in Oplotnice. Razstava, katero si je ogledalo že nad deset tisoč ljudi, ne prikazuje le etnografske značilnosti lepega predela, temveč seznanja javnost tudi z vsemi drugimi značilnostmi in znamenitostmi.

Direktor Slovenskega etnografskega muzeja tovariš **Boris Kuhar** je povedal, da so bili obiskovalci presenečeni, da je na tem področju še ohranjena tako stara, nepotvorjena ljudska kultura. Dejal je, da je razstava lepa propaganda za turizem, ki bi se naj razvil na tem področju in za katerega vlada med obiskovalci veliko zanimanje.

In zdaj še beseda, dve o razstavljenih predmetih. Značilne za pokrajino so samotne kmetije, ki so gospodarsko neodvisne. Vse predmete izdelujejo doma: primitivne lesene sklede, lesene umivalnike »mivčke«, trske za razsvetljavo, orodje in hišno opremo. Zanimiv je jedilnik za vsak dan, za gostije in za »furoše«.

Zanimivi so tudi izdelki iz lesa. Lesena postelja jim služi obenem kot miza, zibelka za dojenčka je povsem brez okraskov, lesena šolska torba, s katero hodijo otroci ure daleč v šolo, je težka. Cokli, vsakdanje in praznično obuvalo Pohorcev, so skrbno izdelani. Prikazano je kompletno orodje za izdelovanje cokel. Coklarjev, ki oskrbujejo prebivalce s to značilno obutvijo, je še šest.

Glažute so na Pohorju propadle sredi prejšnjega stoletja. Razstavljeni okrasni in uporabni predmeti iz stekla so iz glažute Rakovec.

Lončarstvo je bilo nekdaj na Pohorju zelo razvito. Danes deluje le še lončarska delavnica v Vitanju. Edina domača obrt, ki je še razvita, je pletarstvo. Prebivalci si zimske večere krajšajo še zmeraj s pletenjem. Njihovi izdelki so lepi in skrbno izdelani.

Veliko pozornost vzbuja prostor, kjer je razstavljeno orodje za izdelovanje blaga za oblačila. Vsi domači izdelki so grobi, vendar pa zelo trpežni.

Ljudska umetnost ni tako razvita kot na drugih področjih. Saj so vsi predmeti, ki jih izdelujejo ljudje, na moč preprosti in namenjeni vsakdanji uporabi. Okraskov skoraj ne poznajo. Ohranjenih je le nekaj slik na steklu, nekaj plastik in nagrobnih spomenikov ter votivnih darilc.

Pohorske hiše so opremljene z grobo otesanimi predmeti, izdelanimi doma. Stolov v tem predelu ne poznajo. Sedijo na preprostih lesenih klopeh.

Prebivalci še zmeraj verujejo, da lahko z ognjem in dimom preženejo točo in radovednežem pokažejo drevesa, pod katerimi je po njihovem verovanju zakopano zlato tele.

Na razstavi je prikazano tudi gozdarstvo, poljedelstvo in živinoreja, ki je v tem predelu najbolj razvita.

Ob razstavi večkrat predvajajo filme, ki jih je posnela ekipa med raziskovanjem. V tem mesecu bo na sporedu več predavanj o značilnostih in znamenitostih južnega Pohorja.

Tovariš Kuhar mi je ob koncu najinega sprehoda po zanimivi razstavi povedal, da je bil ob otvoritvi najbolj oblegan in občudovan »objekt« nad sedemdeset let stare, **Ana Petaci** iz Vitanja, ki je obiskovalcem pripravila pravo pohorsko pojedino. Vsi so bili navdušeni nad kruhom, ki ga je spekla in so ga na mah pospravili. Kako tudi ne bi, saj velja Ana za najboljšo kuharico na južnem Pohorju in kljub sedmim križem še zmeraj hodi po gostijah in tako dobro kuha, da se svatje kar oblizujejo . . .

-me

POVSOD V OKRAJU RAZPRAVE O STATUTIH KOMUN

V skorajda vseh občinah so že v teku poslednje priprave za razprave — marsikje pa so z razpravami že pričeli — o občinskih statutih. V Laškem bodo o njem razpravljali vsi občinski forumi do 20. tega meseca, politični aktivi pri krajevnih organizacijah SZDL in v delovnih organizacijah do 15. marca, zbori volivcev pa bodo v času od 15. do 25. tega meseca. V Sevnici zbori volivcev o osnutku občinskega statuta že potekajo. V Vidmu-Krškem pa so statut natisnili v prilogi glasila občinskega odbora Socialistične zveze, tako da bo ta pomemben dokument dobila vsaka družina v občini. V Žalcu so o osnutku statuta razpravljali na izvršnem odboru občinskega odbora Socialistične zveze in na skupnem sestanku s predsedniki krajevnih organizacij. V občini deluje tudi politični aktiv, od katerega sta po dva člana zadolžena za vsako krajevno organizacijo. Zbori volivcev pa bodo v začetku naslednjega meseca.

VELIKI NAČRTI ZA LAŠKI TURIZEM

Skrita idila - odprta svetu?

V kratkem bodo začeli s pripravljalnimi deli na ribiško-rekreacijskem centru laške občine, ki bo v dolini Lahomnice iznad Marije Gradca. Dolinico, v kateri kraljuje Rajhova domačija, bodo preplavili in spremenili v jezero. Pobudo in večino sredstev bo prispevalo Ribiško društvo skupno s Turističnim društvom.

Dolina Lahomnice se razteza od Savinje skozi Marija Gradec proti Tevčam. Štiri kilometre od Marije Gradca se zoži v idilično sotesko. Na koncu soteske se v ozkem koritu preliva čez stene Lahomnica. Tik ob slapu je stisnjen ob stene mlin. Ob zajezitvi bi nivo vode segal do njega, vendar s tem idilika ne bi bila okrnjena, saj bi bil urejen dohod k mlinu z zgornje strani.

Organizatorji predvidevajo, da bi na desni strani jezera uredili v drugi ureditveni fazi weekend naselje in čolnarno. Okrog jezera bodo uredili sprehajalne steze, v to svrho bodo izkoristili tudi nekdanji tunel rudniške železnice, katerega bodo razsvetili in uredili.

Jezero bo dolgo okrog osemsto metrov. V njem bodo gojili ameriško postrv za odlov. V kratkem se bodo začela meritvena in sondacijska dela za postavitev jeza. Po teh delih bodo začeli takoj z gradnjo hotela, katerega bodo v prihodnosti obogatili z depandanso. Z idilično Rajhovo dolino bodo Laščani dobili lep rekreacijski center.

j. s.

Nagrada čaka na vas!

ŽREBANJE DOBITKOV BO V SOBOTO 28. MARCA. ZATO PORAVNAJTE NAROČNINO ZA CELJSKI TEDNIK VSAJ ZA POL LETA.

Uredništvo

NAMESTO REPORTAŽE : PISMO

Korenito spreminjam mnenje . . .

Pred dvemi tedni smo objavili kratko notico o pohodih, ki jih po sledeh XIV. divizije prireja POČITNIŠKA ZVEZA. (Pri tem smo se v naslovu zmotili in pohod pripisali tabornikom.) Zdaj objavljamo pismo nekdanjega borca tovariša FILIPA LESJAKA, ki je »ferialce« na tem pohodu spremljal:

Tovariši!

Kar precej sem izmučen od nedavnega pohoda po Graški gori. Kaj hočeš, nekaj so kriva leta, nekaj pa šibko zdravje; precej pa, ker nimam za to potrebne kondicije.

Pismo ne pišem zato, da bi prav to povedal, temveč, da še enkrat izrazim svoje zadovoljstvo, da sem na pohodu sodeloval, kjer je bilo res lepo. Zelo me veseli dejstvo, da do mene ni bilo izražano spoštovanje le kot do bivšega borca NOV. Mogel sem opaziti resnično tovarištvo, ki je bilo zares pristno — ne navidezno, dasiravno sem bil najstarejši med vami. Vesel sem še dejstva, da bom moral o naši mladini korenito spremeniti precej skeptično gledanje, češ, da se le-ta zanima zgolj še za twist, neokusne popevke, kavbojstvo in druge take reči. Da ne bom preveč optimističen, to se še dogaja, vendar ne pri večini mladine, to pa je najvažnejše.

Na poti sem opazil resnično zanimanje za lepote naše domovine, zanimanje za našo revolucijo. Odmevale so partizanske pesma, ki so bile spontane — le tu in tam je bilo slišati brundanje kakšnih popevk. Dalje sem opazil, da mladina gleda realno na sedanjost in z optimizmom na prihodnost, ve, da je to zasluga naše revolucije — vseh preživelih, predvsem pa padlih borcev.

Ni bilo malo primerov, da so tovariša Vrtačnika in mene spraševali (še izven »uradnega« pripovedovanja) o NOB. Rada sva jim pripovedovala . . .

Morda bo še kdaj nanesla prilika za takšno sodelovanje. Seveda za dolge pohode nisem, zmogel pa bi še daljšega kot je bil naš zadnji, če bi bil tempo počasnejši. Škoda, da se nam je tako mudilo.

Organizacija »Počitniška zveza« ali »Ferialni savez« ali kako se že temu reče, je res dobra stvar — koristna za mladino. To vidim! Poleg rekreacije, obnavljanja tradicije NOB, in to na način, ki koristi mnogo več, kot če bi ure dolgo pripovedoval v kakšnih zatohlih prostorih. Kakor si mi pravil, pa imate take stvari še v programu. Če se bodo moji hčerki in sin hoteli vključiti v to organizacijo, ne bom imel nič proti.

Dnevnice mi ni treba pošiljati, ker navsezadnje nisem imel nobenih stroškov, sem se pa razvedril, kar vsa leta nazaj pogrešam. Vedno sem bil preveč obremenjen, poleg službe.

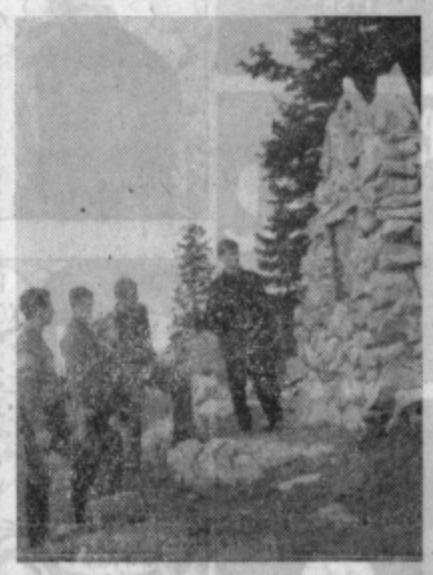

Skupina ferialcev na partizanski Menini (1963)

DR. SERGIJE MAKIEDO

PRVA PARTIZANSKA MISIJA

11

Letalo, s katerim smo nadaljevali pot, je bilo natrpano z zaboji in vrečami. Mi smo bili edini potniki. Ker smo morali pristati v Tarantu, smo odločili, da tu izstopita Hout in Poduje ter skušata dobiti zvezo z viceadmiralom Powerjem, ki nam je še pred odhodom iz Italije obljubil pomoč pri preskrbi naših ladij. S Tompsonom sva nadaljevala pot v Bari, da bi pripravila teren za pričetek dela naše baze.

Obisk viceadmirala Powerja je bil koristen. Ta je dal praktična navodila za začetek našega dela in obljubil vso pomoč pri organizaciji baze. Pomoč je bila dragocena; nanj smo se morali obrniti večkrat. Hkrati nam je Power dal kot prvo pomoč iz skladišč mornarice 20 vagonov hrane in medicinskega materiala, kar je pomenilo v tistem času pomembno količino.

Medtem sva s Tompsonom prispela v Bari. Na »Bakru« je bilo vse brez sprememb. Tovariši so nas nestrpno pričakali, ker o nas ni bilo nobene vesti. Od zaveznikov niso mogli nič dobiti ne za preskrbo ne za popravilo ladje. Vse so lahko le kupili v italijanski bazi za preskrbo trgovskih ladij. Ladja »Bakar« je vzbujala veliko pozornost in simpatije zavezniških vojakov in mornarjev. Vsak večer so prihajali nanjo, obsipavali naše tovariše z majhnimi darili in skupaj z njimi peli svoje in partizanske borbene pesmi. V kratkem času je »Bakar« postal središče pozornosti v tem delu pristanišča. Nekega dne je skupina angleških vojakov prinesla celo balo uniform, kar je omogočilo, da so tovariši slekli svoje dotrajane italijanske uniforme.

Vesti iz Jugoslavije so bile ugodne. Dva dni poprej je prispela iz pristanišča Vela na Korčuli ena izmed manjših ladij z židovskimi emigranti. Tovariši z ladje so pripovedovali, da je položaj nespremenjen. V naših rokah so bili otoki in večji del obale. Se ni bilo znamenj o kakšnih pomembnejših premikih Nemcev na obali, zato za določen čas ni bilo pričakovati sprememb. To so bile dobre vesti za uspeh operacij, ki smo jih pripravljali.

Takoj po vrnitvi v Bari smo se lotili urejanja naše baze za sprejem in transport materiala, ki smo ga pričakovali. Toda pri tem smo naleteli na vrsto nepričakovanih ovir. Čarobne besede »po ukazu generala Eisenhowerja«, ki so v Alžiru odpirale vsa vrata, tu niso zadostovale.

Na vsakem koraku smo čutili prste četnikov in oficirjev izdajalske vlade, ki so, sklicujoč se na svojo »legalnost«, poskušali preprečiti izvršitev nalog. Naša »legalnost« je bila bolj šibka, naš položaj je bil najmanj zavidanja vreden. V takšnih okoliščinah so nam nudili veliko pomoč oficirji za zvezo, ki so nas nekajkrat izvlekli iz zelo težkega položaja.

OSNOVANJE NAŠE BAZE V ITALIJI

Pri nekaterih vojnih zgodovinarjih je še danes sporen datum osnovanja naše baze v Italiji. Pripomniti velja, da ta baza ni bila vzpostavljena z nikakršnim pravnim aktom ne z naše ne z zavezniške strani. Baza je de facto nastala 3. oktobra 1943. leta ob deseti uri zjutraj, to je tisto uro, ko je »Bakar« pristal v pristanišču Bari. Tedaj so tovariši z »Bakra« prevzeli naše vse funkcije, ki na zavezniškem ozemlju pripadajo bazi oboroženih sil neke druge zavezniške države v vojni, in to tako glede ladij pod njeno zastavo, kakor glede njenih državljanov in ustanov, ki so se znašle na tem ozemlju. Vse naše ladje so se ob prihodu v pristanišče javljale »Bakru«. Naši bivši internirancі, vojni ujetniki in ostali državljani so prihajali na »Bakar« kot v svojo bazo in edino priznano predstavništvo. Uprave naših bolnišnic v Italiji so svoja redna poročila prav tako dostavljale tovarišem na »Bakru« in od njih prejemale direktive. Zaterej ni bilo važno, ali je bila baza na »Bakru« ali na kakšnem drugem plovnem objektu ali v pisarnah na kopnem. Naši tovariši so vedeli, kaj je to »baza« in so jo zato znali najti na pravem mestu in ob pravem času. Samo ob spoštovanju baze s strani naših državljanov smo lahko pričakovali, da nas bodo zavezniki priznali. Tako je bil torej storjen prvi korak v tej smeri.

Da bi lahko osposobili bazo za nove naloge, je bilo treba rešiti dva problema. Najprej najti ustrezne kadre in nato zagotoviti zadostno število ladij za prevoz pomoči iz Italije na naše otroke.

Čudo brez imena

MED DEČKOVO IN LJUBLJANSKO CESTO

Bliža se čas, ko bodo dela na prostem spet omogočena. Kaj ko bi se enkrat lotili ceste, ki povezuje Dečkovo cesto z Ljubljansko mimo veterinarske bolnišnice?

Kakšna je ta cesta, ki je »vzdrževana« samo z občasnimi nasipi debelega gramoza pomešanega z blatom, je težko opisati. Je polna jam, v dežju lokev in luž, pešce pa ogroža kamenje, ki frči izpod koles motornih vozil. Cesta je sama po sebi dovolj ozka, pa jo vrh tega oži še gramoz, ki je deponiran ob njej že več kot pol leta. Težko je najti ime za ta objekt med Dečkovo in Ljubljansko. Kolovoz ni, cesta ni.

Predlagam, da bi cesto letos uredili. Če ne asfaltirali, potem pa vsaj uredili makadamsko cestišče, tako, ki to ime zasluži.

Prav zares ne bi bilo čisto nič »odveč«, če bi pri ureditvi tega kosa ceste, ki je po svoje celo »tranzitna«, pomagala podjetja, ki jo najbolj uporabljajo in to z težkimi vozili: »Ingrad«, »Cestno podjetje« in »Vodna skupnost«. Pravzaprav je vsako od teh podjetij tudi strokovno kos taki nalogi.

Prebivalci Lave pričakujejo pojasnila pristojnega komunalnega podjetja, ki mu je urejevanje cest naloženo v dolžnost. Marjan Kotnik
Sana

Kje naj najdem zaščito?

Sem upokojenec in stanujem na Mariborski cesti 54a, v hiši Jožefe Volf. Tu sem dobil sobo in kuhinjo že leta 1939. Vsa nesreča je v tem, da je nad stanovanjem podstrešna soba. Kajti v to sobo je letošnjo zimo skozi streho pritekla voda in ker jo strop ni mogel zadržati, si je utrla pot še niže, na moje pohištvo, ki je utrpelo veliko škodo. Tu pa se pravzaprav zgodba šele prične.

V isti hiši je družbeni lokal, ki spada v pristojnosti zavoda za nepremičnine. Zavod je od lastnice stanovanja že lani dobil naročilnico, da popravi oziroma napravi novo pločevinasto streho. Toda do danes tega še ni storil, pač pa je res, da si je prišel streho ogledat klepar, ki je bil vinjen. Z gospodinjo sem bil osebno na zavodu za nepremičnine, ki iz nerazumljivih razlogov stvar zavlačuje; videl sem vse polno uslužbencev, delavcev pa, kaže, nikjer ni. Zaradi takšne skrajno neodgovorne brezbrižnosti sem iskal svojo zaščito na različnih mestih, nazadnje pa so mi svetovali, da vložim na okrajnem sodišču tožbo.

Poplava je namreč naredila takšno škodo, da je kot upokojenec ne morem poravnati. Uničeno je boljše pohištvo, parket, strop, soba je praktično neuporabna, pri čemer dosega škoda, ki jo je povzročila ta »elementarna« nesreča po zaslugi izključne malomarnosti, najmanj 100.000 dinarjev, če ne več.

Na tem mestu me predvsem zanima, kaj misli o zadevi zavod za nepremičnine in s čim sploh lahko utemeljuje takšen postopek?

Franc Arnšek

PISMO Z VRHA NAD LAŠKIM:

NENAVADNA ŽELJA

Oglašam se z Vrha nad Laškim v imenu delavcev, ki se dan za dnem vozimo na delo v dolino, saj se tukaj nimamo kje zaposliti, stanovanj pa v dolini ni.

K nam v hribe ne vozi nobeno javno prometno sredstvo, zato se vozimo v službo največkrat s kolesi, ali pa v najboljšem primeru z motorji. To je zelo naporno, posebno pozimi v snegu. Pa tudi v poletni vročini ni prijetno porivati kolesa poldrugo uro v hrib. Če pa si že lahko nabavi motor, imaš z njegovim vzdrževanjem take stroške, da jih z nizkimi osebnimi prejemki komaj zmoreš.

Delavcem, ki se vozijo na delo z javnimi prometnimi sredstvi, povrnejo del stroškov podjetja. Mi pa, ki teh sredstev ne moremo uporabljati, ker jih pač ni, ne dobimo nikakega dodatka za vožnjo, čeprav se nam s tem podaljša delavnik na 12 ur dnevno. Zato bi bilo prav, da bi kje razpravljali tudi o tem problemu. In ne samo razpravljali, pač pa tudi našli primerno rešitev zanj. Če že podjetja ne morejo organizirati prevozov za svoje delavce, naj bi jim vsaj delno nadomestila trud in stroške prevoza s tem, da bi jim priznala dodatek za vožnjo v taki višini, kot bi znašali stroški, če bi uporabljali javno prometno sredstvo.

Matija

PRIPIS UREDNIŠTVA:

Tovariš Matija z Vrha nad Laškim se je verjetno pozabil podpisati s polnim imenom in priimkom ter napisati tudi svoj polni naslov. Običajno takih nepodpisanih prispevkov ne objavljamo, toda sedaj smo napravili izjemo, ker problem, ki ga tovariš načenja dobro poznamo in vemo, da je že čas, da se poišče njegova rešitev. Prosimo pa vse, ki nam pišejo, da vedno napišejo tudi svoj naslov, ker vse prispevke tudi honoriramo.

PISMO IZ JLA:

TOVARIŠI, KI PRIHAJATE

Že dolgo je od tega, kar sem dobil poziv za odhod v JLA. Po prejemu poziva so dnevi hitro minevali. Kmalu je prišel dan, ko sem se moral posloviti od staršev, prijateljev in dekleta. Šele ko sem prispel v svojo enoto sem zvedel, kaj se pravi biti »mlad vojak«. Ob zadolževanju z vojaško opremo sploh nisem vedel za kaj vse te stvari služijo. »Stara vojska« je imela z nami veliko dela, predno nam je pokazala čemu služijo »gležnjaci« in različno orožje. Takrat sem si mislil: »Ali bom kdaj star vojak?«

Toda minevali so dnevi, meseci in končno je minulo tudi leto. »Stara vojska« je odšla in prišel je dan, ko smo tudi mi postali »stari vojaki«. Mladi tovariši! Mi vas pričakujemo! Verjemite mi, da smo pripravljeni vam pokazati, vse kar je treba.

Tovariši rekruti! Bodite korajžni, ko se boste poslavljali od svojih najdražjih, posebno od dekleta. — Saj dve leti ni tako dolga doba!

Desetar NIKO

BESEDA OBČANOV

PREVELIKE RAZLIKE V CENAH

Včasih se mimogrede, ko grem iz službe, ozrem v katero izmed izložb v našem mestu. Kot ostale potrošnike, tudi mene najbolj zanimajo cene. To, kar sem videla včeraj, pa me je kar ujezilo!

V prenovljeni »Vesni« sem 4. marca namreč kupila ročno torbico in plača zanjo 7.320 dinarjev. V izložbi pri Ljudskem magazinu pa sem zagledala prav takšno torbico, ki je stala samo 7.020 dinarjev. Od kod ta razlika? In to v istem kraju; trgovini sta skoraj sosedi!

Vem, da bomo adaptacijo »Vesne« občutili tudi potrošniki, mislim pa, da so nekatere cene že tako previsoke in bi bilo treba pri tem dviganju malo bolj pomisliti.

Takih primerov je v celjskih trgovinah veliko. Ker mnogi od njih niso na mestu, človeka resnično spravijo v slabo voljo. Marija Volavšek,
Prešernova 12, Celje

POZDRAV IZ ŠMIHELA

Radi čitamo Vaš in — če dovolite — tudi naš časopis Celjski tednik. Tudi naročnike smo že zbirali zanj, toda pisali vam še nismo. Zato upamo, da ne boste zavrgli našega dopisa.

Sporočiti vam želimo, da smo vneti smučarji, igralci in pevci. V semestralnih počitnicah smo se dvakrat zbrali in se poskusili v smuku. Tekmovali smo na Verbučevih njivah, kjer so lepi smučarski tereni.

Ob novem letu smo naštudirali igrico Palčki. Na domačem odru smo jo zaigrali 5. januarja, spomladi pa bomo šli gostovat k sosednjim šolam.

Zelo radi tudi prepevamo. Imamo pevski zbor, ki šteje 23 članov. Že večkrat smo nastopali na občinskih in okrajnih revijah. Tovariši od RTV Ljubljane pa so naše pesmi posneli na magnetofonski trak.

V naš kraj je speljana tudi cesta. Ko bo vzel slovo še ta sneg in ko bo prišla pomlad, pa nas pridite obiskat! Vladimir Levstik

SLABŠE KOT „NJEGA DNI“

Že lani sem se zavzemal, da bi v okolici Šmarja pri Jelšah pošto dostavljali vsaj trikrat tedensko in ne samo dvakrat.

Zdaj pa je še slabše kot »njega dni«. Na dan, ko dobim navadno »Celjski tednik« in z njim ostalo pošto, ni bilo pismonoše. Zvedel sem kako je bilo. Pismonoša, ki po Šmarju raznaša pošto je zbolel. Naš okoliški poštar je moral zanj znositi pošto po trgu. Zaradi tega smo v okolici ostali na »cedilu«.

Zdaj hočejo, da bi ta edini pismonoša obvladal trg in okolico. Ubogi človek, toda tudi mi, saj nas bo obiskal vsak teden samo enkrat — če bo zmogel tudi to. Kaj pa če še on zboli?

Zanima me, ali je to res tak problem in ali ni povsem razumljivo, da bi vsaka pošta morala imeti tudi zamenjavo za primer bolezni, za dopust itd?

Vsekakor želim odgovor, zakaj tak »mačehovski odnos« do prebivalcev izven središč.

Jože Leskovšek
Globoko pri Šmarju

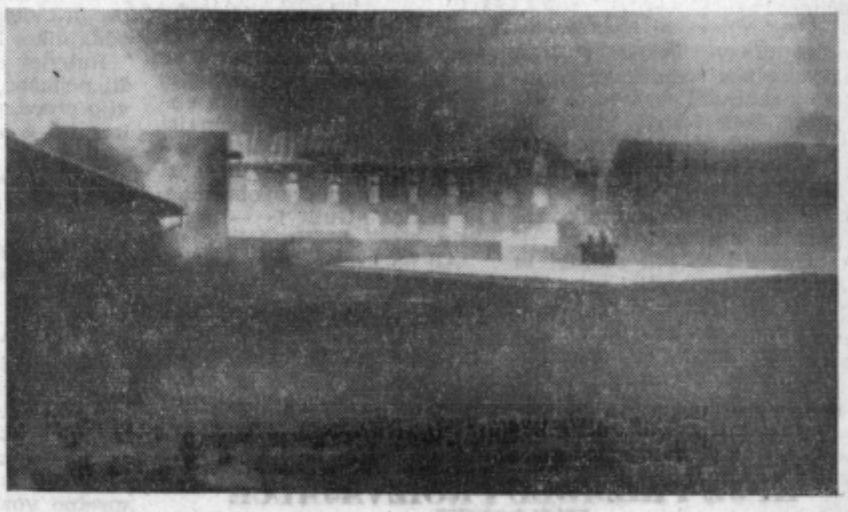

Posnetek iz leta 1960, ko je pogorelo skladišče Hmezada. Posnetek je ob pol dveh zjutraj napravil novinar Jaka Slokan

MANJ RDEČIH PETELINOV

USPEHI PREVENTIVNEGA DELA V ŽALSKI OBČINI

V žalski občini je preteklo leto uspešno zaključil delo Svet za notranjo politiko, ki je v svojem delu rešil in obravnaval vrsto zadev. Med svojim delom je analiziral delo inšpekcijskih služb, ki ni bilo vsepovsod najbolj učinkovito. Analiziral je tudi delo preventivne službe na področju požarne varnosti, ki je doseglo viden uspeh. Škoda, ki je nastala pri požarih v 1960. letu je znašala okrog 360 milijonov dinarjev. Po nekaj letih preventivnega dela se je število požarov zmanjšalo, tako da je v preteklem letu bilo škode le za 17 milijonov dinarjev.

Velike uspehe je dosegla tudi komisija za varnost in vzgojo v cestnem prometu. Navzlic stalnemu naraščanju tranzitnega in turističnega prometa ter vse večjemu številu koristnikov cest, se je zmanjšalo število prometnih nesreč in materialne škode. Tako je bilo na primer v letu 1962 kar 11 smrtnih žrtev, v lanskem letu pa samo tri. Materialne škode je bilo v lanskem letu 15 milijonov dinarjev, ali za 10 milijonov manj v primerjavi s predlanskim. Da bi se to število prometnih nesreč še zmanjšalo, je svet razpravljal o ureditvi obvoznih cest in kolesarskih stez.

Na področju osebnih državljanskih stanj je svet obravnaval delo in organizacijo matične službe pri krajevnih uradih. Razen tega pa je svet posredoval na podlagi obdelanega materiala vrsto priporočil gospodarskim in družbenim organizacijam. Na novo sprejeti delovni program, ki ga je svet pred nedavnim sprejel, je jamstvo za še večje uspehe.

KOBAL FERDINAND IZ PREBOLDA, TABORIŠČNA ŠTEVILKA 19.508.

NE ENKRAT – STOKRAT SO KRIVI

Sem taboriščnik iz različnih nemških koncentracijskih taborišč. Ker pa zdaj sodijo krvnikom, ki se baje ne spominjajo ničesar, kar bi bilo v nasprotju s človečnostjo, bom navedel nekaj primerov, ki se jih toliko bolj spominjamo žrtve njihovega krvoločnega divjanja.

Delali smo zunaj taborišča. Nek Žid po mnenju SS-ovca ni dovolj pridno delal, zato mu je bila odmerjena kazen pet udarcev z bikovko. Slaboten možič je zdržal samo tri. Ko je ležal na tleh ga je SS-ovec brcal in skakal po njem ne meneč se za občutljive organe. Prinesli so ga potem v taborišče, moral je še počakati do večernega apela, potem pa so ga odpeljali in nikoli več ga nismo videli.

Nekoč smo spet prej zapustili delo. Ko smo se vrnili v taborišče, nam je bilo jasno zakaj. Pod pripravljenimi vešali so stali štirje jetniki; dva Rusa, en Poljak in en Čeh. Oficir je zbranim taboriščnikom na ves glas čital obtožnico in obsodbo. Ti štirje nesrečniki so bili ujeti na begu. Vsi so imeli že zanke okoli vratov, ko je Rus vzkliknil:

»Živela Rusija!« »Živel Stalin!«

V tem trenutku je priskočil Boger ena največjih zveri v taborišču (zdaj je med obsojenci v Frankfurtu), potegnil Rusa za noge in mu tako pretrgal glas v grlu . . .

Pretepali so nas ob vsakem času, ves dan in brez vsakršnega povoda. Nekoč mi je stražar z udarcem prebil zob, da je iz ostale polovice še nekaj dni visel živec in mi poškodbe ni nihče popravil. Šele po treh dneh mi je nek Poljak živec zdrl, škrbino zamašil ter me tako rešil neznosnih bolečin.

Doslej še ni nihče povedal, kako je bilo, ko so Auschwitz izpraznili zaradi bližine prodirajoče Rdeče armade. Morali smo dneve in dneve peš. Vso našo pot so zaznamovale prejšnje kolone s trupli pobitih in strahovito iznakaženih jetnikov. Eno takih kopic mrličev ob cesti sem preštel. Bilo jih je 111. Eden ob drugem. Takih prizorov je bilo ob cesti nešteto. Prav grozovito je bilo videti k drevesu prislonjeno žensko v civilni obleki, ki je še živela in kri ji je iz rane na prsih curljala v tri velike loke krvi. Morda je bila vaščanka, ki je kakorkoli že želela pomagati kateremu od jetnikov. To je bilo seveda že na Češkem.

Na Češkem so nas potem naložili na odprte živinske vagone in nas pripeljali v nič manjši pekel — v Mauthausen.

BIZJAK ANTON IZ LUTUŠA — TABORIŠČNA ŠTEVILKA 62.210:

KREMATORIJ JE POČIL OD VROČINE

Devetnajstletni fant sem bil, ko sem prišel v taborišče. Po mesecu in pol sem zbolel na tifusu. Nekaj časa sem skrival bolezen, ker je pač bilo znano, da iz bolnišnice redko kdo pride živ. Naposled so me le odkrili in me dali na bolniški oddelek. Še danes se mi čudno zdi, da nisem končal v krematuriju, saj sem potem ležal v bolnišnici več kot mesec dni. Ves čas sem bil domala nezavesten. V decembru leta 1942 sem se prebudil, oziroma ovedel. Bil sem brez las in olupljen po vsem telesu. Koža se mi je lupila od visoke vročine. V bolnišnici sem bil v taki sobi, od koder je bil razgled na stavbo, kjer so vsak dan »selekcionirali«. Manjšina je šla v bolnišnico, večina jetnikov pa v prostor, kjer so jim z inekcijami zavdajali in potem mrtve vozili v krematorij. To se je dogajalo vsak dan. Včasih so jih za smrt izbrali samo po dvajset, včasih pa nad 100.

Pretekli so meseci, pa tudi leta. Poleti 1944 sem imel razlog, da bi popolnoma obupal. Delal sem v gradbeni skupini in nekega dne me je vodja skupine obvestil, da moram na delo v krematorij. Vsi smo vedeli, da ljudje, ki tam delajo, sicer dobro jedo, da pa nikoli ne bodo videli svobode, ker so pač preveč vedeli o zločinih nacizma. Toda ni mi pomagalo da sem se otepal. Na srečo nisem delal pri pečeh, pač pa v skupini, ki je popravljala enega izmed treh krematorijev. Zaradi dolgoletnega »obratovanja«, vročine in drugih vplivov, je dimnik enega krematorija počil. Razpoka je bila debela za močno moško pest. To razpoko smo zamašili, ves dimnik opasali z železnimi obroči in stisnili z vijaki. Delal sem na strehi, toda dobra hrana mi ni preveč teknila, saj sem imel ves dan pred očmi preostala dva krematorija, ki sta noč in dan »obratovala« s polno paro.

Spet sem imel srečo. Po opravljeni nalogi sem se vrnil v staro skupino in ostal v tem taborišču do takrat, ko so ga zaradi bližnje fronte morali sprazniti. Kot vsi ostali sem potoval iz Auschwitza čez Češko v Mathausen, kjer se je ves ta peklenski sistem iztrebljanja nadaljeval, pa čeprav je takrat že ves svet pričakoval zmago zavezniškega orožja nad fašizmom.

*

V treh nadaljevanjih smo objavili celo vrsto spominov na grozote, ki so jih počenjali hitlerjevci nad vsemi narodi, nad slabotnimi starci, ženami in nad otroci. Danes sedijo nekateri teh zločincev pred sodiščem in se posmehujejo roki pravice, posmehujejo se svojim žrtvam. Nesramnost teh ljudi, ki zanikajo svoje zločine bi lahko zavrnili še z izjavami tisočerih Jugoslovanov in miljonov ljudi vsega sveta, ki nosijo »prstne odtise« zločincev na svojih telesih, v svojih zdravstvenih knjižicah in kartonih. Žal kazen ne more biti dovolj visoka, kajti smrt je enkratna, zaslužijo pa tisočkratno! Pa tudi te ne bodo, kajti v Nemčiji (morda prav zaradi tega) smrtne kazni ni.

12 jeznih je reklo: kriv!

BO JACK RUBY SEDEL NA ELEKTRIČNI STOL?

Pred dnevi je pred sodiščem države Teksas v ZDA predsednik sodniškega tribunala zaključil obravnavo primera Jack Ruby, moža, ki je ustrelil domnevnega atentatorja na predsednika Kennedyja:

— Sodišče in porota odhajata na posvet. —

Dve uri so bili sodniki in porotniki v posebni sejni sobi in odločali o kazni, ki naj zadene lastnika dallaškega nočnega zabavišča, moža s sumljivimi zvezami, nejasno preteklostjo. Dvanajstčlanska porota je imela samo eno nalogo. Odločiti se je morala za to ali je Ruby kriv dejanja, kakor ga je kvalificirala obtožba ali ne. Porota, dvanajst ljudi, ki so jih s tolikšno težavo zbrali in spravili skozi pasti obtoženčeve obrambe, je reklo: »Guilty!« — torej kriv.

Ali bo Ruby sédel na električni stol?

Ko je bila obsodba razglašena, se je vihar za in proti iz sodne palače razširil čez ves kontinent. Za in proti. Zločinec in heroj. Električni stol in odlikovanje. Vse to se plete med vrsticami tiska, prodira skozi eter v radijske oddajnike. Prava burja.

Rubyjev branilec je že vložil pritožbo, grozi z obnovitvijo procesa. Kaj je zopet to? Resnica o zločinu v Dallasu še ni jasna in menda uradno nikoli ne bo. Je zavzemanje za »piona« Rubyja odkritosrčno? Ali pa morda le komedija, v resnici pa je zagovornikom prav, če Ruby čim prej utihne — za vselej.

NAJMLAJŠI KOLESAR

Najmlajši kolesar v naši državi je Denis Ivas iz Vodic pri Šibeniku. Star je komaj dve leti in pol, kolo pa se je naučil voziti že pred šestimi meseci. Ne le, da ga spretno vozi, zelo dobro pozna tudi osnovne prometne predpise. Zato mu mati dovoljuje, da vsako jutro s kolesom odnese kosilo očetu, ki je zaposlen v nekem podjetju.

KADILSKI PREPLAH, KI JE PRIZADEL PROIZVAJALCE CIGARET

Potem, ko so 11. januarja letos v Ameriki objavi poročilo o zvezi med kajenjem in rakom, je nekaj milijonov ameriških kadilcev opustilo kajenje ali pa je zmanjšalo dnevno potrošnjo cigaret. Ameriško finančno ministrstvo je spričo tega seveda zaskrbljeno. V nekaterih krajih na jugu ZDA so zaprli celo nekaj tobačnih tovarn.

Davek na cigarete je bil januarja v New Yorku za 5 odstokov nižji kot prejšnje mesece. To pomeni, da so prodali okrog 10 milijonov škatel manj kot običajno. V Kaliforniji so celo v svojem proračunu predvideli padec cigaretne potrošnje, zaradi česar so v finančnem proračunu za letošnje leto predvideli tudi za dva milijona dolarjev nižji davek na cigarete. Optimisti vseeno upajo, da se bodo kadilci po prestanem preplahu vendarle zopet »oprijeli« stare navade.

ZADOVOLJNO BRUNDA MEDVEDJA MAMA

Mati medvedka je sedla na zadnje šape, se zravnala in poklicala svoje malčke h kosilu. Trije zavaljeni kosmatinci, mladina je vedno lačna, so se skotalili k materi in se okrepčali. Mati — severna medvedka, zadovoljno brunda, včasih pa s šapo poči katerega, naj pri sesanju ne uporablja zob, ki taki mali mrcini že krepko ponagajajo. Prišla bo pomlad, mladiči bodo dobili ribe in kmalu bo prišlo tudi slovo. Hamburški zoološki vrt bržčas ne bo zadržal vse družine in bo mladiče zamenjal za druge živali ali pa prodal za devize.

Fevdalno drevo

NAD GRIŽAMI JE PADLO POD SEKIRO

Na posestvu Štefana Jurharja v Pongracu nad Grižami je še nedavno stal kostanj, ki je bil zasajen okoli leta 1600. Drevo je tako debelo, da ga pet ljudi komaj obseže. Ker se je drevo začelo sušiti, je lastnik zanj dobil dovoljenje za posek in tako je ta lesena starina padla pod sekirami.

Nehote človek pomisli, kaj vse bi to drevo znalo povedati, če bi moglo govoriti. Zrastlo je v srednjem veku in prešumelo stoletja, »preživelo« graščake, Napoleonova osvajanja in številne vojne do danes. V njegovi senci so se ves ta čas včasih ohladili tudi Jurharjevi, ki prav tako dolgo živijo na tem posestvu. Tako je pač razvidno iz kronike. P. Z.

GROZOVITO

Američan se je vrnil z dopusta in pripovedoval svojim znancem o dogodkih in doživljajih:

...Sprehajal sem se po pueblu mehiških Indijancev. Naenkrat pred mano Indijanec, za hrbtom drugi, na levi tretji, na desni četrti...

— In kako si se rešil? je z grozo vprašala znanka s tresočim glasom.

— Tako pač. Kupil sem od vsakega po en spominek.

ZNANSTVENI SPEKTICIZEM

Profesor predava dijakom:

»Horac navaja, da so Rimljani jedli neko rumeno kašo. Domnevam, da je bila to polenta...«

»Koruza je vendar prišla v Evropo šele s Kolumbom!« ga prekine dijak.

Profesor malce pomisli.

»Tudi to utegne biti res.«

DROBNE MODROSTI

Kdor nima v srcu prostora za sočutje je najtežji srčni bolnik. Bob Hope

*

Tri metode poznam, ki jih lahko starši uporabijo pri vzgoji svojih otrok: 1. Osebni vzor, 2. osebni vzor in 3. osebni vzor.

A. Schweitzer

*

Dolgočasnež govori navadno v prvi osebi. Čvekač uporablja vedno le tretjo osebo. Le res dober sobosednik se trudi z drugo osebo.

KAKO GLOBOKO

Magalhaes je nekje v otočju Tiamotu ukazal spustiti grezilo. Izmerili so 360 metrov, pa jim je zmanjkalo vrvi in Magelhaes je svečano izjavil, da se nahajajo nad najglobljim delom oceana.

APLAVZ IN ŽVIŽGANJE

Po devetih letih molka se je ameriški dramatik Arthur Miller zopet vrnil na oder. Njegova najnovejša drama »Po padcu« je povzročila v New Yorku pravo senzacijo.

Dramo, v kateri je razgrnil svoje življenje s pokojno Marilyn Monroe, je pisal tri leta. Z njo dokazuje sebi in drugim, da ni kriv za tragični konec svoje druge žene. Njen lik je v drami odigrala 27-letna Barbara Loden (Meggy). Miller je zahteval, da Barbara dobi lasuljo in da jo masker napravi podobno slavni igralki. Sam pa ji je celo izbral kostime (večerno obleko z globokim dekoltejem, spalno srajco...) in jo naučil govoriti z istim glasom in naglasom, kot je govorila Marilyn.

Po premieri, ki jo je napolnilo 1200 gledalcev, je Miller doživel aplavz in žvižganje. Mnenja so bila deljena. Kritik Walter Kehr je zapisal: »Vtis imam, ko da nas je gospod Miller povabil, naj pogledamo skozi ključavnico njegovega prejšnjega stanovanja«. Nekateri kritiki so celo trdili, da je dramatik izkoristil najnižje efekte, kot slačenje na odru, da bi si zagotovil uspeh pri občinstvu. Med tistimi, ki ga hvalijo, je vplivni Howard Taubman, ki pravi: »Bodimo veseli, da se je Arthur Miller vrnil«.

Sladoled proti prehladu

Sladoled je priljubljen zlasti poleti, toda v mnogih državah ga jedo tudi pozimi. Za tiste, ki ga jedo vseskozi, je vsekakor razveseljiva ugotovitev skupine moskovskih zdravnikov, ki pravijo: »Jejte sladoled tudi pozimi, ker vas bo zaščitil pred prehladom!« Raziskave so namreč pokazale, da uživanje sladoleda v zimskem času preprečuje nahod in prehlad.

Pogosto, hitro in trajno ohlajevanje nosne votline in grla navaja sluznico na spremembe temperature, tako da jo v nekem smislu okrepi. V vsakem primeru takšna preventivna terapija ni neugodna, še zlasti za tiste, ki imajo radi sladoled.

Ta je gotovo bralka misli. Za nič mi je prisolila zaušnico.

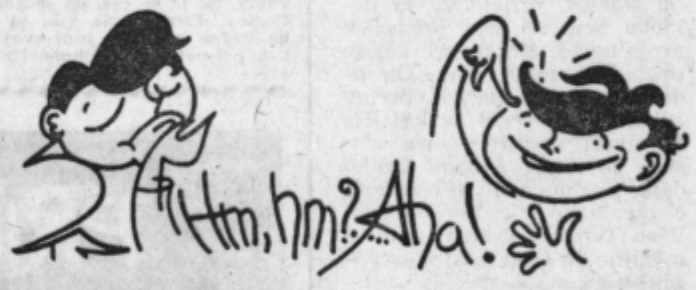

PARIŠKA ODLOČITEV REINA HAYHANENA

Letalo je podrsalo po betonskem vzletišču pariškega letalskega pristanišča. Reino Hayhanen, iz ZDA odpoklicani kapetan sovjetske varnostne službe je izstopil. Pa ni šel k blagajni, da bi kupil vozovnico Pariz—Moskva. Šel je iz pristaniške zgradbe, najel taksi in se odpeljal v Pariz. Taksi ga je odložil pred zgradbo veleposlaništva ZDA v Franciji.

— Jaz sem Reino Heyhanen, častnik sovjetske tajne službe. Pet let sem delal na ozemlju vaše države. Potrebujem vašo pomoč.

Osuplost ameriških diplomatov v Parizu je bila velika. Hayhanen se je zapletel v novo mrežo. Cena za tvegano zaščito ZDA je bila jasna: sodelovanje z FBI.

Desetega maja leta 1957 je Hayhanen v spremstvu agentov FBI odletel v New York. Dobro je vedel, da se zlepa ne bo več svobodno gibal. Tega si tudi ni želel, zlasti če je pomislil na ljudi, ki so ga čakali v Moskvi.

Govoril je in povedal vse kar je vedel. Odkril je celo vrsto sledi, toda najvažnejši je za FBI bil »Mark«. Opis, ki ga je bivši sovjetski vohun dal za »Marka«, ni odgovarjal podatkom nobenega od znanih sovjetskih agentov. Kje »Mark« stanuje in dela, tega Hayhanen ni vedel.

Hayhanenova prejšnja naloga je bila; zbirati podatki o ameriški vojski in oborožitvi, zbirati med priseljenci sodelavce. Njegov nadimek je bil »Vik«. Zvezo z »Markom« je dolgo časa vzdrževal posredno. Sporočila in podatke je »Vik« skrival v razna skrivališča. To so bila: drog javne razsvetljave v Fort Tryon parku, v votlem stebru železne ograje na sedmi aveniji, na nekaterih krajih v centralnem newyorškem parku, v Prospect parku in v Brooklynu. Člani špijonske mreže so s posebnimi znaki na ograji v Central parku s kredo »sporočali«, kje je treba sporočila in podatke iskati.

Prvikrat se je »Vik« osebno srečal z »Markom« v veliki kinodvorani. »Mark« se je dal spoznati z rdeče in plavo črtano kravato in tobačno pipo v ustih. Od takrat sta se pogosto srečala. Največkrat na postajah podzemeljske železnice in na zelo obljudenih cestah.

Nekoč sem položil podatke za »Marka« pod odkrušen del betonske stopnice v Prospect parku, pripoveduje Hayhanen. Sporočilo je bilo v malem lesenem tulcu. Ker po dogovorjenem času ni bilo nobenega sporočila o sprejemu, sem bil vedno bolj na trnju. Šel sem tja in videl, da je odkrušena stopnica spet zalita s cementom. Toda kje je sporočilo? Pri »Marku«? Ne, sporočil bi. Je zazidano? To bi bilo najbolje. Ali pa je morda v rokah FBI. Potem lahko čakam nanje...

PRIHODNJIČ: Obisk je bil usodna napaka.

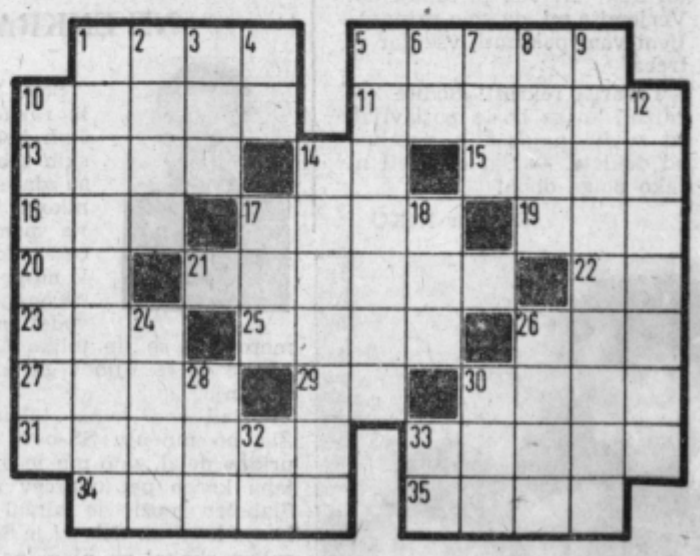

VODORAVNO: 1. nevestino premoženje; 5. visoka gora v Kamniških Alpah; 10. jugoslovanski izumitelj na področju elektrotehnike (Mihajlo); 11. vrtnina; 13. reka v Srbiji, pritok Zahodne Morave; 14. kratica za »Gostinsko šolo«; 15. vinska rastlina; 16. skrajšano ameriško moško ime (Arthur); 17. državna blagajna; 19. ladjedelniška naprava; 20. medmet; 21. kraj na Štajerskem s svojo radijsko postajo; 22. začetnici »očeta slovenske književnosti«; 23. vrsta vrbe; 25. popularni pevec popevk (Paul), 26. grška črka; 27. padavina v zimskem času; 29. kemični znak za galij; 30. nevednež, nestrokovnjak; 31. gorata dežela v Avstriji; 33. moško ime (šahovski velemojster Pirc); 34. lani umrli hrvaški pisatelj (»Svojega telesa gospodar«, 35. del obraza.

NAVPIČNO: 1. svetovno znano letoviško mesto ob južnem Jadranu, 2. predstojnik samostana; 3. tračnica; 4. nemški predlog, tudi začetnici izumitelja dinamita; 5. športna igra z žogo; 6. vzdih; 7. mitološko bitje po veri starih Slovanov; 8. departma v severni Franciji; 9. ogled na lastne oči, raztelešenje mrliča zaradi sumljive smrti; 10. klavirski virtuoz; 12. preudarno ravnanje, strategija; 14. ameriški filmski igralec starejše generacije (Stewart); 17. žensko ime; 18. uničevalka železa; 24. tovarna barvil v Celju; 26. nastava, zanka; 28. zadetek pri nogometu; 30. izrastek na glavi; 32. nota iz solmizacije; 33. kitajsko moško ime.

(F. P.)

REŠITEV KRIŽANKE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

VODORAVNO: 1. amater, 7. osla, 11. milord, 12. Mainz, 14. brana, 15. tanker, 16. Akra, 17. Ford, -a, 18. som, 19. Zeta, 20. luč, -a, 22. grlo, 23. mate, 24. dvorec, 27. Krpan, 28. Arnič, 29. Rovinj, 30. Hoče, 31. kraste.

NAVPIČNO: 6. R(iko) D(ebenjak).